

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (MER)

**De heren Pasman & Van der Heide
Coevorderstraatweg 64
7911 TA NIEUWEROORD**

Opdrachtgever:

De heren Pasman & Van der Heide
Coevorderstraatweg 64
7911 TA NIEUWEROORD

Lichtenvoorde, 23 juni 2011

Uitvoerende:

De heer ing. B.H. Wopereis
VanWestreenen, Adviseurs voor het buitengebied te Lichtenvoorde

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	7
1. ALGEMENE GEGEVENS	15
2. INLEIDING.....	17
2.1 Historie / aanleiding / motivatie / locatiekeuze.....	17
2.2 Organisatie // doelstelling.....	18
2.3 Vastgestelde richtlijnen	18
2.4 Ligging / situering	18
2.5 Besluitvorming	20
3. WET- EN REGELGEVING	21
3.1 Europese regelgeving.....	21
3.2 Nationale regelgeving	23
3.3 Provinciale regelgeving.....	33
3.4 Gemeentelijke regelgeving	36
4. DIERWELZIJN / BEOOGDE BEDRIJFSVOERING.....	37
4.1 Welzijn algemeen	37
4.2 Varkensbesluit: algemeen	37
4.3 Varkensbesluit: spleetbreedte roosters / ziekenboeg	38
4.4 Varkensbesluit: hokoppervlakte / oppervlakte dichte vloer	38
4.5 Ziekenboeg.....	40
4.6 Bedrijfsvoering vleesvarkensbedrijf	40
4.7 Beschrijven systeem voerverstrekking varkens	42
5. RUIMTELIJKE ORDENING / BELEID	43
5.1 Provinciale omgevingsvisie (POv)	43
5.2 Agrarisch bouwperceel.....	45

6. BESCHRIJVING VERGUNDE / FEITELIJKE SITUATIE EN REFERENTIE-SITUATIE	46
6.1 Vigerende vergunning / bestaande rechten	46
6.2 Werkzaamheden en activiteiten.....	46
6.3 Ammoniak	47
6.3.1. Ammoniakemissie	47
6.3.2. Zeer kwetsbare natuurgebieden binnen de EHS.....	47
6.3.3. Huidige stalsystemen.....	48
6.3.4. Vogel- en Habitatgebieden/ Natura 2000 // ammoniakdepositie	48
6.4 Geuruitstoot.....	55
6.5 Referentiesituatie op basis van autonome ontwikkeling (AMvB-huisvesting)	62
6.5.1 Kosten autonome ontwikkeling.....	64
6.6 Referentiesituatie op basis van Nbw	65
6.7. Geluid.....	66
6.8. Opslag van mest	68
6.9. Lozen van afvalwater.....	68
6.10. Energie- / waterverbruik.....	69
6.11. Luchtkwaliteit / emissie fijn stof.....	69
6.11.1 Fijn stof.....	69
6.11.2 NO2.....	74
6.11.3 Overige stoffen	75
7. BESCHRIJVING VOORGENOMEN ACTIVITEIT // VOORKEURSALTERNATIEF	76
7.1 Gewenste bedrijfsopzet.....	76
7.2 Werkzaamheden en activiteiten.....	77
7.3 Stalsystemen	77
7.4 Ammoniak	78
7.4.1. Ammoniakemissie	78
7.4.2. Zeer kwetsbare natuurgebieden binnen de EHS.....	79
7.4.3. Ammoniakemissie afkomstig uit stalsysteem / IPPC	79
7.4.4. Vogel- en Habitatgebieden/ Natura 2000 // ammoniakdepositie	85
7.5 Geuruitstoot.....	90
7.6. Energie- / waterverbruik.....	105
7.7. Luchtkwaliteit / emissie fijnstof.....	106
7.7.1 Fijn stof.....	106
7.7.2 NO2.....	108
7.7.3 Overige stoffen	109
7.8. Geluid.....	109
7.9. Opslag van mest	110
7.10. Lozen van afvalwater.....	111
7.11. Uitval stroom.....	111

7.12. Brandveiligheid	111
7.13. Vervoersverbod / hygiëne.....	111
7.14. Bedrijfsongevallen	112
7.15. Bodem	112
7.16. Cultuurhistorie / landschap & Archeologie.....	112
7.17. Flora en fauna	114
7.18 Kosten voorkeursalternatief	116
8. MEEST MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF (MMA)	117
8.1. Overwegingen MMA	117
8.2 Werkzaamheden en activiteiten.....	120
8.3 Ammoniak	120
8.3.1. Ammoniakemissie	120
8.3.2. Zeer kwetsbare natuurgebieden binnen de EHS.....	120
8.3.3. Ammoniakemissie afkomstig uit stalsysteem / IPPC	121
8.3.4. Vogel- en Habitatgebieden/ Natura 2000 // ammoniakdepositie	121
8.4. Geuruitstoot.....	123
8.5. Energie-/waterverbruik.....	127
8.6. Luchtkwaliteit / emissie fijnstof.....	128
8.6.1 Fijn stof.....	128
8.6.2 NO2	128
8.6.3 Overige stoffen	129
8.7. Geluid.....	129
8.8. Financiële gevolgen MMA.....	131
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	132
9.1 Conclusies	136
10. FASERING EN PLANNING	137
11. LEEMTEN IN INFORMATIE	137
12. EVALUATIEPLAN	137
14. BEGRIPPENLIJST + AFKORTINGEN	140
15. REFERENTIES	146

BIJLAGEN:

- 1   Richtlijnen Commissie MER
- 2   Situatieschets (1 : 25.000)
- 3   Luchtfoto ligging gebieden Natura 2000
- 4   Inrichtingsplan
- 5   Rapportage landschappelijke inpassing
- 6   Lijst gegevens gemeente input V-stacks omgeving
- 7   Luchtfoto ligging omliggende woningen / agrarische bedrijven
- 8   Uitvoergegevens V-stacks omgeving
- 9   Veesaldokaart van december 2004
- 10   Rapport akoestisch onderzoek
- 11   Overzichtstekening gewenste bedrijfsopzet (milieutekening)
- 12   Dimensioneringsplannen gecombineerde luchtwassers
- 13   Afschrift brief provincie Drenthe d.d. 8 oktober 2010
- 14   Rapport onderzoek Flora en Fauna
- 15   Stalbeschrijving genoemde emissiearme stalsystemen
- 16   Uitdraai ISL3a (2010)
- 17   Berekening uittreesnelheid luchtwassers

SAMENVATTING

Uitgangssituatie en gewenste situatie (doel)

De heren Pasman & Van der Heide exploiteren op het perceel Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord een agrarisch bedrijf. Het agrarisch bedrijf bestaat uit het houden van vleesvarkens en een akkerbouwtak. Voor het bedrijf aan de Coevorderstraatweg 64 is in 2006 een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer (thans omgevingsvergunning) verleend. Deze vergunning is verleend voor het houden van 1.990 vleesvarkens, 3 volwassen paarden en 18 zoogkoeien. Binnen het vleesvarkensbedrijf worden momenteel de genoemde 1.990 vleesvarkens ook daadwerkelijk gehouden in drie bestaande traditionele stallen. Het doel van deze veehouderij is het houden van vleesvarkens ten behoeve van de vleesproductie. Binnen de inrichting worden gespeende biggen met een gewicht van circa 23-25 kg opgelegd en vervolgens als vleesvarkens met een gewicht van circa 100-110 kg afgevoerd. Deze vleesvarkens worden vervolgens uit de inrichting afgevoerd naar een slachterij ten behoeve van de vleesconsumptie.

Om te kunnen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving (milieu en dierenwelzijn) en om de onderneming in de toekomst op een gezonde financiële basis te kunnen voortzetten, zijn investeringen in de aanpassing van de bedrijfsactiviteiten gewenst. In de gewenste bedrijfsopzet zal de volgende veebezetting worden gehouden:

- 3 volwassen paarden
- 6.560 vleesvarkens

Inhoud MER

In de MER zijn na een inleiding vervolgens de besluitvorming, de relevante wet- en regelgeving, de bestaande c.q. vergunde situatie en milieutoestand (referentiesituatie = huidige en feitelijke situatie), de gewenste bedrijfsvoering (voorkeursalternatief) uitgebreid en gedetailleerd beschreven. In het voorkeursalternatief worden drie mogelijke scenario's beschreven, bestaande uit het toepassen van drie verschillende gecombineerde biologische luchtwassers in de 2 nieuw te bouwen stallen. Daarnaast is ook het vereiste meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) en een vergelijking van de alternatieven opgenomen.

Beschreven situaties

Om te komen tot acceptabele situatie op zowel milieutechnisch, welzijnstechnisch en bedrijfseconomisch gebied zijn er conform de vastgestelde richtlijnen de volgende alternatieven / situaties beschreven, beoordeeld en vergeleken:

- het 0-alternatief (vergunde – feitelijke situatie = referentie);
- een beschrijving van de vergunde / feitelijke situatie bij een autonome ontwikkeling;
- het voorkeursalternatief (gewenste bedrijfsopzet met drie varianten ten aanzien van het toepassen van een gecombineerde biologische luchtwasser);
- het MMA.

Bij het voorkeursalternatief en het MMA is als uitgangspunt gehanteerd dat de bedrijfsvoering en de gewenste bedrijfsopzet / voorgenomen activiteiten gelijk blijven.

Vergunde – feitelijke situatie (referentie)

Voor dit initiatief is de referentiesituatie van de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord op basis van de bestaande en vergunde situatie in beeld gebracht. De bestaande situatie is conform de vigerende omgevingsvergunning van 1 november 2006. Deze vergunde situatie is derhalve gelijkwaardig aan de feitelijke / huidige situatie binnen de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord. De vigerende vergunning is verleend voor het houden van 1.990 vleesvarkens in traditionele stalruimte en voor het houden van 18 zoogkoeien en 3 paarden. Deze veebezetting is derhalve als uitgangspunt gehanteerd. Bij de beschrijving en de beoordeling van dit alternatief zijn ook de gevolgen van de autonome ontwikkelingen ten aanzien van de aspecten ammoniakemissie / -depositie beschreven op basis van de maximale emissiewaarden zoals opgenomen in het Besluit Huisvesting.

Voorkeursalternatief (gewenste bedrijfsopzet)

De heren Pasman & Van der Heide zijn voornemens om het vleesvarkensbedrijf aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord te wijzigen en uit te breiden. In de gewenste situatie worden er binnen het bedrijf 6.560 vleesvarkens en 3 paarden gehouden. Aanleiding hiervoor zijn de ontwikkelingen in de Nederlandse en Europese varkenssector, de welzijnseisen voor varkens en de milieuwetgeving. De gewenste schaalvergroting is vervolgens noodzakelijk om de genoemde investeringen in dierwelzijn en milieu en de hiermee gepaard gaande kostprijsstijging per dier te kunnen opvangen / compenseren. Door deze schaalvergroting kan de kostprijs per dier worden verlaagd en is het mogelijk om een levensvatbare en duurzame varkenshouderij te realiseren c.q. te blijven exploiteren.

De gewenste (maximale) bedrijfsopzet kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving diercategorie	Aantal dieren / plaatsen
Paarden (> 3 jaar)	3
Vleesvarkens <i>Gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderde, zonder stankafsluiter, hokoppervlakte > 0,8 m²</i>	1.160
Vleesvarkens <i>Gecombineerde luchtwasser 85% // hokoppervlakte max. 0,8 m²</i>	2.000
Vleesvarkens <i>Gecombineerde luchtwasser 85% // hokoppervlakte > 0,8 m²</i>	3.400

De toetsing aangaande de welzijnseisen voor varkens (Varkensbesluit) met betrekking tot de gewenste bedrijfsopzet is in een afzonderlijk hoofdstuk (hoofdstuk 4) beschreven. Ook de beschrijving ten aanzien van de ruimtelijke aspecten / gevolgen (o.a. provinciaal omgevingsbeleid / bestemmingsplan) zijn beschreven in een afzonderlijk hoofdstuk (hoofdstuk 5).

In de gewenste situatie is er sprake van de volgende werkzaamheden en activiteiten:

- Het bedrijfsmatig houden van varkens (vleesvarkens) in vier stallen (twee bestaande stallen en twee nieuwe geschakelde stallen);
  - o droogvoer zonder bijproducten
- Het hobbymatig houden van drie paarden;
- Het opslaan van veevoeder in silo's;
- Het in gebruik hebben van een centrale droogvoervoorziening;
- Het opslaan van mest in kelders;
- Het opslaan van aardappels (akkerbouw);
- Het in gebruik hebben van een ziekenboeg;
- Het in gebruik hebben van een werktuigenberging / opslagloods;
- Het in gebruik hebben van een spoelplaats i.c.m. laad- en losplaats;
- Het in gebruik hebben van een werkplaats / kantoor / hygiënesluis;
- Het in gebruik hebben van een bedrijfswoning

De gewenste bedrijfsopzet worden twee nieuwe stallen gerealiseerd. Deze twee nieuwe stallen worden uitgevoerd met een gecombineerde biologische luchtwasser met een rendement van 85%. Voor deze toepassing zijn de volgende drie alternatieven (leveranciers) beschikbaar:

- biocombiwasser Dorset => BWL 2007.02V1
- biocombiwasser Devrie => BWL 2010.02
- biocombiwasser Uniqfill => BWL 2009.12

Deze drie alternatieven zijn, indien noodzakelijk, voor de betreffende aspecten afzonderlijk besproken. In de gewenste situatie is gekozen voor een gecombineerde luchtwasser met een standaard verticale uitstroming en standaard uittreesnelheid.

MMA

Een verplicht item bij een MER is de beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA). Als uitgangspunt voor het MMA wordt de bedrijfsvoering, de bedrijfsopzet en de voorgenomen activiteit zoals opgenomen en voorgesteld in het voorkeursalternatief gehanteerd als uitgangspunt. Het MMA moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Het MMA heeft met name betrekking op geur, ammoniak, fijn stof, geluid en de reductie van deze emissies. Hierbij wordt getracht om een optimale combinatie van emissiebeperkende maatregelen in de stallen te bereiken door bijvoorbeeld het toepassen van een luchtwasser. De volgende criteria zijn belangrijk en bepalend voor het MMA:

- het houden van de gewenste veebezetting;
- alle stallen worden emissiearm uitgevoerd;
- het MMA voldoet aan de wettelijke kaders aangaande de ammoniak- en geuremissie alsmede luchtkwaliteit en geluidnormering;
- in het MMA worden de best beschikbare emissiebeperkende huisvestingssysteem toegepast.

De vleesvarkens worden gehouden in 3 bestaande stallen (stallen D, E en F) en in twee nieuw te realiseren stalruimtes (stallen G en H). De bestaande en nieuwe stallen dienen te worden aangepast met een emissiearm stalsysteem. De veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is gelegen op een relatief ruime afstand van een zeer kwetsbaar natuurgebied (± 700 meter) en een natuurgebied dat valt onder de werkingssfeer van de Natura 2000 (4,5 en 12 kilometer).

Uit de beoordelingen van het voorkeursalternatief is gebleken dat de geuremissie in onderhavige situatie, vanwege de ligging nabij burgerwoning Coevorderstraatweg 109 kan worden beschouwd als maatgevende / beperkende factor. Gelet op voornoemde is er in het MMA gekozen om een gecombineerde luchtwasser te prefereren boven alleen een chemische luchtwasser (95%) of biologische luchtwasser (70%). Gelet op voornoemde kan hierdoor het beste de gecombineerde luchtwasser met een hoog ammoniakreducerend (85%) en een hoog geurreducerend vermogen (85%) worden toegepast ($\Rightarrow$ BWL 2009.12). In de drie bestaande stalruimtes is het momenteel, vanwege de uitvoering van de stallen (hokuitvoering, situering en uitvoering van roosters etc.) en mestkelders (volledig onderkelderde), niet mogelijk om eventueel ook nog een emissiearm stalsysteem (bijvoorbeeld schuine platen) in de kelders aan te brengen.

In de twee nieuw te bouwen stallen kan in principe, naast de aansluiting van een gecombineerde luchtwasser, ook een emissiearm stalsysteem in de mestkelders aan worden gebracht. Hierdoor kan het ammoniakemitterend mestoppervlak alsmede de hoeveelheid mest die onder de stallen wordt opgeslagen, worden verkleind, hetgeen naar verwachting een positieve invloed heeft op de emissies van met name geur- en ammoniak. Op basis van de geldende regelgeving (Rav / Rgv) is er aan een gecombineerd emissiearm stalsysteem ("dubbel emissiearm" $\Rightarrow$ luchtwasser + emissiearm systeem in kelder) voor de diercategorieën vleesvarkens een aparte emissiefactor vastgesteld.

Hierdoor zijn in het MMA de volgende uitgangspunten ten aanzien van het stalsysteem gehanteerd:

- alle stallen voorzien van een gecombineerde luchtwasser (BWL 2009.12);
- de drie bestaande stallen worden niet voorzien van een emissiearm stalsysteem in de mestkelder;
- de twee nieuwe stallen worden ook voorzien van een emissiearm stalsysteem in de mestkelder.

Belangrijkste effecten voor het milieu

Hieronder volgt een kort overzicht van de relevante en maatgevende milieueffecten als gevolg van de alternatieven / beschreven situaties:

Veebezetting

	Referentiesituatie / autonome ontwikkeling	Voorkeursalternatief	MMA
Aantal dieren / plaatsen	18 zoogkoeien 3 volwassen paarden 1.990 vleesvarkens	3 volwassen paarden 6.560 vleesvarkens	3 volwassen paarden 6.560 vleesvarkens

Ammoniak

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Referentiesituatie (autonome ontwikkeling)	Voorkeursalternatief			MMA
			BWL 2007.02V1	2009.12	2010.02	
Emissie (kg/NH ₃ /)	8.070,4	2.896,4	7.217,0			1.601,8
Depositie (in mol/jaar)		7 december 2004				
Wav – gebied	47,3	16,9 -	40,7	41,7	41,7	9,1
EHS	313,8	189,9 -	441,1	472,7	472,7	121,3
Mantingerzand	4,4	1,6 4,3	4,0	4,0	4,0	0,9
Dwingelderveld	0,8	0,3 0,8	0,7	0,7	0,7	0,2
Gevolgen voor achtergronddepositie (2009 = 2.470 mol)	-	++	+	+	+	+++
Afstand tot: Wav natuurgebied	700	700	700			700
EHS (in meters)	250 / 600	250 / 600	195 / 580			195 / 580
Voldoet aan IPPC / BEH	Nee	Nee	Ja			Ja

Geuremissie

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Voorkeursalternatief			MMA
		BWL 2007.02V1	2009.12	2010.02	
Geur					
Emissie (in Ou)	45.770	58.000	45.580	58.000	18.640
Geuremissie t.g.v. maatgevende woning (Ou)					
- Coevorderstraat 109	23,1	7,3	14,3	17,0	5,9
- Beb. kom Nieuweroord	1,2	1,7	1,3	1,7	0,6
Voldoet aan geurnorm	Nee	Nee			Ja
Afstand tussen gevel stal en maatgevende woning					
- woning buitengebied	110 meter	90 meter			90 meter
- Beb. kom Nieuweroord	1.050 meter	970 meter			970 meter
Aantal overbelaste maatgevende objecten => individueel / cumulatief	1 / 7	1 / 7			0 / 3

Geluid en vervoersbewegingen

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Voorkeursalternatief			MMA
		BWL 2007.02V1	2009.12	2010.02	
Geluid	(dag / avond / nacht)	(dag / avond / nacht)			(dag / avond / nacht)
L _{Ar,LT} (dB(A))	50 / 40 / 43	43 / 38 / 34			43 / 38 / 34
L _{Ar,LT} incidenteel (dB(A))	52 / -- / --	44 / -- / --			44 / -- / --
LA _{max} (dB(A))	71 / 62 / 70	56 / 59 / 59			56 / 59 / 59
Indirecte hinder	Voldoet	Voldoet			Voldoet

Energie- en waterverbruik + spuiwater

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Voorkeursalternatief			MMA
		BWL 2007.02V1	2009.12	2010.02	
Energie- + waterverbruik					
Elektriciteit (in kWh)	84.332,0	187.336	164.560	164.560	184.270
Gas (in m3)	7.112	17.500			17.500
Grondwater (in m3)	4.680	17.222	14.532	12.960	15.334
Dieselolie in liters	300	800			800
Spuiwater (in m3 / jaar)	0	2.025	798	918	969

Fijn stof / NO2 (luchtkwaliteit)

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Voorkeursalternatief			MMA
		BWL 2007.02V1	2009.12	2010.02	
Luchtkwaliteit					
Emissie Fijn stof (PM10) // ug/m3	21,91	21,79	21,75	21,75	21,57
Aantal overschrijdingsdagen	10,1	10,0	9,8	9,8	9,4
Emissie Fijn stof (PM2,5) // ug/m3	21,57	21,54	21,54	21,54	21,50
Aantal overschrijdingsdagen (woning Coevorderstraat 109)	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4
Emissie NO2 (ug/m3)	0,11	0,19			0,20

Welzijn

In alle alternatieven wordt c.q. dient te worden voldaan aan de geldende welzijnseisen voor het houden van varkens (Varkensbesluit).

Financiële haalbaarheid

Het MMA is vanwege de toepassing van de extra luchtwassers, toepassing van emissiearme stalsystemen in de mestkelders en de bijbehorende investeringen + jaarkosten duurder dan het beoogde voorkeursalternatief. De meerkosten voor het toepassen van het MMA ten opzichte van het voorkeursalternatief bedragen ongeveer € 400.000,- (excl. BTW).

Over nagenoeg alle (milieu)aspecten is voldoende informatie beschikbaar. In het MER zijn dan ook nagenoeg geen (relevante) leemten ontstaan. Tot slot is er een planning / fasering alsmede een evaluatieschema opgesteld, waarin voor de diverse aspecten het moment en wijze van evaluatie, alsmede de vorm van registratie kan worden afgeleid.

Conclusie

Uit de vergelijking van de alternatieven blijkt dat het MMA ten aanzien van de maatgevende aspecten (ammoniakemissie / -depositie + geuremissie) het beste alternatief is. Het betreffende alternatief is echter ook het duurste alternatief. De meerkosten voor dit alternatief bedragen ongeveer € 400.000,- excl. BTW. In het voorkeursalternatief worden ten opzichte van de referentiesituatie reeds aanzienlijke reducties bewerkstelligd ten aanzien van de maatgevende aspecten (ammoniakemissie / -depositie + geuremissie). Daarnaast wordt in dit alternatief eveneens voldaan aan alle geldende wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn en milieu. Het toepassen van het MMA is hierdoor niet noodzakelijk en vormt eveneens geen directe meerwaarde voor de uitvoering van het project. De volgende motivatie kan hiervoor worden genoemd:

- Het extra toepassen van een emissiearm stalsysteem in de mestkelders van de nieuwe stallen heeft, nu de stallen al worden voorzien van gecombineerde biowasser, slechts een geringe meerwaarde. De kosten van deze toepassing wegen niet op tegen de baten;
- Bij het MMA moet een externe mestopslag in de vorm van een mestsilo worden gerealiseerd. Het overpompen van de mest naar deze silo brengt extra werkzaamheden met zich mee en daarnaast vergt een mestsilo extra onderhoud. Eveneens neemt een mestsilo de nodige ruimte op het erf in beslag en vormt een extra emissiebron. Voornoemde wordt, mede gelet op het beschikbare bouwperceel van 1,5 hectare, door de initiatiefnemers niet wenselijk geacht.
- Het toepassen van een luchtwasser in de bestaande stallen vormt een bedrijfsrisico. Om deze wassers te installeren dient het ventilatiesysteem in de bestaande stallen volledig te worden gewijzigd. Bij dergelijke aanpassingen is het vervolgens afwachten of het ventilatiesysteem na deze aanpassingen ook nog optimaal functioneert. Eveneens achten de initiatiefnemers het niet wenselijk om deze relatieve oude stallen voor deze toepassing grootschalig te verbouwen. Daarnaast brengt het toepassen van deze aanvullende luchtwassers ook extra werkzaamheden met zich mee in de vorm van onderhouds-, controle- en schoonmaakwerkzaamheden.
Indien de betreffende stallen in de toekomst worden vervangen door nieuwe stalruimte, zal vervolgens de vervangende nieuwe stalruimte alsnog op basis van een BBT afweging worden voorzien van erkend emissiearm stalsysteem (luchtwassers).
- De meerkosten voor het MMA zijn aanzienlijk, hetgeen een negatief effect heeft op de kostprijs / opbrengst per dier. Het toepassen van het MMA (extra investerings- en jaarkosten) is in de gewenste bedrijfsopzet financieel niet haalbaar.

Gelet op voornoemde zijn de initiatiefnemers voornemens om in de gewenste situatie het voorkeursalternatief uit te voeren. Momenteel staat nog niet vast welke van de drie mogelijkheden uit het voorkeuralternatief (soort gecombineerde luchtwasser) in de nieuwe stallen zal worden toegepast. Dit besluit wordt op een later tijdstip door de initiatiefnemers genomen. Op basis van dit besluit wordt vervolgens de aanvraag voor de omgevingsvergunning (milieu) opgesteld en ingediend.

1. ALGEMENE GEGEVENS

Naam: De heren Pasman & Van der Heide
Locatie activiteit: Coevorderstraatweg 64
7911 TA NIEUWEROORD
Contactpersoon: De heer H. Pasman (bedrijfsleider / eigenaar)
De heer B.H. Wopereis (VanWestreenen Adviseurs // opsteller)
Correspondentieadres: Coevorderstraatweg 64
7911 TA NIEUWEROORD
Telefoon: 0528 – 342081
Kadastrale ligging: Gemeente Hoogeveen, sectie K, nummers 3971, 3972 en 4446
Hoofdactiviteit: Het houden van vleesvarkens

Categorie MER-besluit (1994 / wijziging 2006):

Categorie C.14.0

Bevoegd Gezag

College van Burgemeester en Wethouders van Hoogeveen
Postbus 20.000
7900 PA HOOGEVEEN

Besluit

Het besluit omvat het verlenen van een vergunning op grond van artikel 8.4 van de Wet milieubeheer voor de beoogde uitbreiding van het vleesvarkensbedrijf

Samenstelling van de werkgroep van MER-commissie:

Ir. N.G. Ketting (voorzitter)
Ing. H.J.M. Hendriks (secretaris)
ing. E.E.M. Coopmann – Van Overbeek
Ing. M. Pijnenburg

Procedure MER:

Startnotitie opgesteld / ingediend:	19 oktober 2009
Kennisgeving startnotitie:	4 november 2009
Aanvraag richtlijnenadvies:	6 november 2009
Inzagetermijn startnotitie:	5 november 2009 tot en met 18 december 2009
Locatiebezoek MER Cie:	26 november 2009
Richtlijnenadvies uitgebracht:	15 januari 2010
Zienswijzen:	Geen

Ondertekening MER:

.....	23 juni 2011
<i>De heer H. Pasman</i>	.....
<i>(bedrijfsleider / eigenaar)</i>	<i>Datum:</i>

.....	23 juni 2011
<i>De heer W. van der Heide</i>	.....
<i>(eigenaar)</i>	<i>Datum:</i>

2. INLEIDING

2.1 HISTORIE / AANLEIDING / MOTIVATIE / LOCATIEKEUZE

De heren Pasman & Van der Heide exploiteren op het perceel Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord een agrarisch bedrijf. Het agrarisch bedrijf bestaat uit het houden van vleesvarkens en een akkerbouwtak. De heren Pasman & Van der Heide zijn voornemens om dit agrarisch bedrijf duurzaam te wijzigen en uit te breiden. Voor het vleesvarkens- annex akkerbouwbedrijf aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is in 2006 een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer verleend voor een vleesvarkensbedrijf met rundvee en paarden. Deze milieuvergunning is verleend voor het houden van 1.990 vleesvarkens, 3 volwassen paarden en 18 zoogkoeien.

Binnen het vleesvarkensbedrijf worden momenteel de genoemde 1.990 vleesvarkens ook daadwerkelijk gehouden in drie bestaande traditionele stallen.

De volgende motivering ligt aan de gewenste wijziging en uitbreiding ten grondslag:

- de huidige stallen voor het houden van de vleesvarkens voldoen niet aan de (toekomstige) welzijnseisen, zoals opgenomen in het Varkensbesluit. Hierdoor is in de toekomst aangepaste en aanvullende stalruimte noodzakelijk;
- de bestaande varkensstallen dienen op korte termijn te worden uitgevoerd met een emissiearm stalsysteem (Groen Label) als gevolg van de Wav en AMvB-huisvesting;
- gelet op de toekomst alsmede de situatie in de Nederlandse varkenshouderij is een duurzame en grootschalige vleesvarkenshouderij noodzakelijk / gewenst;
- door de realisatie van de nieuwe stalruimte kan de bedrijfsomvang worden vergroot en zal er een efficiencyverbetering optreden;
- het vergroten van de capaciteit van de varkenshouderij. Deze schaalvergroting is noodzakelijk om een goede concurrentiepositie te verkrijgen / behouden binnen de Nederlandse en Europese varkenssector. Door de ontwikkeling van de betreffende varkenshouderij kan de kostprijs worden verlaagd (economisch belang). De rendementen in de agrarische sector staan onder druk en marktontwikkelingen bepalen in belangrijke mate de opbrengsten. Veel van de kosten stijgen en kunnen alleen worden ondervangen door de voordelen van schaalvergroting zodat de vaste kosten over een groter aantal dieren kunnen worden verspreid;
- het genereren van een duurzaam bedrijfsinkomen.

Door de realisatie van nieuwe stalruimte voor het houden van de vleesvarkens wordt per direct voldaan aan de milieuwetgeving, de IPPC-richtlijn en de welzijnseisen (o.a. Varkensbesluit). Op de locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord kan hierdoor een duurzaam vleesvarkensbedrijf worden gerealiseerd en geëxploiteerd.

2.2 ORGANISATIE // DOELSTELLING

De varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is in gezamenlijk eigendom van de heer H. Pasman en de heer W. van der Heide. De dagelijkse leiding is in handen van de heer Pasman.

Het doel van deze veehouderij is het houden van vleesvarkens ten behoeve van de vleesproductie. Binnen de inrichting worden gespeende biggen met een gewicht van circa 23-25 kg opgelegd en vervolgens als vleesvarkens met een gewicht van circa 100-110 kg afgevoerd. Deze vleesvarkens worden vervolgens uit de inrichting afgevoerd naar een slachterij ten behoeve van de vleesconsumptie. De vleesvarkens zullen worden gehuisvest in twee bestaande stallen en in een nieuw te bouwen stal. In de gewenste situatie zal één bestaande vleesvarkenstal worden gesloopt.

2.3 VASTGESTELDE RICHTLIJNEN

In de startnotitie zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een vleesvarkensbedrijf met in totaal 5.300 vleesvarkens. Deze vleesvarkens worden gehouden in een bestaande stal (800 vleesvarkens) en in een nieuwe stal (4.500 vleesvarkens)

Op basis van deze activiteiten zijn ook de richtlijnen opgesteld en vastgesteld door de MER-commissie (zie bijlage 1).

In onderhavige MER zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een vleesvarkensbedrijf met in totaal 6.560 vleesvarkens. Deze vleesvarkens worden gehouden in twee bestaande stallen (1.160 vleesvarkens) en in een nieuwe stal (5.400 vleesvarkens)

De geringe wijzigingen hebben, nu de beoogde activiteiten / bedrijfsopzet, niet noemenswaardig worden gewijzigd geen invloed op de reeds vastgestelde richtlijnen. Deze richtlijnen zijn bij het opstellen van de MER dan ook als uitgangspunt gehanteerd. Voornoemde is ook besproken met de gemeente en de secretaris van de MER-Cie.

2.4 LIGGING / SITUERING

Het bedrijf is gevestigd aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord en ligt in het agrarisch buitengebied van Nieuweroord // de gemeente Hoogeveen (zie bijlage 2 / situatieschets 1 : 25.000). In de directe omgeving van de veehouderij zijn met name agrarische bedrijven van derden en enkele burgerwoningen van derden gelegen. Binnen een straal van ruim een kilometer zijn geen woningen gelegen in een bebouwde kom aanwezig. De bebouwde kom van Nieuweroord (woning Hoogevensche Vaart 56) is gelegen op een afstand van ongeveer 1.070 meter ten noordwesten van onderhavige varkenshouderij.

Op een afstand van ongeveer 110 meter van het dichtstbijgelegen emissiepunt van de varkenshouderij is de dichtstbijzijnde burgerwoning van derden in het agrarische buitengebied gelegen (Coevorderstraatweg 109). Ten zuiden van de varkenshouderij is op een afstand van ongeveer 250 meter de snelweg A37 gelegen. Hieronder is een recente luchtfoto van het bedrijf alsmede de ligging van deze ten opzichte van zijn omgeving weergegeven.

2.5   *BESLUITVORMING*

Bevoegd gezag

Op grond artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dient voor de gewenste situatie een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. De gewenste situatie valt in hoofdzaak onder de volgende twee categorieën van het Bor (bijlage I):

- het houden van dieren: varkens (categorie 8)
- het opslaan van dierlijke mest (categorie 7)

Op basis van artikel 2.4, lid 1 is het college van B&W het bevoegd gezag om te beslissen op de aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Besluit MER

De gevraagde vergunning omvat het houden van vleesvarkens . In de gewenste situatie worden binnen de inrichting 6.560 vleesvarkens gehouden. Het MER-besluit heeft betrekking op de realisatie van “nieuwe installaties” of op “wijzigingen of uitbreiden van installaties” met een capaciteit van meer dan 2.200 c.q. 3.000 vleesvarkens. Indien de drempelwaarde van 2.200 of meer plaatsen voor vleesvarkens wordt overschreden, geldt een MER-beoordelingsplicht. Indien de drempelwaarde van 3.000 plaatsen voor vleesvarkens wordt overschreden is een MER noodzakelijk. Het houden van varkens is in het MER-besluit opgenomen als categorie C 14. In onderhavige situatie wordt een nieuwe stal voor het houden van 5.400 vleesvarkens gerealiseerd. De drempelwaarde van 3.000 plaatsen voor vleesvarkens wordt hierdoor overschreden en dient ten behoeve van de vergunningprocedure op grond van de Wet milieubeheer een milieu-effecten rapport (MER) te worden opgesteld.

Plan-MER / binnenplanse vrijstelling bestemmingsplan

Het college van B&W van Hoogeveen is ook het bevoegd gezag met betrekking tot de aanvraag voor een omgevingsvergunning ten behoeve van de nieuwe vleesvarkenstal. Om deze nieuwe vleesvarkensstal te kunnen realiseren dient het agrarisch bouwperceel met een maximale oppervlakte te worden verschoven. Deze wijziging van het agrarisch bouwperceel kan worden bewerkstelligd door het toepassen van een zogenaamde “binnenplanse vrijstelling” op grond van het geldende bestemmingsplan. Nu in de gewenste situatie de beoogde bedrijfsopzet kan worden gerealiseerd door het toepassen van een relatief eenvoudige binnenplanse vrijstelling is het derhalve niet noodzakelijk om voor het project een zogenaamde Plan-Mer op te stellen.

3. WET- EN REGELGEVING

In dit hoofdstuk wordt in het kort de relevante en van toepassing zijnde (agrarisch) wet- en regelgeving aangaande deze MER en de vergunningaanvraag op grond van de Wabo (omgevingsvergunning) voor de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord weergegeven.

De genoemde wet- en regelgeving is onderverdeeld in Europese, nationale, provinciale en gemeentelijke regelgeving.

3.1 EUROPESE REGELGEVING

Naast het MER-besluit (zie hoofdstuk 2) is de volgende, europees gerelateerde regelgeving van toepassing.

IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control)

Grotere varkens- en kippenbedrijven hebben te maken met Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, PbEG L 257/26, de IPPC-richtlijn. De IPPC-richtlijn beoogt een geïntegreerde preventie en beperking van de verontreiniging door industriële activiteiten tot stand te brengen en zo een hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel te bereiken (artikel 1, IPPC).

Europese richtlijnen, en dus ook de IPPC-richtlijn, moeten door lidstaten in nationale wetgeving geïmplementeerd worden. Daarbij is het in beginsel aan de lidstaat op welke wijze zij dit doen, als het in de richtlijn voorgeschreven resultaat maar bereikt wordt. De IPPC-richtlijn is inmiddels geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving. Voor veehouderijen is dat de Wet milieubeheer en de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. De richtlijn is onder meer van toepassing op intensieve varkenshouderijen met meer dan 750 plaatsen voor fokzeugen of meer dan 2.000 plaatsen voor vleesvarkens. Volgend uit de IPPC zijn in Europees verband referentiedocumenten ontwikkeld, de zogenaamde BREF's¹. Ook voor de varkenshouderij is een BREF-document beschikbaar, de BREF Intensieve Veehouderij Intensieve teelt van varkens en pluimvee.

Op basis van de IPPC-richtlijn en de bedoelde BREF dient te worden beoordeeld of in de gewenste situatie de “best beschikbare technieken” (BBT)² worden toegepast en of sprake is van een “significante toename van de verontreiniging”. Hierbij is met name het aspect ammoniak van belang.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna) is in 1992 in werking getreden. De Habitatrichtlijn heeft tot doel de biologische diversiteit in de Europese Unie in stand te houden. Activiteiten, plannen en projecten rondom de bedoelde gebieden moeten vooraf worden getoetst op “significante toename van de verontreiniging” en mogelijk negatieve effecten op deze gebieden ten gevolge hiervan.

---

¹ BREF = Best Available Techniques reference document, een Europees document, gepresenteerd in 2002, waarin alle beschikbare huisvestingsystemen voor de intensieve veehouderij worden omschreven en waarin wordt aangegeven wat als best beschikbare techniek kan worden beschouwd

² BAT = Best Available Techniques = Best Beschikbare Technieken (BBT)

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand) is in 1979 in werking getreden. De Vogelrichtlijn heeft tot doel de bescherming en het beheer van alle vogels die op het grondgebied van de EU (zogenoeten communautair grondgebied) in het wild leven en hun habitats (leefomgeving). Op basis van de Vogelrichtlijn dient te worden beoordeeld of ter plaatse van een vogelrichtlijngebied als gevolg van de gewenste activiteiten, sprake is van een “significante toename van de verontreiniging” en mogelijk negatieve effecten op de bedoelde gebieden.

Vogel- en Habitatrichtlijn inzake Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de EU het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de EU. Dit netwerk vormt de bouwsteen van het EU-beleid voor het behoud en herstel van de biodiversiteit. Natura-2000 omvat de gebieden die reeds beschermd zijn op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Beide richtlijnen zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet. Op dit moment wijst Nederland haar Natura 2000-gebieden officieel aan. De gebieden moeten vervolgens door de EU nog definitief worden aangewezen. De soortenbescherming vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn wordt overigens geregeld in de Flora- en faunawet. In en rond Natura 2000-gebieden geldt voor activiteiten of projecten, die mogelijk schadelijk zijn voor de natuur, mogelijk een vergunningplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn water (KRW) is een Europese richtlijn gericht op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. De KRW is sinds december 2000 van kracht en maakt het mogelijk om waterverontreiniging van oppervlaktewater en grondwater internationaal aan te pakken. De kaderrichtlijn is geen vrijblijvende richtlijn, ze vormt een Europese verplichting. De belangrijkste uitgangspunten van de KRW zijn:

- de vervuiler betaalt;
- de gebruiker betaalt;
- geen achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van het water;
- resultaatsverplichting in 2015;
- stroomgebiedbenadering.

Via de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn water is de KRW vertaald in de Nederlandse Wetgeving (Staatsblad 2005, nr. 303). Het bindende karakter van de KRW-doelstellingen vereist vastlegging van de doelstellingen in wettelijke voorschriften. Het gaat daarbij om een AMvB en provinciale verordeningen op basis van hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Hierin wordt ook de doorwerking van de doelstellingen naar vergunningverlening en andere besluiten van overheidsinstanties geregeld.

3.2 NATIONALE REGELGEVING

Nota Ruimte

Het beleid van de Nederlandse overheid ten aanzien van ruimtelijke ordening (Ministerie van VROM) is beschreven in ruimtelijke nota's. De Nota Ruimte ondersteunt gebiedsgerichte ontwikkeling waarin alle betrokken partijen kunnen participeren. Het Rijk richt zijn aandacht met name op de Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om versterking van de dynamiek in de nationale stedelijke netwerken en om waarborging van de kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur en de nationale landschappen. De beoogde bedrijfslocatie is niet aangeduid als stedelijk gebied, water, natuur of als ecologische (verbindings)zone. Dit betekent dat het hoofddoel in de omgeving is gericht op de mozaïek van landbouw en andere functie. Verschillende vormen van landbouw mogen voorkomen die meer of minder grondgebonden zijn.

Reconstructiewet

De aanpak van reconstructie staat beschreven in de Reconstructiewet concentratiegebieden. Deze gebieden kennen een hoge veedichtheid en kampen met bijzondere milieuproblemen, zoals vermeting, verzuring, stank en verdroging. Het Rijk geeft de komende jaren prioriteit aan de reconstructie van de zandgebieden in Zuid- en Oost-Nederland (Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg). Er zijn binnen de genoemde provincies, twaalf reconstructiegebieden vastgesteld, waar in opdracht van de provincie, plannen worden gemaakt. Met de reconstructie wil het Rijk een goede ruimtelijke structuur bewerkstelligen en het woon-, werk- en leefklimaat en het economische klimaat verbeteren. De beoogde locatie ligt niet in een gebied waarvoor een reconstructieplan is vastgesteld.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Uit artikel 2.1, lid 1, onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vloeit voort, dat het in principe verboden is zonder vergunning een inrichting op te richten, te veranderen of in werking te hebben. Wie een inrichting wil oprichten of veranderen waarvoor een omgevingsvergunning verplicht is, moet zo'n vergunning aanvragen bij het bevoegde gezag (art. 2.4 lid 1). 2.14, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bepaalt dat de vergunning slechts in het belang van de bescherming van het milieu kan worden geweigerd. Ingevolge artikel 2.14, zesde lid, wordt bij een vergunningaanvraag in ieder geval betrokken dat ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast. De bedoelde, in aanmerking komende beste beschikbare, technieken volgen met name uit hetgeen is vastgelegd in de BREF Intensieve Veehouderij Intensieve teelt van varkens en pluimvee en het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Aan deze regelgeving zal in dit kader getoetst moeten worden. Voor de gewenste ontwikkeling is een omgevingsvergunning vereist. Het betreft hier een zogenaamde nieuwe alles omvattende revisievergunning op grond van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Wet Ammoniak en Veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de nieuwe ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze wet kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van de kwetsbare gebieden. De emissiegerichte benadering zal tevens gestalte krijgen door het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij. Het aanvullend beleid ter bescherming van de kwetsbare gebieden is geregeld in de Wav. Uit de Wav volgt, dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen bedrijven, welke zich bevinden binnen een “kwetsbaar gebied” of in een zone van 250 meter hieromheen en bedrijven, welke hierbuiten zijn gelegen. Voor de eerste groep bedrijven kunnen in de zin van de Wav beperkingen gelden bij uitbreiding van het bedrijf. Binnen de nieuwe Wav (vastgesteld en in werking per 1 mei 2007) moet een gebied, overigens voldoen aan een aantal criteria om te worden aangemerkt als “zeer kwetsbaar” om daarmee in de zin van de Wav te worden beschermd. Een gebied kan op dat moment bijvoorbeeld slechts als “zeer kwetsbaar” worden aangemerkt indien deze is opgenomen in de provinciale ecologische hoofdstructuur (EHS) en bovendien groter is dan 50 hectare.

Regeling Ammoniak en Veehouderij

De Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is een op de Wet ammoniak en veehouderij gebaseerde ministeriële regeling. In deze regeling zijn emissiefactoren opgenomen, die moeten worden gehanteerd bij het berekenen van de ammoniakemissie in de vergunde en de aangevraagde situatie. De Rav bevat hiertoe een lijst met de verschillende stalsystemen per diercategorie en de daarbij behorende emissiefactoren (zie bijlage 1 van de Rav). Op basis van deze regeling kan voor de gewenste bedrijfsopzet ammoniakemissie worden bepaald. Momenteel is de Rav d.d. 11 februari 2011 (Staatscourant 2435) van toepassing.

Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Voor veehouderijen gelden algemene regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit huisvestingssystemen. Dit besluit is op 1 april 2008 in werking getreden. In bijlage 1 bij het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij worden maximale ammoniakemissiewaarden genoemd voor diverse huisvestingsystemen. Onderstaand is de maximale emissiewaarde voor het houden van vleesvarkens aangegeven:

Diercategorie	Max. emissiewaarde in kg NH ₃ per plaats per jaar
• Vleesvarkens =	1,4 kg

Rapport Stallucht en Planten

Naast schade aan aangewezen beschermingsgebieden kan ammoniak tevens schadelijk zijn voor andere soorten, waaronder agrarische gewassen. Uit onderzoek is gebleken, dat niet alle soorten even gevoelig zijn voor ammoniak. Als gevoelig kunnen worden aangemerkt kasgewassen, fruitteelt, coniferen en voedselarme vegetaties. Andere gewasgroepen lopen een verwaarloosbare kans te worden beschadigd. In 1981 is het rapport Stallucht en Planten door het Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek (IPO) opgesteld. Uit diverse uitspraken van de Raad van State blijkt dat dit rapport gehanteerd kan worden ter beoordeling van de directe ammoniak schade door de uitstoot van ammoniak bij intensieve varkens- en pluimveehouderijen.

Uit dit rapport blijkt onder andere dat ter voorkoming van directe ammoniakschade een afstand van minimaal 50 meter tussen stallen en gevoelige planten en bomen moet worden aangehouden. Voor minder gevoelige planten dient een afstand van minimaal 25 meter aangehouden te worden. Op basis van dit rapport wordt bepaald of in een bepaalde situatie sprake kan zijn van “directe ammoniakschade”. In onderhavige situatie zijn binnen 25 / 50 meter geen gevoelige planten en bomen aanwezig. Hierdoor is onderhavige situatie geen sprake van directe ammoniakschade.

Wet geurhinder veehouderij

Op 1 januari 2007 is de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet is nu het exclusieve beoordelingskader voor de bepaling van eventuele geurhinder. In deze nieuwe wet wordt de geurbelasting op een geurgevoelig object uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht en is het beoordelingskader van de mestvarkeneenheden verlaten. Berekening van de geurbelasting vindt vanaf 1 januari 2007 plaats door middel van een verspreidingsmodel (V-Stacks) dat samen met de nieuwe wet is gepubliceerd. De geurbelasting op een geurgevoelig object wordt hierbij ondermeer bepaald door het aantal te houden dieren, de hoogte en diameters van de ventilatoren, de verticale uitstroomsnelheid en de exacte ligging van uw bedrijf en omliggende woningen (m.b.v. x- en y coördinaten). Bovendien speelt hierbij de overwegende windrichting een belangrijkere rol dan voorheen. Met het in werking treden van de Wgv is het vroeger beoordelingskader, voor een niet- Reconstructiegebied, uit de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996, de Brochure Veehouderij en Hinderwet 1985 en de Publicatie Lucht 46 komen te vervallen. Daarbij is tevens de speciale stankwet voor Reconstructiegebieden vervallen.

De cumulatieve berekening van stankhinder ten behoeve van vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer is daarmee tevens komen te vervallen. Een vergunning voor een veehouderij wordt, binnen het kader van de geurhinder, slechts geweigerd indien de geurbelasting van de individuele veehouderij op een geurgevoelig object boven de in de Wgv gestelde normen ligt.

Regeling geurhinder en veehouderij

De Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) is een op de Wet geurhinder en veehouderij gebaseerde ministeriële regeling. In deze regeling zijn emissiefactoren opgenomen, die moeten worden gehanteerd bij het berekenen van de geuremissie in de vergunde en de aangevraagde situatie. De Rgv bevat hiertoe een lijst met de verschillende stalsystemen per diercategorie en de daarbij behorende emissiefactoren. Op basis van deze regeling kan voor de gewenste bedrijfsopzet geuremissie worden bepaald. Momenteel is de Rgv d.d. 29 juni 2010 (Staatscourant 9998) van toepassing.

Wet luchtkwaliteit

De Eerste kamer heeft op 9 oktober 2007 het wetsvoorstel voor de wijziging van de Wet milieubeheer goedgekeurd en hierdoor is onder meer hoofdstuk 5 veranderd. Gelet op voornoemde (titel 2) is de Wet luchtkwaliteit op 15 november 2007 in werking getreden en het vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. De Wet luchtkwaliteit voorziet in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De beoogde aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging.

Deze projecten mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Een project draagt 'niet in betekende mate' bij aan de luchtverontreiniging als de 3 % grens niet wordt overschreden. De 3% grens is gedefinieerd als “3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM10) of stikstofdioxide (N02)”. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m3 voor zowel PM10 als N02. De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in een AMvB en ministeriële regelingen die gelijktijdig met de wet in werking treden. Hiertoe kan worden verwezen naar de volgende documenten:

- wijziging Wet milieubeheer (hoofdstuk 5) (Stb. 2007, 414);
- AMvB "Niet in betekende mate" (NIBM) (stb. 2007, 440);
- Ministeriële regeling "Niet in betekende mate" (NIBM) (Stcrt. 2007, 218)
- Ministeriële regeling "Beoordeling luchtkwaliteit 2007" (Stcrt. 2007, 220)
- Ministeriële regeling "Projectsaldering luchtkwaliteit 2007" (Stcrt. 2007, 218)

Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD)

In de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren d.d. 24 september 1992 is het aspect dierwelzijn geregeld. Uitgangspunt van deze wet is dat geen handelingen met dieren verricht mogen worden, tenzij in de wet staat dat het wel mag. De GWWD geldt voor alle dieren die door mensen gehouden worden, dus productiedieren, hobbydieren en gezelschapsdieren. Voor in het wild levende dieren geldt wel het verbod uit de GWWD om de dieren zonder redelijk doel pijn of letsel toe te brengen. Verder is de Flora- en faunawet op deze dieren van toepassing. De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is een 'kaderwet', waarbinnen de uiteindelijke regels vastgesteld worden aan de hand van een AMvB of Ministeriële regeling.

Varkensbesluit

Met het Varkensbesluit wordt uitvoering gegeven aan richtlijn nr. 91/630 van de Raad van de Europese Gemeenschappen. In het Varkensbesluit worden regels gesteld met betrekking tot het houden, huisvesten en verzorgen van varkens; regels in het belang van dierenwelzijn en diergezondheid. Het Varkensbesluit is gebaseerd op de art. 35, 38, 45 en 111 van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren. Het besluit stelt naast inrichtingseisen ook eisen om het welzijn van de varkens te optimaliseren, zoals voorschriften voor het behandelen van zieke en gewonde dieren en de huisvesting van zeugen, biggen en gebruiksvarkens (o.a. vleesvarkens). Ten aanzien van de welzijnseisen voor varkens wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Flora- en Faunawet

De Habitatrichtlijn verplicht de lidstaten de nodige maatregelen te treffen voor de instelling van een systeem van strikte bescherming van een aantal soorten planten en dieren. Nederland heeft hiervoor de Flora- en faunawet in het leven geroepen. De Flora- en Faunawet heeft tot doel in het wild levende planten en dieren te beschermen met het oog op de instandhouding van soorten. De Flora- en Faunawet is daarmee expliciet gericht op de soortenbescherming.

In Nederland komen zo'n 40.000 plant- en diersoorten voor, waarvan er zo'n 1.000 onder de werking van de Flora- en Faunawet vallen. Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. In de Flora- en Faunawet zijn verbodsbepalingen opgenomen. Naast de verbodsbepalingen geldt er bij elk project tevens een zorgplicht. Deze zorg houdt in ieder geval in, dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die gevolgen te voorkomen te beperken of ongedaan te maken. Een ieder dient zó te handelen of juist handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten daarvan géén of zo min mogelijk hinder ondervinden. Voor het beoogde plan moet worden beoordeeld of in het kader van de Flora- en faunawet een ontheffing benodigd zal zijn. Hiervoor is een zogenaamde quick-scan uitgevoerd.

Crisis- en herstelwet (Chw)

De Eerste Kamer heeft op 16 maart 2010 het voorstel voor de Crisis- en herstelwet (Chw) aangenomen. Op 31 maart 2010 is de wet in werking getreden. De Chw bevat een aantal tijdelijke maatregelen, waarvan de werkingsduur afloopt op 1 januari 2014 en een aantal permanente maatregelen die ook na die datum hun werking blijven behouden. In de Chw gaat het om het bereiken van een versnelde ontwikkeling en realisering van ruimtelijke en infrastructurele projecten om bij te dragen aan de bestrijding van de economische crisis. Daarnaast is de wet gericht op duurzaamheid, energie en innovatie. De Crisis- en herstelwet omvat twee categorieën maatregelen:

1. Tijdelijke maatregelen voor afgebakende lijsten met projecten en bevoegdheden
2. Wijzigingen van bijzondere wetten

In hoofdstuk 3 wordt een groot aantal wetten blijvend aangepast. Hieronder een overzicht van de wetten die onder meer met behulp van de CHW worden gewijzigd:

Artikel 3.1	Awb
Artikel 3.6	Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening
Artikel 3.8	Natuurbeschermingswet 1998
Artikel 3.9a	Reconstructiewet concentratiegebieden
Artikel 3.14	Waterwet
Artikel 3.15	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Artikel 3.17	Wet bodembescherming
Artikel 3.18	Wet geluidhinder
Artikel 3.21	Wet milieubeheer
Artikel 3.24	Wet ruimtelijke ordening
Artikel 3.24a	Wet ruimtelijke ordening (aanpassing geldt na inwerkingtreding Wabo)

Het gaat te ver om bovenstaande wijzigingen per wet te bespreken. Deze wijzigingen variëren van kleine reparaties tot wijzigingen met een grote invloed op de wetspraktijk. Ten behoeve van onderhavige situatie is met name de aanpassing van de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Deze wordt hieronder besproken.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland heeft sinds 1967 een Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet 1967 voldeed echter niet aan de verplichtingen, die de internationaal- en Europeesrechtelijk voor de bescherming van gebieden en soorten worden gesteld. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet tot stand gekomen. Deze wet richt zich op de gebiedsbescherming. De verplichtingen voor soortbescherming worden nagekomen door de Flora- en faunawet (1992). De Natuurbeschermingswet 1998 moest de bescherming van natuurgebieden, zoals vastgelegd in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, in nationale wetgeving vastleggen. Al snel bleek dat de omzetting van Europese regels in deze wet onvoldoende was. De wet is wederom gewijzigd en op 1 oktober 2005 in werking getreden. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen, gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. De Natuurbeschermingswet vormt het wettelijke kader en geeft de richtlijnen aan. Nederland zal een vergunningstelsel toepassen. Hiermee wordt het verboden om, zonder vergunning, activiteiten te ondernemen die de beschermde natuurwaarden in gevaar kunnen brengen. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Alle Beschermde- en Staatsnatuurmonumenten heten sinds de wijziging van de wet in 2005 Beschermde Natuurmonumenten. In die gevallen dat Beschermde Natuurmonumenten ook aangewezen worden als Natura 2000-gebied vervalt de status van Beschermde Natuurmonument. De natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied. Vergunningverlening gaat plaatsvinden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en het bevoegd gezag is daarbij de provincie.

In de directe omgeving van de veehouderij zijn de Natura 2000 gebieden Mantingerzand en Dwingelderveld gelegen. Voor deze gebieden is tot op heden nog geen beheerplan vastgesteld.

Door de in werkingtreding van de Crisis- en herstelwet is artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 gewijzigd. Hierbij is met name het bestaand gebruik en de vergunningplicht (art. 19d, 3 Nbw) relevant. Op grond van artikel 1 onder m, Nbw is er geen vergunning benodigd indien er sprake is van bestaand gebruik, waarbij de ammoniakemissie en de veestapel niet zijn gewijzigd ten opzichte van de vergunde situatie op 1 oktober 2005. Indien er wel wijzigingen plaatsvinden geldt er een vergunningplicht. Hierbij worden de bestaande rechten toegekend indien aan de veehouderij voor de aanwijzing van het natuurgebied een vergunning op grond van de Wm is verleend en de ammoniakdepositie niet toeneemt. Deze bestaande rechten worden bepaald aan de hand van de referentiedatum ((art. 19kd, lid 3 Nbw). Deze referentiedatum is vastgesteld op 7 december 2004. Een vergunning op grond van de Nbw kan vervolgens worden verleend voor een activiteit, waarbij er geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000 gebied. In onderhavige situatie is er in de gewenste bedrijfsopzet ten opzichte van de feitelijke veebezetting zoals deze op 7 december 2004 aanwezig was geen sprake van een toename van de ammoniakemissie / ammoniakdepositie. Hierdoor geldt voor het beoogde project, hetgeen door de provincie Drenthe schriftelijk is bevestigd (zie bijlage 13) geen vergunningplicht op grond van Natuurbeschermingswet 1998.

Waterwet

In de nieuwe Waterwet, die sinds 22 december 2009 in werking is getreden en onder meer de Grondwaterwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) vervangt, stelt regels ter bescherming van het grond- en oppervlaktewater. Op grond van de Waterwet zijn diverse algemene maatregelen van bestuur vastgesteld. Voor een veehouderij is in het bijzonder van toepassing het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij. Dit Besluit stelt regels ten aanzien van lozingen in het oppervlaktewater van (niet verontreinigd) water vanaf het erf, alsmede het gebruik van bestrijdingsmiddelen en meststoffen in de nabijheid van oppervlaktewater. Door de activiteiten en bedrijfsvoering van het agrarisch bedrijf aan de Coevorderstraatweg vinden geen directe lozingen op het oppervlaktewater plaats. Alle bedrijfsafvalwater wordt opgevangen in de mestkelders en wordt vervolgens als meststof uit de inrichting afgevoerd. De depositie van ammoniak, afkomstig van een veehouderij, wordt niet gezien als een lozing en is hierdoor uitgezonderd. Bij de beoogde inrichting aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is geen sprake van directe lozingen van bedrijfsafvalwater op het oppervlaktewater. Het waterschap is normaliter het bevoegd gezag ten aanzien van vergunningsprocedures op grond van de Waterwet. Op de locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord wordt ten behoeve van de bedrijfsvoering in hoofdzaak grondwater gebruikt. De locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is hierbij niet gelegen in of nabij een waterwingebied en/of een grondwaterbeschermingsgebied.

Nederlandse richtlijn bodembescherming

Het risico van het ontstaan van bodemverontreiniging, alsmede de mogelijke bodembeschermende voorzieningen en maatregelen die een bedrijf kan treffen, worden getoetst aan de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten 2001 (NRB).

De NRB geeft voor bodembedreigende, bedrijfsmatige activiteiten een beschrijving van de stand der wetenschap en techniek van geschikte bodembeschermende voorzieningen en maatregelen. Of sprake is van bodembedreigende activiteiten kan bepaald worden met een Stappenplan (hoofdstuk 3 NRB).

Voor alle activiteiten die de bodem kunnen verontreinigen geldt het zorgplichtbeginsel uit de Wet bodembescherming. In een gewenste bedrijfssituatie moet dan ook worden beoordeeld of ten behoeve van de gewenste (bodembedreigende) activiteiten afdoende bodembeschermende maatregelen zijn getroffen, zodat er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico.

Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij

Ingevolge artikel 2.14, zesde lid Wabo, wordt bij een vergunningaanvraag in ieder geval betrokken dat ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast. De bedoelde, in aanmerking komende beste beschikbare, technieken volgen met name uit hetgeen is vastgelegd in de BREF en het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Voor intensieve varkenshouderijen die onder de werking van de IPPC-richtlijn vallen, is er een BREF opgesteld (Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Pigs and Poultry, juli 2003). Deze is op 7 juli 2003 vastgesteld door de Europese Commissie en op 19 juli 2003 bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (PbEU 2003, C 170). De BREF voor de intensieve veehouderij is inmiddels ook aangewezen in de regeling aanwijzing BBT-documenten. De oplegnotitie wordt bovendien ook opgenomen in de Regeling aanwijzing BBT-documenten, zodat bij het bepalen van de voor een veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken eveneens met deze notitie rekening moet worden gehouden.

De BREF / oplegnotitie behandelt de beste beschikbare technieken voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij onderverdeeld naar een aantal aspecten.

1. Goede landbouwpraktijk in de intensieve varkens- en pluimveehouderij
2. Voerstrategieën voor pluimvee en varkens
3. Huisvestingssystemen
4. Water in de varkens- en pluimveehouderij
5. Energie in de varkens- en pluimveehouderij
6. Opslag van varkens- en pluimveemest
7. Behandeling van varkens- en pluimveemest op bedrijfsniveau
8. Het uitrijden van varkens- en pluimveemest

De aspecten “Goede landbouwpraktijk in de intensieve varkens- en pluimveehouderij”, “Voerstrategieën voor pluimvee en varkens”, “Behandeling van varkens- en pluimveemest op bedrijfsniveau” en “Het uitrijden van varkens- en pluimveemest” zijn niet relevant in het kader van een vergunningprocedure op grond van de Wet milieubeheer. De overige aspecten worden afgewogen in deze MER.

BREF Op- en overslag bulkmateriaal

Het thema “Emissies als gevolg van de opslag van bulkmateriaal of gevaarlijke stoffen” is aangedragen als horizontaal thema voor alle in bijlage I van de IPPC-richtlijn beschreven activiteiten. Dit betekent dat dit document van toepassing is op de opslag, het transport en de verlading van vloeistoffen, vloeibare gassen en vaste stoffen. Het document behandelt de emissies in lucht, bodem en water, maar de meeste aandacht wordt besteed aan het compartiment lucht. De informatie over luchtemissies uit de opslag en verlading/transport van vaste stoffen wordt toegespitst op stof. In onderhavige situatie is de BREF van toepassing op het houden van veevoeder in bulksilo's. De aanvoer en opslag van veevoeder in gesloten bulksilo's voldoet aan de gestelde eisen. Daarnaast voldoet de aanvoer van het voer met behulp van gesloten vrachtwagens en het bijbehorende pneumatisch vullen van de silo's (incl. toepassen doekfilter) alsmede het interne transport via vijkzels / gesloten leidingen aan het gestelde in hoofdstuk 4 van het document. De beoogde situatie ten aanzien van de opslag en toepassing van bulkgoederen kan derhalve op basis van deze horizontale BREF als BBT worden beschouwd.

BREF Cross Media & Economie

Dit document is bedoeld als hulpmiddel om de beste beschikbare technieken (BBT) vast te stellen in het kader van Richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (IPPC-richtlijn). Het concept van BBT bij IPPC houdt rekening met de te verwachten kosten en baten van maatregelen en is bedoeld ter bescherming van het milieu als geheel, om te vermijden dat er door het oplossen van een bepaald milieuprobleem nieuwe en nog ernstigere problemen ontstaan. BBT in algemene zin worden vastgesteld door groepen belanghebbenden en worden beschreven in een reeks referentiedocumenten inzake beste beschikbare technieken (BREF's). BBT in BREF's dienen als referentiepunt en moeten helpen bij de bepaling van op BBT gebaseerde vergunningsvoorwaarden of bij de vaststelling van algemene bindende voorschriften. Voor zover kan worden beoordeeld zijn de beoogde aspecten in dit document verwerkt in BREF voor de intensieve pluimvee- en varkensveehouderij inclusief de bijbehorende oplegnotitie alsmede in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

BREF Energie-efficiëntie

Energie is een prioritaire kwestie in de Europese Unie (EU) en wel vanwege drie met elkaar samenhangende redenen:

- klimaatverandering: de verbranding van fossiele brandstoffen als energiebron is de belangrijkste antropogene bron van broeikasgassen; het aanhoudend grootschalig gebruik van onvervangbare fossiele brandstoffen en de noodzaak tot een duurzaam energiegebruik te komen;
- continuïteit van de energievoorziening: de EU voert meer dan 50% van de voor haar energievoorziening noodzakelijke brandstoffen in en dit percentage zal naar verwachting in de komende 20 à 30 jaar tot meer dan 70% stijgen.

Een efficiënter energiegebruik is de snelste, doeltreffendste en meest kostenefficiënte manier om deze kwestie aan te pakken. Er bestaan juridische instrumenten en andere mogelijkheden om energie-efficiëntie te bevorderen en bij de opstelling van dit document is rekening gehouden met deze andere initiatieven.

Dit document is opgesteld op grond van de mededeling van de Commissie inzake de tenuitvoerlegging van het Europees Programma inzake klimaatverandering, die een speciaal verzoek bevatte met betrekking tot energie-efficiëntie in industriële installaties. Zo moet krachtens het Europees Programma inzake klimaatverandering (EPK) de effectieve implementatie van de bepalingen inzake energie-efficiëntie worden bevorderd en moet een speciaal horizontaal BREF-document over generieke technieken voor energie-efficiëntie worden opgesteld.

Volgens de IPPC-richtlijn moeten alle installaties op zodanige wijze worden gebruikt dat de energie op efficiënte wijze wordt benut en moet bij de vaststelling van de BAT van een proces onder meer rekening worden gehouden met de energie-efficiëntie. Dit referentiedocument bevat derhalve richtsnoeren en conclusies inzake technieken voor energie-efficiëntie die voor alle onder de IPPC-richtlijn vallende installaties in het algemeen als BAT-compatibel worden beschouwd. Dit referentiedocument bevat geen specifieke informatie over processen en activiteiten in sectoren die onder andere BREF-documenten vallen en stelt geen sectorspecifieke BAT vast. Voor zover kan worden beoordeeld is het energie-aspect verwerkt in BREF voor de intensieve pluimvee- en varkensveehouderij inclusief de bijbehorende oplegnotitie.

Regeling aanwijzing BBT-documenten

Op 23 november 2007 zijn in de Staatscourant (nr. 228) de wijzigingen van de Regeling aanwijzing BBT-documenten gepubliceerd. Hierbij zijn diverse documenten toegevoegd aan de tabellen in de bijlage van de Regeling.

Geluid

De geluidsproductie afkomstig van een inrichting wordt beoordeeld aan de hand van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. De gewenste situatie dient dan ook te voldoen aan de geldende criteria (inclusief jurisprudentie), zoals deze is opgenomen in deze richtlijn. De toetsing zal voor de referentiesituatie, het voorkeursalternatief, het BBT-alternatief en het Meest Milieuvriendelijke alternatief (MMA) worden uitgevoerd met behulp van een akoestisch onderzoek.

Indirecte hinder tengevolge van transportbewegingen dient te worden getoetst aan de door het Ministerie van VROM uitgegeven circulaire “Geluidshinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer”.

Onder indirecte hinder wordt verstaan hinder, die niet rechtstreeks voortvloeit uit de inrichting, maar wel kan worden toegeschreven aan de aanwezigheid van de inrichting. Als gevolg van transportbewegingen van en naar de inrichting kunnen omwonenden geluidsoverlast ondervinden.

Om inzichtelijk te maken of er voldaan kan worden aan akoestisch criteria uit de richtlijnen en de bedoelde circulaire is er een akoestisch onderzoek uitgevoerd.

Meststoffenwet

Bij een varkenshouderij komt drijfmest vrij. Deze mest wordt van het bedrijf afgevoerd en elders aangewend als meststof in overeenstemming met de meststoffenwet. Per 1 januari 2006 is de gewijzigde meststoffenwet van kracht. Belangrijkste wijziging in de nieuwe meststoffenwet 2006 is de introductie van het stelsel van gebruiksnormen. Er geldt een gebruiksnorm ten aanzien van dierlijke meststoffen. Tevens dient rekening te worden gehouden met een stikstofgebruiksnorm en fosfaatgebruiksnorm. Met de gift aan dierlijke meststoffen, kunstmeststoffen en overige organische meststoffen mogen deze gebruiksnormen niet worden overschreden. De introductie van stikstofgebruiksnormen en de gebruiksnorm voor dierlijke meststoffen is een directe uitwerking van de Europese Nitraatrichtlijn. Deze stelt dat de concentratie nitraat in grondwater maximaal 50 milligram per liter zijn. Aan deze verplichting kan alleen worden voldaan wanneer er maatregelen worden genomen die de toevoer van stikstof beperken, dus een stelsel van gebruiksnormen. Ondanks dat de meststoffenwet geen toetsingskader is bij milieuvergunningverlening, is deze wet wel van invloed op de bedrijfsvoering. Verder is aangegeven in de meststoffenwet dat er voor minimaal 6 maanden opslag van mest moet zijn. In het Staatsblad (nr. 645) van 9 november 2005 is het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet gepubliceerd. Dit besluit is op 1 januari 2006 in werking getreden, met de invoering van de nieuwe Meststoffenwet en het stelsel van gebruiksnormen.

De omgevingsvergunning / Wabo

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. De Wabo regelt de “omgevingsvergunning”. De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu, die moet leiden tot:

- minder administratieve lasten voor bedrijven en burgers
- betere dienstverlening door de overheid aan bedrijven en burgers
- kortere procedures
- geen tegenstrijdige voorschriften

Voorheen moest voor verschillende vergunningen, zoals bouwvergunningen en milieuvergunningen, bij verschillende overheidsloketten zijn. Bijna alle vergunningen uit de regelgeving van het ministerie van VROM zijn opgenomen in de omgevingsvergunning. De bouw-, sloop-, milieu-, natuur- en monumentenvergunningen zijn per 1 oktober 2010 echter samengevoegd tot één omgevingsvergunning. In de omgevingsvergunning zijn ook wetten gebundeld van andere ministeries en beleidsverordeningen van provincies, gemeenten en waterschappen. Naast de verschillende vergunningen zijn ook de ontheffingen en andere toestemmingsvereisten zo veel mogelijk samengevoegd in de omgevingsvergunning.

Ook is er nog maar één inspraak- en beroepsprocedure. De aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt ingediend bij één loket. Het loket is bij de gemeente, omdat de plaats van de activiteit, waarvoor een vergunning wordt aangevraagd, bepalend is. Deze nieuwe vergunning betekent voor gemeenten een nieuwe werkwijze. Aanvragen die binnenkomen, worden gecoördineerd door één contactpersoon die het hele traject begeleidt. De gemeente moet er vervolgens voor zorgdragen dat binnen de gestelde termijn (acht weken voor een reguliere vergunning // zes maanden voor een complexe vergunning) uitsluitel wordt gegeven. De genoemde aanvraag en de benodigde gegevens worden hierbij bij voorkeur digitaal aangeleverd.

3.3 PROVINCIALE REGELGEVING

Ecologische Hoofdstructuur

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

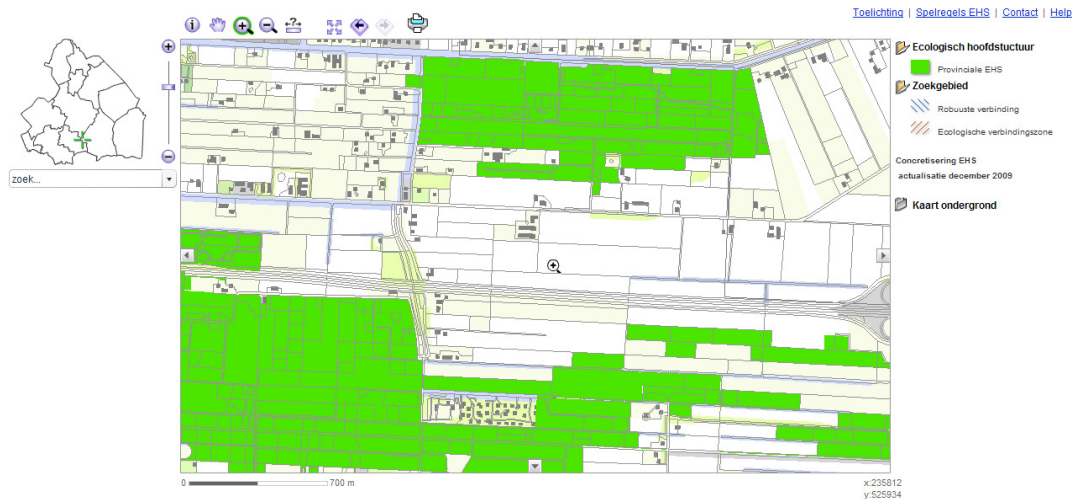
De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS bestaat uit: Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen. Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden). Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee). De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland.

Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd.

Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet. Soorten hebben niet alleen een leefgebied nodig dat groot genoeg is, ze moeten ook kunnen migreren tussen de verschillende leefgebieden, om de populaties gezond te houden. Dit bevordert de genetische uitwisseling en hierdoor kan, als de omstandigheden in een bepaald gebied tijdelijk verslechteren, een soort uitwijken naar een ander geschikt gebied. Dit aspect wordt belangrijker in het licht van de klimaatveranderingen. Uit onderzoek naar dieren als loopkevers, vlinders, muizen, dassen en vleermuizen blijkt dat de veranderingen in aantal bij deze dieren groot zijn, vaak heeft het weer (vocht, vorst) grote invloed. Hetzelfde geldt voor planten met zaden, die niet door vogels verspreid worden, zoals bosviooltjes en orchideeënsoorten.

Er is altijd de kans dat in een bepaald gebied in een jaar alle vertegenwoordigers van een soort (uit)sterven. Aanvulling uit een ander gunstiger (hoger, lager, luwer) gelegen gebied is dan nodig. Daarom is zo'n groen wegennet van groot belang. Om de Ecologische hoofdstructuur als netwerk te laten functioneren werken we ook aan het aanleggen van verbindingzones en het oplossen van faunaknelpunten in de wegenstructuur. Op bepaalde plaatsen worden tunnels of viaducten voor diersoorten aangelegd.

De Ecologische Hoofdstructuur is door de Provincie Drenthe vastgesteld. De locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is niet gelegen in de EHS. De EHS is gelegen ten noorden en ten zuiden van de inrichting op een afstand van ongeveer 250 / 600 meter. De situering van de EHS ten opzichte van onderhavige veehouderij kan worden afgeleid uit de navolgende kaart.

Aanwijzing zeer kwetsbare natuurgebieden (Wav)

Op 31 januari 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. Deze wet vormt, samen met regels over de emissie-eisen van de huisvesting van dieren (Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij, 1 april 2008) het wettelijke ammoniakkader in Nederland. In de Wav is bepaald dat provincies (zeer) kwetsbare gebieden moeten aanwijzen. Die gebieden moeten op kaarten worden weergegeven.

Kwetsbare gebieden zijn in de wet aangeduid als gebieden die voor verzuring gevoelig zijn en daarnaast ook onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het gaat hierbij altijd om natuur van voor 1 mei 1988. Alle nieuwere natuur kan nooit worden aangeduid als kwetsbaar gebied op grond van de Wav, omdat het niet valt binnen de definitie van voor verzuring gevoelige natuur.

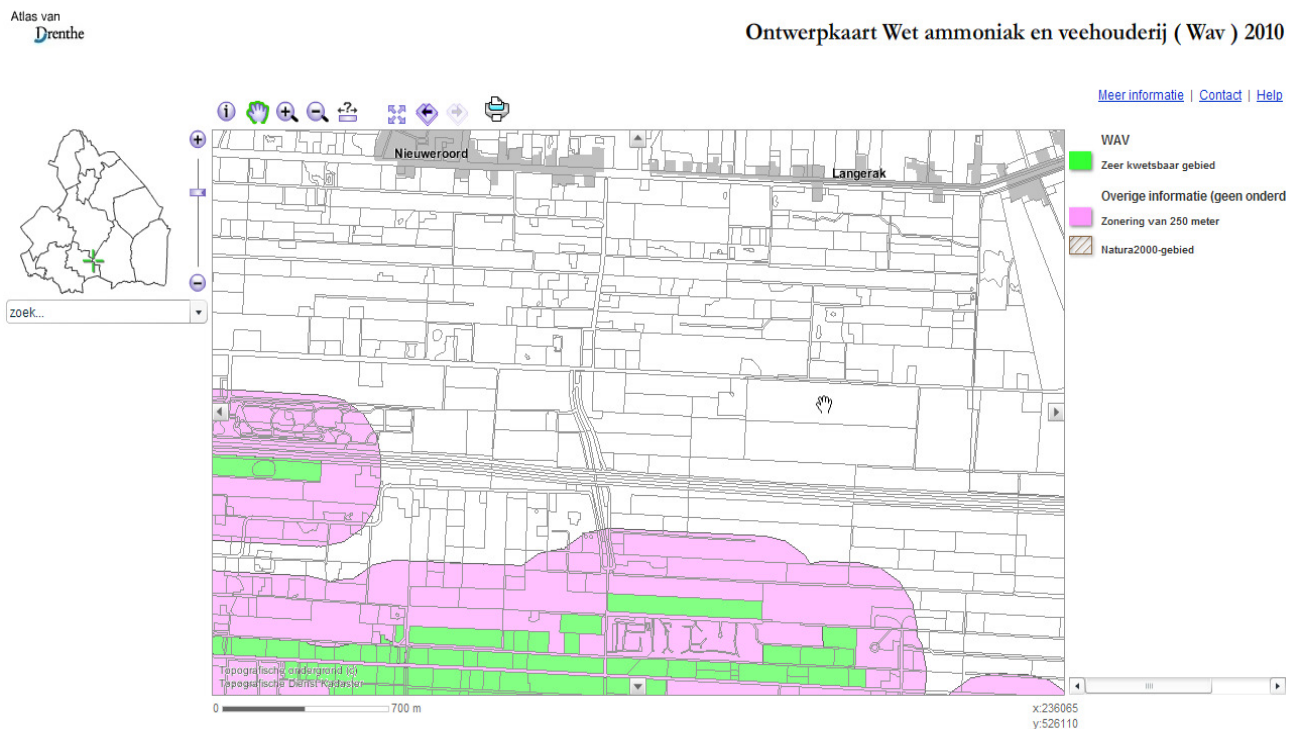
Rondom de door de provincie aangewezen gebieden liggen wettelijk bepaalde zones van 250 meter. In die aangewezen gebieden en in de daar omheen liggende zones gelden beperkingen voor bestaande en nieuwe veehouderijbedrijven. De beperkingen zijn in de wet zelf vastgelegd en zijn/worden niet door de provincie bepaald. Het enige wat de provincie als taak heeft, is het op kaart zetten van de aan te wijzen gebieden. De kaart wordt vervolgens gebruikt door gemeenten bij het beoordelen van aanvragen om vergunning door veehouderijbedrijven.

Na de inwerkingtreding van de Wav is een maatschappelijke en politieke discussie ontstaan. Het gevoel bestond dat teveel veehouderijbedrijven met te grote beperkingen werden geconfronteerd. Na veel overleg en discussie is uiteindelijk een aanpassing op de wet tot stand gekomen. De aanpassingen zijn op 1 mei 2007 in werking getreden. De grootste wijzigingen ten opzichte van de oude wet zijn:

- PS wijzen de gebieden aan in plaats van GS;
- Alleen de meest kwetsbare gebieden mogen worden aangewezen;
- Aanwijzing op grond van in de wet opgenomen criteria;
- Verruiming van de uitzondering voor melkveehouderijbedrijven;
- Bij de voorbereiding op het besluit moeten regionale belanghebbende en representatieve partijen worden betrokken, inclusief burgemeester en wethouders van Drentse gemeenten;

- Besluit van PS moet worden goedgekeurd door de minister van ELI.

Op grond van de gewijzigde wet moeten PS de meest kwetsbare gebieden op kaart aanduiden. In de wet is tevens bepaald dat GS het besluit moeten voorbereiden en dat het in overleg met regionale landbouw-, natuur- en milieuorganisaties moet plaatsvinden. In Drenthe is dat gedaan via het instellen van de stuurgroep Wav. In deze stuurgroep hebben vertegenwoordigers van LTO-Noord, Drenst Agrarisch Jongeren Contact, Vereniging Drentse Gemeenten en de Natuur- en milieufederatie Drenthe (mede namens Staatsbosbeheer, Stichting Het Drentse Landschap en Natuurmonumenten) zitting gehad. De stuurgroep Wav, ondersteund door een ambtelijke projectgroep Wav, heeft een uitgebreid advies opgesteld voor GS. In dit advies zijn alle uitgangspunten benoemd en via een vast stappenplan kan per gebied, op objectieve wijze worden bepaald, of het aangewezen dient te worden of niet. Op 8 juni 2010 hebben GS besloten het advies van de stuurgroep Wav in z'n geheel over te nemen. De Wav-kaart is nu inmiddels definitief vastgesteld en goedgekeurd door het Ministerie van ELI op 2 maart 2011. Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is gelegen op een afstand van ongeveer 700 meter ten zuiden van de varkenshouderij. Het bedrijf ligt derhalve niet in een kwetsbaar gebied of in de 250- meterzone daaromheen. De situering van de “zeer kwetsbare natuurgebieden” ten opzichte van onderhavige veehouderij kan worden afgeleid uit de navolgende kaart.

Omgevingsvisie Drenthe

Provinciale staten van Drenthe hebben op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein. De Omgevingsvisie is ingevuld vanuit de wetenschap dat er een nieuwe Wet ruimtelijke ordening in werking is getreden, waarin de rol van de provincie anders is gedefinieerd. Deze nieuwe rol brengt met zich mee dat de provincie zijn eigen perspectieven en belangen helder moet benoemen. Wij doen dit vanuit een basishouding 'decentraal wat kan, centraal wat moet' en op basis van gelijkwaardigheid met en vertrouwen in onze partners, waaronder de twaalf Drentse gemeenten. De Omgevingsvisie Drenthe vervangt het tweede Provinciaal omgevingsplan (POPII) en is een integratie van vier wettelijk voorgeschreven planvormen; de provinciale ruimtelijke structuurvisie, het provinciaal milieubeleidsplan, het regionaal waterplan en het provinciaal verkeers- en vervoersplan. De Omgevingsvisie is een interactief proces tot stand gekomen. Zowel bij de voorbereiding als bij het opstellen van de Omgevingsvisie zijn onze partners, maatschappelijke organisaties en de inwoners van Drenthe nauw betrokken.

3.4 GEMEENTELIJKE REGELGEVING

Bestemmingsplan

Voor het perceel Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord geldt het Bestemmingsplan Buitengebied Zuid van Hogeveen. Op basis van deze bestemming is aan het perceel een bestemming “agrarisch bedrijf” met bijbehorend (flexibel) bouwblok met een maximale omvang van 1,5 hectare toegekend. Dit bestemmingsplan is door de gemeenteraad van Hogeveen vastgesteld op 30 juni 2005.

Voor informatie over het ruimtelijke beleid wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

Milieuvergunning

Voor het vleesvarkens- annex akkerbouwbedrijf aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is in het verleden op 1 november 2006 een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer (thans omgevingsvergunning) verleend. Voor de nu beoogde en gewenste ontwikkeling van de inrichting is een omgevingsvergunning vereist. Het betreft hier een zogenaamde nieuwe alles omvattende revisievergunning op grond van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Deze aanvraag omvat de gewenste bedrijfssituatie in aard en omvang, zoals in dit rapport omschreven.

Bouwvergunning

Voor de bestaande stallen zijn de noodzakelijke bouwvergunningen verleend. Voor de beoogde nieuwe stalruimte en bouwwerken moet nog een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Deze omgevingsvergunningaanvraag (milieu + bouw + vrijstelling op grond van het bestemmingsplan) zal door de gemeente Hogeveen worden getoetst op de daarvoor geldende regels. Dit heeft onder meer betrekking op het Bouwbesluit en de redelijke eisen van welstand.

4. DIERWELZIJN / BEOOGDE BEDRIJFSVOERING

In dit hoofdstuk worden de geldende welzijnseisen voor het houden van varkens besproken. Er bestaat tussen de alternatieven geen verschil in de stallen c.q. hokuitvoering en deze beoordeling is derhalve maatgevend voor alle alternatieven. Daarnaast wordt in het kort de bedrijfsvoering ten aanzien van het vleesvarkensbedrijf weergegeven.

4.1 WELZIJN ALGEMEEN

Voor alle diersoorten in Nederland gelden in principe vijf “vrijheden”, die samen bepalend zijn voor het welzijn van een dier. Zij moeten vrij zijn:

- van dorst, honger en onjuiste voeding;
- van fysiek en fysiologisch ongerief;
- van pijn, verwondingen en ziektes;
- van angst en chronische stress;
- om hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te vertonen.

De bedrijfsopzet, de bedrijfsvoering en de bedrijfsfilosofie van de heren Pasman & Van der Heide is zodanig dat de bovenstaande 5 vrijheden, zoveel en zo optimaal mogelijk worden nagestreefd.

Verschillende diersoorten worden voor verschillende doeleinden en in verschillende omstandigheden gehouden. Daarom zijn de regels die zijn gesteld per diersoort verschillend. Het welzijn van varkens is in Nederland vastgelegd in het Varkensbesluit. Dit varkensbesluit is in het verleden op een aantal punten aangepast om zo te kunnen voldoen aan gewijzigde Europese voorschriften voor het welzijn van varkens.

4.2 VARKENSBSLUIT: ALGEMEEN

Voor het houden van vleesvarkens gelden de volgende algemene voorschriften:

- Alle dieren moeten permanent kunnen beschikken over voldoende vers water.
- De lichtintensiteit in een stal bestemd voor varkens, moet verticaal op dierhoogte gemeten ten minste 40 lux bedragen gedurende ten minste acht uur per dag.
- In een stal bestemd voor varkens, moet een continue geluidsniveau van 85 dBA of hoger alsmede constant of plotseling lawaai worden vermeden.
- Bij mechanische ventilatie moet een alarm aanwezig zijn dat waarschuwt bij uitval.

Alle stallen voor het houden van de vleesvarkens, zoals deze aanwezig zijn en worden beoogd op onderhavige locatie, voldoen aan deze algemene voorschriften. Binnen de stallen is afdoende daglicht / kunstmatig licht aanwezig en hebben de dieren permanent de beschikking over vers water. Ook wordt, mede door het (in hoofdzaak) gebruik van een goed afgestelde mechanische / centrale afzuiging, het geluidsniveau in de afdelingen beperkt en worden piekgeluiden zoveel mogelijk voorkomen. Tot slot worden alle stallen voorzien van een computergestuurd alarmsysteem, dat waarschuwt indien in een stal/afdeling de temperatuur te hoog oploopt als gevolg van bijvoorbeeld het uitvallen van de ventilatie. In het geval van een stroomuitval kan worden overgeschakeld op een noodstroomaggregaat met een dieselmotor.

4.3 VARKENSBSLUIT: SPLEETBREEDTE ROOSTERS / ZIEKENBOEG

Ten aanzien van de spleetbreedte van de te gebruiken roosters en het inrichten van een ziekenboek zijn in het Varkensbesluit de volgende eisen opgenomen, waarvoor een overgangstermijn geldt tot 2013:

- De spleetbreedte tussen de roosterbalken van een roostervloer, bij stallen bestemd voor het houden van vleesvarkens bedraagt ten hoogste 18 mm.

De nieuwe stallen worden voorzien van beton roosters en bijbehorende spleetbreedtes (max. 18 mm.) die per direct voldoen aan het Varkensbesluit.

4.4 VARKENSBSLUIT: HOKOPPERVLAKTE / OPPERVLAKTE DICHTE VLOER

Op basis van het Varkensbesluit dienen de vleesvarkens te worden gehouden in groepsverband.

Voor het houden van vleesvarkens gelden de volgende minimale oppervlaktenormen:

Gemiddeld gewicht (kg)	(ver)bouw vóór 1998 (m2)	(ver)bouw vanaf 1998 m2
<15	0,20	0,20
15-30	0,30	0,30
30-50	0,50	0,50
50-85	0,60	0,65
85-110	0,70	0,80
>110	1,00	1,00

Voor de genoemde oppervlaktes geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2013.

Voor het houden van vleesvarkens geldt ten aanzien van de dichte vloer in een hok altijd een minimaal percentage van 40%.

De nieuwe stallen in de gewenste bedrijfssituatie worden zodanig uitgevoerd dat, voor wat betreft alle alternatieven, per direct wordt voldaan aan de eisen / criteria (m.u.v. de spleetbreedtes), zoals deze zijn opgenomen in het Varkensbesluit. Hiervoor worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Vleesvarkens:
  - huisvesting in groepen in hokken (max. 40 dieren per hok)
  - roosters => beton: spleetbreedtes 18 mm (nieuwe stal) / 20 mm. (bestaande stallen)
  - dichte vloer in hok is minimaal 40%
  - hokoppervlakte is minimaal 0,6 m2 (tot 50 kg) en 1 m2 (> 50 kg)
  - In ieder hok is afdoende afleidingsmateriaal aanwezig

Recente ontwikkeling

Voormalig Minister Verburg heeft naar aanleiding van de motie Atsma het LEI gevraagd onderzoek uit te voeren naar de economische gevolgen van de ammoniak- en welzijnsmaatregelen om in 2013 te voldoen aan de eisen uit het 'Besluit ammoniak huisvesting veehouderij' en het 'Varkensbesluit'. De gevolgen van de geplande maatregelen zijn aanzienlijk volgens het LEI. Veel varkensbedrijven komen volgens het LEI in ernstige financiële problemen bij het onverkort doorvoeren van de wettelijke ammoniak- en welzijnsmaatregelen per 2013. De Nederlandse varkenshouderij heeft op de Europese en internationale markt een sterke positie. Op het punt van dierenwelzijn zit de sector in de Europese kopgroep. Sinds 1998 ligt de norm voor leefoppervlakte voor vleesvarkens bijvoorbeeld ruim 20% boven de Europese norm.

De ammoniak- en welzijnsmaatregelen per 2013 dreigen echter ten koste te gaan van het toekomstperspectief van veel varkensbedrijven. Om het proces van herstructurering en renderende verduurzaming geleidelijker te laten lopen, stelt minister Verburg aan de Tweede Kamer de volgende welzijnsmaatregelen voor de varkenshouderij voor.

Spleetbreedte roostervloeren - onderzocht wordt om bij 40% dichte vloer een spleetbreedte van 20 mm te blijven gebruiken.

Vormalig Minister Verburg heeft bij de Europese Commissie gevraagd of de Deense interpretatie van de eisen voor spleetbreedte van roostervloeren in vleesvarkensstallen correct is. Afhankelijk hiervan bekijkt zij wat de mogelijkheden zijn voor de Nederlandse situatie. In Denemarken hebben vleesvarkensstallen net als in Nederland halfroostervloeren (40% dichte vloer). Denemarken hanteert de interpretatie dat de Europese eis van 18 millimeter spleetbreedte alleen geldt voor volledig roostervloeren. Deense vleesvarkensbedrijven mogen bij halfroostervloeren roosters met een spleetbreedte van 20 mm blijven gebruiken. Sinds 2003 wordt in Nederland bij verbouw en nieuwbouw van vleesvarkensstallen de Europese eis van 18 mm gehanteerd. Bij een geplande omvangrijke verbouw of nieuwbouw is deze eis goed in te passen en brengt het minder extra kosten met zich mee dan wanneer de ver- of nieuwbouw alleen vanuit het oogpunt van de roosters moet plaatsvinden. Op dit moment staan er in Nederland nog veel vleesvarkensstallen waarvoor geen verbouw of nieuwbouw is gepland. Het alleen om de spleetbreedte vervangen van de roosters in bestaande stallen gaat gepaard met het afbreken van de hokinrichting en soms zelfs de hele stal omdat de roostervloer deel uitmaakt van het fundament. Dit betekent een aanzienlijke kapitaalvernietiging.

Voorlopige standstill leefoppervlakte 0,8 m² vleesvarkens

Voormalig Minister Verburg heeft de verhoging van de normen voor leefoppervlakte tot 0,4 m² per big en 1 m² per vleesvarken, die op 2013 zou ingaan, laten vervallen. In plaats daarvan wil zij in de vorm van een voorlopig standstillbeleid de leefoppervlakte norm voor vleesvarkens per 2013 vastleggen op 0,8 m² per dier. Deze norm geldt ook voor vleesvarkens die worden gehouden in stallen van voor 1998 (daar geldt nu nog de norm van 0,7 m²). Een besluit hierover wordt gekoppeld aan de resultaten van de evaluatie en herziening van de Europese Varkensrichtlijn die is voorzien vanaf 2012. De huidige Europese normen voor leefoppervlakte bedragen 0,3 m² per big en 0,65 m² per vleesvarken van 85 tot 110 kg. Door een eenzijdige nationale verhoging van de norm voor leefoppervlakte zou het verschil tussen de Nederlandse eis en de Europese Varkensrichtlijn nog groter worden. Dit heeft grote gevolgen voor de kostprijs en concurrentiepositie van de Nederlandse varkenshouderij. Het Ministerië wil verbetering van het welzijn via aanscherping van de wettelijke eisen in de eerste plaats via het Europese spoor realiseren, in samenwerking met Europese lidstaten die er hetzelfde over denken. Het Ministerië zal bij de Europese Commissie o.a. pleiten voor het vastleggen van 0,4 m² voor biggen en 1 m² voor vleesvarkens in de EU Varkensrichtlijn. De heren Pasman en Van der Heide hebben besloten om de vleesvarkens te huisvesten conform de “strengere” oppervlakenormen (0,6 / 1,0 m² per dier). In de nieuwe stalruimte worden per direct rooster toegepast met een maximale spleetbreedte van 18 mm. In de bestaande stallen bedraagt de spleetbreedte momenteel 20 mm. Indien de Minister alsnog beslist dat de maximale spleetbreedte maximaal 18 mm. mag bedragen, dan worden de roosters in deze bestaande stallen alsnog vervangen door roosters met een maximale spleetbreedte van 18 mm.

4.5 ZIEKENBOEG

In elke stal afzonderlijk wordt, om ziekte-insleep en ziekteverplaatsing zoveel mogelijk te voorkomen, een (flexibele) ziekenboeg ingericht. Hiervoor wordt, afhankelijk van het aantal zieke of af te zonderen dieren, een ruimte (hok / ruimte) gebruikt en ingericht als ziekenboeg. De ruimtes/hokken die worden gebruikt als ziekenboeg variëren qua aantal en positie binnen de stal. Binnen de inrichting is, gelet op de bedrijfsvoering / bedrijfsopzet, dan ook voldoende ruimte beschikbaar om deze zieke dieren op te vangen en af te zonderen en hierdoor wordt derhalve direct voldaan aan het gestelde in het Varkensbesluit.

4.6 BEDRIJFSVOERING VLEESVARKENSBEDRIJF

Hieronder volgen een aantal kengetallen ten aanzien van de bedrijfsvoering van het vleesvarkensbedrijf.

Gewenste bedrijfsopzet / veebezetting:

- 6.560 vleesvarkens

Deze vleesvarkens worden per stal als volgt gehuisvest:

Stallen G / H

- 800 / 1.800 vleesvarkens (stal G)
- 1.200 / 1.600 vleesvarkens (stal H)
  - Totaal = 22 afdelingen

In deze nieuw te bouwen geschakelde stallen worden 5 afdelingen á 400 vleesvarkens gerealiseerd. In deze 5 afdelingen worden vleesvarkens tot een gewicht van 50 kilogram gehuisvest. Deze dieren worden per afdeling gehuisvest in de 20 hokken, zodat er per hok 20 biggen worden gehuisvest. De dieren hebben hierbij een ruimte van minimaal 0,6 m² tot hun beschikking. Voor dat de dieren een leeftijd van 5 weken hebben bereikt, worden deze dieren doorgeschoven. De vleesvarkens worden vervolgens in twee groepen opgesplitst. Deze dieren worden vervolgens doorgeschoven naar 2 afdelingen á 200 vleesvarkens. In deze nieuwe stalruimte zijn hiervoor 17 afdelingen á 200 vleesvarkens beschikbaar. In deze afdeling zijn ook 20 hokken aanwezig, waarbij er 10 vleesvarkens per hok kunnen worden gehuisvest. De dieren hebben hierbij een ruimte van minimaal 1,0 m² tot hun beschikking.

De hokken worden uitgevoerd met een gedeeltelijke roostervloer (beton), waarbij de spleetbreedte maximaal 18 mm bedraagt. De dichte vloer (> 40 %) bestaat uit een bolle vloer, die is voorzien van een verwarming door middel van warm water. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een rondpompsysteem.

De restwarmte van de van de “oudere / zware vleesvarkens” wordt gebruikt om de hokken van de “jonge / lichte biggen-vleesvarkens” te verwarmen. De stallen worden voorzien van daglicht, waarbij de toetreding minimaal 2% van het vloeroppervlakte bedraagt.

Stal D:

- 380 vleesvarkens

In deze stal zijn 9 afdelingen aanwezig voor het houden van 40 vleesvarkens en 1 afdeling voor het houden van 20 vleesvarkens. Per hele afdeling zijn er 4 hokken aanwezig, die ongeveer voor de helft zijn voorzien van een rooster en voor de andere helft (> 40%) bestaan uit een dichte vloer. In een hok kunnen 10 vleesvarkens worden gehouden, waarbij de dieren een oppervlakte van ruim 1 m² tot hun beschikking hebben. De spleetbreedte van de bestaande roosters (beton) bedraagt 20 mm. De stal wordt kunstmatig voorzien van licht. Deze stal gaat meedraaien in het doorschuifstelsel zoals hierboven beschreven voor de stallen G/H. Als de biggen voor deze stal D worden opgelegd in stal G of H, dan worden er geen 400 maar 380 stuks opgelegd. Bij de aanvoer van de biggen wordt hiermee rekening gehouden, zodat er een sluitend geheel ontstaat.

Stal E:

- 480 vleesvarkens

In deze stal zijn 10 afdelingen aanwezig voor het houden van 48 vleesvarkens. Per hele afdeling zijn er 8 hokken aanwezig, die ongeveer voor de helft zijn voorzien van een rooster en voor de andere helft (> 40%) bestaan uit een dichte vloer. In een hok kunnen 6 vleesvarkens worden gehouden, waarbij de dieren een oppervlakte van ruim 1 m² tot hun beschikking hebben. De spleetbreedte van de bestaande roosters (beton) bedraagt 20 mm. De stal wordt kunstmatig voorzien van licht. Ook deze stal gaat, samen met stal F, meedraaien in het doorschuifstelsel zoals hierboven beschreven voor de stallen G/H. Als de biggen voor deze stal E en F worden opgelegd in stal G of H, dan worden er in totaal 780 stuks opgelegd. Bij de aanvoer van de biggen wordt hiermee rekening gehouden, zodat er een sluitend geheel ontstaat.

Stal F:

- 300 vleesvarkens

In deze stal zijn 5 afdelingen aanwezig voor het houden van 60 vleesvarkens. Per hele afdeling zijn er 8 hokken aanwezig, die ongeveer voor de helft zijn voorzien van een rooster en voor de andere helft (> 40%) bestaan uit een dichte vloer. In een hok worden 6 of maximaal 7 vleesvarkens worden gehouden, waarbij de dieren een oppervlakte van ruim 1 m² tot hun beschikking hebben. De spleetbreedte van de bestaande roosters (beton) bedraagt 20 mm. De stal wordt kunstmatig voorzien van licht. Deze stal gaat samen met stal E meedraaien in het doorschuifstelsel zoals hierboven beschreven voor de stallen G/H. Als de biggen voor deze stal E en F worden opgelegd in stal G of H, dan worden er in totaal 780 stuks opgelegd. Bij de aanvoer van de biggen wordt hiermee rekening gehouden, zodat er een sluitend geheel ontstaat.

Bovengenoemde veebezetting is het maximale aantal dieren dat binnen de inrichting aanwezig zal zijn. Dit aantal dieren is gelijk aan het aantal beschikbare dierplaatsen. Binnen de inrichting zijn dan ook geen extra dierplaatsen aanwezig boven het aantal genoemde en gevraagde aantal dieren. Als genoemd wordt per stal, afhankelijk van het aantal zieke of af te zonderen dieren, een ruimte (hok / ruimte) gebruikt en ingericht als ziekenboeg. De ruimtes/hokken die worden gebruikt als ziekenboeg variëren qua aantal en positie binnen de verschillende stallen.

In alle stallen is een drinkwatervoorziening aanwezig, waarbij continue vers water wordt aangeboden. Hiervoor wordt grondwater gebuikt, dat wordt opgepompt met behulp van een pomp/puls. Ten behoeve van de drinkwatervoorziening wordt in de nieuwe stallen G/H een nieuwe pomp/puls aangebracht.

Ten aanzien van de beoogde bedrijfsopzet kunnen de volgende (gemiddelde) kengetallen worden weergegeven:

- duur van een mestronde:	113 dagen
- aantal mestrondes per jaar:	3,2
- jaarlijks aan te voeren gespeende biggen:	ongeveer 21.000 (gewicht ca. 23 kg) afkomstig van diverse vermeeders
- aanvoer biggen / afvoer vleesvarkens:	wekelijks
- aantal af te voeren vleesvarkens per jaar:	± 20.500 vleesvarkens (gewicht ca. 110 kg)
- uitval op jaarbasis:	1,5 / 2 %
- vrijkomende drijfmest:	ca. 5.200 m3 per jaar afvoer mest in hoofdzaak naar akkerbouwers en voor een deel naar eigen gronden

4.7 BESCHRIJVEN SYSTEEM VOERVERSTREKKING VARKENS

Binnen de inrichting wordt in de huidige en gewenste bedrijfsopzet / bedrijfsvoering gebruik gemaakt van een geautomatiseerd voersysteem. Het betreft hier een zogenaamd “droogvoersysteem”. Het mengvoer wordt hierbij kant en klaar door de toeleverancier aangevoerd met behulp van bulkwagens. Daarnaast wordt wellicht in de toekomst graan, afkomstig van omliggende akkerbouwers, gebruikt. Dit graan zal dan worden opgeslagen in een silo of los gestort in de beschikbare akkerbouwschuur (gebouw B). Het mengvoer wordt vervolgens in silo's opgeslagen. Vanuit deze silo's wordt het voer (eventueel in combinatie met graan) met behulp van vijzels en voerlijnen vanuit de centrale voerkeuken in de werktuigenberging rechtstreeks aan de dieren verstrekt. Voornoemde geschiedt met behulp van voercomputers. Het voer wordt derhalve binnen de inrichting niet bewerkt. Binnen de inrichting is er derhalve dan ook geen brijvoerinstallatie aanwezig en worden er (m.u.v. granen) geen bijproducten (“afvalproducten”) ten behoeve van het veevoer opgeslagen en/of verwerkt.

5. RUIMTELIJKE ORDENING / BELEID

5.1 PROVINCIALE OMGEVINGSVISIE (POV)

Provinciale staten van Drenthe hebben op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein. De Omgevingsvisie is ingevuld vanuit de wetenschap dat er een nieuwe Wet ruimtelijke ordening in werking is getreden, waarin de rol van de provincie anders is gedefinieerd. De Omgevingsvisie Drenthe vervangt het tweede Provinciaal omgevingsplan (POPII) en is een integratie van vier wettelijk voorgeschreven planvormen; de provinciale ruimtelijke structuurvisie, het provinciaal milieubeleidsplan, het regionaal waterplan en het provinciaal verkeers- en vervoersplan.

De Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein. Deze Omgevingsvisie is een interactief proces tot stand gekomen. Zowel bij de voorbereiding als bij het opstellen van de Omgevingsvisie zijn onze partners, maatschappelijke organisaties en de inwoners van Drenthe nauw betrokken. De provincie streeft naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling; een ontwikkeling die goed is voor People (mensen), Planet (milieu en natuur) en Prosperity (economische- en maatschappelijk winst). Daartoe is parallel aan, en in samenspel met, de totstandkoming van de Omgevingsvisie gewerkt aan een duurzaamheidsbeoordeling. Deze beoordeling kan daarom worden gezien als eindtoets op de vraag of met de Omgevingsvisie een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe in gang wordt gezet.

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat bestaande intensieve veehouderijbedrijven mogen uitbreiden tot een bouwperceel van maximaal 2 hectare en uit maximaal één bouwlaag mogen bestaan. Belangrijke voorwaarde daarbij is dat er met de uitbreiding milieuwinst moet worden behaald. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is uitgesloten.

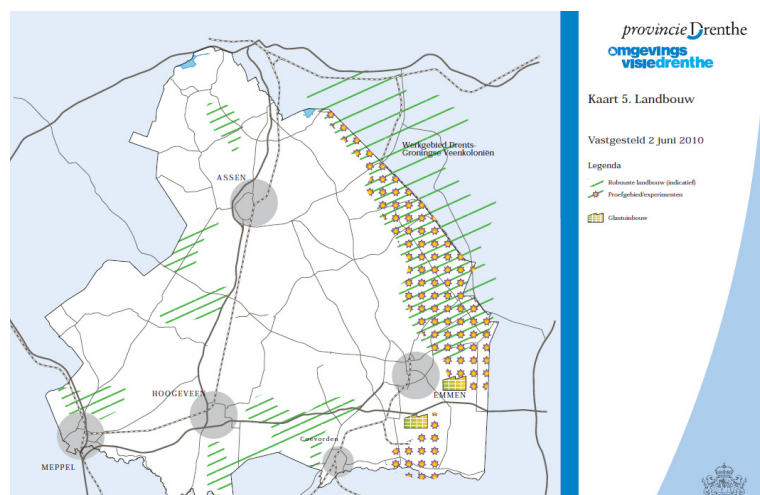
Uit de bovenstaande uitsnede van de kaart behorende bij de omgevingsvisie blijkt dat de veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord niet is gelegen in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied en/of stiltegebied.

Ontwerpverordening ruimtelijk omgevingsbeleid

Gedeputeerde Staten hebben op 9 november 2010 de ontwerpverordening ruimtelijk omgevingsbeleid vastgesteld. In deze verordening is ten aanzien van agrarische bedrijven / de intensieve veehouderij het volgende opgenomen:

- 3.7.3 a. Een ruimtelijk plan voorziet niet in nieuwvestiging van intensieve veehouderijen, en evenmin in het omschakelen van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een intensieve veehouderij.
- b. Een ruimtelijk plan geeft een intensieve veehouderij een bouwblok een omvang van maximaal 1,5 hectare, waaronder mede begrepen alle voor de bedrijfsvoering noodzakelijke voorzieningen en de landschappelijke inpassing ervan.
- c. Een ruimtelijk plan kan het bouwblok voor een intensieve veehouderij vergroten tot maximaal 2 hectare, mits dit samengaat met winst voor milieu/ dierenwelzijn en een dergelijke ontwikkeling landschappelijk acceptabel wordt ingepast blijkens een landschappelijk inpassingsplan.
- d. Een ruimtelijk plan kan voorzien in verplaatsing van intensieve veehouderijen naar robuuste landbouwgebieden in het geval sprake is van sanering, samenvoeging of het oplossen van een knelpunt binnen Drenthe, waarbij geldt dat:
1. het bouwblok voor een intensieve veehouderij maximaal 1,5 hectare bedraagt, waaronder mede begrepen alle voor de bedrijfsvoering noodzakelijke voorzieningen;
  2. het bouwblok voor een intensieve veehouderij bij maatwerk en landschappelijke inpassing blijkens een landschappelijk inpassingsplan tot maximaal 2 hectare kan worden vergroot.
  3. de bebouwing uit één bouwlaag bestaat.

Landbouw krijgt maximale speelruimte daar waar gebieden op de visiekaart als landbouwgebieden zijn aangeduid. Bij elke ontwikkeling die een andere is dan landbouw kan een vorm van beperkend effect worden verondersteld. Het gaat hier om effecten die het huidige functioneren en de toekomstbestendigheid van landbouwbedrijven ter plaatse aantoonbaar aantasten. Bepaling 3.7.3 over agrarische bedrijvigheid sluit nieuwvestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij uit. Het is belangrijk om te duiden dat dit óók betekent dat het opstarten van een nieuwe intensieve neventak niet mogelijk is. Uitbreiding van een bestaande intensieve bedrijven en een intensieve neventak is wel mogelijk.

In onderhavige situatie is er sprake van een reeds lang bestaande varkenshouderij (intensieve veehouderij). In de gewenste situatie bedraagt de oppervlakte van het agrarisch bouwperceel voor deze veehouderij maximaal 1,5 hectare. In de gewenste situatie wordt hierdoor voldaan aan de uitgangspunten uit de Omgevingsvisie.

5.2 AGRARISCH BOUWPERCEEL

Voor het perceel Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord geldt het Bestemmingsplan Buitengebied Zuid van Hoogeveen. Op basis van deze bestemming is aan het perceel een bestemming “agrarisch bedrijf” met bijbehorend (flexibel) bouwblok toegekend. Dit bestemmingsplan is door de gemeenteraad van Hoogeveen vastgesteld op 30 juni 2005.

Op grond van deze bestemming (artikel 5) mag ter plaatse legaal een agrarisch bedrijf in de vorm van een varkenshouderij / intensieve veehouderij worden geëxploiteerd. In het betreffende gebied zijn alle doeleinden ondergeschikt aan de doeleinden “agrarisch bedrijf” en “behoud en herstel van de landschappelijke en natuurwaarden”. Op grond van de voorschriften dienen de gebouwen te worden gegroepeerd binnen een oppervlakte van 1,5 hectare. De goot- en nokhoogte van de gebouwen bedragen respectievelijk maximaal 4,5 en 12 meter. Aan voornoemde criteria kan in de gewenste situatie worden voldaan.

In het bestemmingsplan is verder opgenomen dat de oppervlakte ten behoeve van een “mesterij” ten hoogste de bestaande oppervlakte vermeerderd met 10% of maximaal 250 m² bedraagt. Aan deze voorwaarde kan, vanwege de beoogde realisatie van de nieuwe stal voor het houden van 5.400 vleesvarken en een omvang van ongeveer 6.000 m², niet worden voldaan. In het bestemmingsplan (artikel 5.5, lid a, onder 3) is echter opgenomen dat een vrijstelling kan worden verleend voor de vergroting van het oppervlak ten behoeve van een mesterij, mits de bebouwing wordt gerealiseerd binnen een oppervlakte van 1,5 hectare.

Voor het verkrijgen van deze vrijstelling is door de heren Pasman en Van der Heide reeds in 2008 een verzoek / voorstel ingediend bij de gemeente Hoogeveen. In overleg met de gemeente Hoogeveen is vervolgens besloten om een inrichtingsplan op te laten stellen, om zo de landschappelijke inpassing te waarborgen. Door Ecogroen Advies uit Zwolle is vervolgens een inrichtingsplan voor de nieuwe bedrijfopzet opgesteld. In dit plan is onder meer aandacht besteed aan de situering en uitvoering van de stal, de erfopzet en de beplanting. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de ervaringen die zijn opgedaan bij de realisatie van nieuwe vleesvarkensstallen op een andere locatie van de initiatiefnemers in Ommen alsmede van het boek “Over stallen gesproken”, dat is uitgebracht door de provincie Overijssel in samenwerking met “Het Oversticht”. De kaart behorende bij dit inrichtingsplan is als bijlage 4 opgenomen. Op basis van dit plan heeft de gemeente Hoogeveen (brief d.d. 8 september 2009) aangegeven medewerking te willen verlenen aan de beoogde vrijstelling.

6. BESCHRIJVING VERGUNDE / FEITELIJKE SITUATIE EN REFERENTIE-SITUATIE

Voor dit initiatief is de huidige / feitelijke situatie alsmede de referentiesituatie van de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord in beeld gebracht. Als eerste wordt de vergunde situatie in beeld gebracht conform de vigerende milieuvergunning van 1 november 2006. Deze vergunde situatie is gelijkwaardig aan de feitelijke / huidige situatie binnen de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64. Vervolgens wordt ook, gelet op autonome ontwikkeling op basis van in hoofdzaak de IPPC-richtlijn & en het Besluit huisvesting, de gevolgen voor de ammoniakemissie en –depositie in kaart gebracht. Ten aanzien van de overige aspecten (geluid, geuremissie, luchtkwaliteit etc.) kan worden gesteld dat deze, als gevolg van de autonome ontwikkeling op basis van in hoofdzaak de IPPC-richtlijn & en het Besluit huisvesting, niet worden beïnvloed. Voor deze aspecten wordt hierdoor de vergunde / feitelijke situatie als “referentie” beschouwd. Voornoemde kan derhalve worden beschouwd als de formele “referentiesituatie” waarmee de alternatieven worden vergeleken.

6.1 Vigerende vergunning / bestaande rechten

Op 1 november 2006 is voor het bedrijf aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer (thans omgevingsvergunning) verleend voor een vleesvarkens- annex akkerbouwbedrijf met rundvee en paarden. Deze vergunning is verleend voor het houden van de volgende dieren:

Omschrijving diercategorie	Aantal dieren
Zoogkoeien (> 2 jaar)	18
Paarden (> 3 jaar)	3
Vleesvarkens <i>Gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderde, zonder stankafsluiter, hokoppervlakte > 0,8 m² per dier</i>	1.990

6.2 WERKZAAMHEDEN EN ACTIVITEITEN

De werkzaamheden binnen de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord worden momenteel uitgevoerd door de heer Pasman. In de vergunde situatie is er sprake van de volgende werkzaamheden en activiteiten:

- Het bedrijfsmatig houden van varkens (vleesvarkens) in drie stallen;
  - o droogvoer zonder bijproducten
- Het bedrijfsmatig houden van zoogkoeien in een grupstal;
- Het hobbymatig houden van 3 paarden;
- Het opslaan van aardappels (akkerbouw);
- Het opslaan van veevoeder in silo's;
- Het opslaan van mest in kelders;
- Het in gebruik hebben van een werktuigenberging / opslagloods;

- Het in gebruik hebben van een spoelplaats i.c.m. laad- en losplaats;
- Het in gebruik hebben van een werkplaats / werktuigenberging;
- Het in gebruik hebben van een kantoor, hygiënesluis en een bedrijfswoning

6.3 AMMONIAK

6.3.1. Ammoniakemissie

Bij het houden van dieren komt ammoniak vrij, dat wil zeggen: uit de mest van de dieren emitteert ammoniak. De ammoniakuitstoot op basis van de vigerende vergunning kan als volgt worden berekend.

RAV categorie	Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ammoniak emissie/dier	Totaal kg NH ₃
A 2	Zoogkoeien (> 2 jaar)	18	5,3	95,4
D 3.2.1.2	Vleesvarkens (ged. roostervloer, volledig onderkelderd zonder afsluiter / hokoppervlakte > 0,8 m ² per dier)	1.990	4,0	7.960,0
K 1	Volwassen paarden	3	5,0	15,0
Totaal				8.070,4

De in de tabel gehanteerde ammoniakemissiefactoren zijn gebaseerd op de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). De ammoniakemissie bedraagt in de huidige en vergunde situatie 8.070,4 kg.

6.3.2. Zeer kwetsbare natuurgebieden binnen de EHS

In de vergunde c.q. huidige situatie is de veehouderij op grond van de Wet ammoniak en veehouderij niet gelegen binnen of in een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar natuurgebied of EHS. Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is gelegen op een afstand van ongeveer 700 meter ten zuiden van de varkenshouderij. Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is weergegeven op de Wav-kaart (zie paragraaf 3.3).

De Ecologische Hoofdstructuur is door de Provincie Drenthe vastgesteld. De locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is niet gelegen in de EHS. De EHS is gelegen ten noorden en ten zuiden van de inrichting op een afstand van ongeveer 250 / 600 meter. De situering van de EHS ten opzichte van onderhavige veehouderij is weergegeven op de EHS-kaart (zie paragraaf 3.3).

6.3.3. Huidige stalsystemen

In de huidige / vergunde situatie worden de dieren gehouden in vier bestaande stallen. Deze stallen zijn als volgt uitgevoerd:

Gebouw*	Veebezetting / diersoort	Uitvoering stal
B	18 zoogkoeien 3 volwassen paarden	Grupstal met 18 standen Paardenboxen
D	272 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
E	342 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
F	456 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
G	560 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
H	360 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
	Totaal = 1.990 vleesvarkens	

* de nummering van de stallen is conform de tekening behorende bij de vigerende milieuvergunning uit 2006.

6.3.4. Vogel- en Habitatgebieden/ Natura 2000 // ammoniakdepositie

In het kader van Europese regelgeving zijn binnen Nederland Vogelrichtlijngebieden en Habitatgebieden aangemeld (VHR-gebieden). Deze gebieden worden ook wel Natura 2000 gebieden genoemd en vallen onder de werkingssfeer van de Natuurbeschermingswet. Binnen een afstand van vier kilometer van de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord zijn geen natuurgebieden gelegen die vallen onder de werkingssfeer van de Natura 2000 en/of zijn aangemerkt als beschermd natuurmonument. De volgende beschermde gebieden zijn gelegen op geruime afstand van onderhavige varkenshouderij:

- Mantingerzand (afstand = 4,5 kilometer)
- Dwingelderveld (afstand = 12 kilometer)

De genoemde gebieden zijn aangegeven op luchtfoto's, die als bijlage 3 zijn toegevoegd. In en rond deze Natura 2000-gebieden geldt voor activiteiten of projecten, die mogelijk schadelijk zijn voor de natuur, mogelijk een vergunningplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet. Voornoemde wordt uitgewerkt in een zogenaamd "Beheerplan", dat per Natura 2000-gebied moet worden opgesteld. De Provincie Drenthe is in dit kader het bevoegd gezag. Momenteel zijn er voor de voornoemde Natura 2000-gebieden nog geen beheerplannen vastgesteld / goedgekeurd.

Zolang deze beheerplannen niet kunnen worden toegepast geldt het toetsingskader op grond van de Crisis- en herstelwet.

De twee beschermde omliggende Natura 2000 gebieden zijn door Nederland op de hierna aangegeven wijze aangemeld. Hierbij zijn per gebied de voorkomende / aangemelde habitattypen, de bijbehorende vastgestelde kritische depositiewaarde aangegeven.

Aangewezen Natura 2000 gebieden

Mantingerzand

Gebiedsnummer: 32
Natura 2000 Landschap: Hogere zandgronden
Status: Habitatrichtlijn
Site code: NL2003032 (Mantingerzand)
Provincie: Drenthe
Gemeenten: Hoogeveen, Midden-Drenthe
Oppervlakte: 788 ha

Het Mantingerzand ligt in Drenthe, ten noordoosten van Hoogeveen. Behalve een aantal heide- en stuifzandrestanten maken ook voormalige landbouwgronden deel uit van het gebied. Door natuurontwikkeling wordt geprobeerd de restanten van het oorspronkelijke landschap met elkaar te verbinden. Droge en natte heide, stuifzanden en uitgestrekte Jeneverbesstruwelen vormen de kern van het gebied.

Het contrastrijke landschap van het Mantingerzand, met zijn afwisseling van open zand, droge heide en Jeneverbesstruweel, wint bij donkere luchten nog aan uitdrukkingskracht. Het Natura 2000gebied Mantingerzand omvat behalve het gelijknamige Mantingerzand ook het Balinger- en Hullenzand, het Koolveen, het Groote Veld, het Lentsche Veer en de Martensplek. De bodem wordt grotendeels gevormd door de dekzandstuifzandrug tussen Mantinge in het noorden en Nieuw-Balinge en Tiendeveen in het zuiden. De stuifzanden van het Mantingerzand wijken af van de meeste andere stuifzandcomplexen doordat de 'duinen' in het gebied maar weinig opgestoven lijken te zijn. De toppen van deze duinen liggen waarschijnlijk op het niveau van het oorspronkelijke maaiveld en de lage delen zijn uitgestoven.

Centraal in het gebied, ten zuiden van het Hullenzand aan weerszijden van de Hoogeveense Weg, bestaat de bodem uit dalgronden en hoogveenrestanten. Ten noorden van het eigenlijke Mantingerzand ligt, binnen de begrenzing van het gebied, een deel van de esgronden van de Achterste Esch. Het Natura 2000gebied werd vroeger vrijwel geheel omsloten door hoogvenen, maar deze zijn ten tijde van de grote veenontginningen verdwenen. In de oude natuur reservaten wordt het landschap vooral bepaald door heide en vennen, zoals in het Lentsche Veer en het Hullenzand, en stuifzanden, zoals in het Balinger- en Mantingerzand. In het laatstgenoemde deelgebied vallen de uitgestrekte Jeneverbesstruwelen op. De Vereniging Natuurmonumenten startte in 1992 het Plan Goudplevier (inmiddels Plan Mantingerveld geheten), dat tot doel had de resterende natuurreservaten met elkaar te verbinden tot een uitgestrekt, samenhangend heidelandschap. In 1990 was al begonnen met de aankoop van landbouwgronden rond de reservaten. Bij de inrichting is uitgegaan van oud kaartmateriaal, bijvoorbeeld om vroegere heideplassen uit te graven. Het verwijderen en de afzet van de voedselrijke bovengrond die ontstaan was door het agrarische gebruik, verliepen niet zonder problemen. Daarom is een deel van de bovengrond uiteindelijk in het terrein zelf verwerkt en met bos beplant. Een groot deel van het terrein wordt begraaasd met runderen. Belangrijke obstakels voor een optimale ontwikkeling van het gebied zijn de Hoogeveense Weg, die van noord naar zuid dwars door het gebied loopt, en de Middenraai, een afwateringskanaal aan de oostzijde van het terrein die verdroging veroorzaakt in het Mantingerzand en het Groote Veld. De Jeneverbeswants (*Pitedia juniperina*), met zijn karakteristieke tekening op de voorvleugels, is gebonden aan jeneverbessen. Hier zuigt de soort plantensappen op. De eieren worden eveneens op de Jeneverbes (*Juniperus communis*) gelegd. Vaak zitten de dieren goed verscholen in de struiken en zijn dan alleen met goed zoeken te vinden. Op warme zomerdagen gaan de volwassen wantsen vliegen en dan zijn ze gemakkelijk waar te nemen. Het Mantingerzand is een stuifzandgebied begroeid met vochtige en droge heiden en jeneverbessen. Verspreid liggen enkele naald- en loofbosjes. In laagten zijn vochtige gebieden aanwezig waaronder enkele zure vennen. Een aanzienlijk deel van het gebied bestaat uit voormalige landbouwgronden die worden ontwikkeld tot natuur. Binnen het gebied zijn de volgende habitattypen aanwezig (met tussen haakjes de bijbehorende kritische depositiewaarde*):

H2310	Stuifzandheiden met struikhei	(1.100 mol)
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	(1.100 mol)
H2330	Zandverstuivingen	(740 mol)
H3160	Zure vennen	(410 mol)
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	(1.300 mol)
H5130	Jeneverbesstruwelen	(2.180 mol)
H6230	Heischrale graslanden	(830 mol)

Maatgevende kritische depositiewaarde: **410 mol**

- *Bron = Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen, D. Bal e.a. 2007 + Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000 gebieden (Alterra-rapport 1654).*

Dwingelderveld

Gebiedsnummer:	30
Natura 2000 Landschap:	Hogere zandgronden
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL3000070 (Dwingelderveld) + NL3000070 (Dwingelderveld)
Gemeenten:	De Wolden, Hogeveen, Midden-Drenthe, Westerveld
Oppervlakte:	3.823 ha

Het Dwingelderveld is een omvangrijk heide- en bosgebied, dat is gelegen tussen de Drentse plaatsen Beilen, Ruinen en Dwingelo. Het herbergt de grootste oppervlakte goed ontwikkelde natte heide van Europa. Op de heide en in de beboste delen van het gebied liggen zo'n zestig plassen en veentjes. Op diverse plekken in veentjes en slenken treedt hoogveenvorming op. Het gebied is belangrijk voor zeldzame insecten als het Veenbesblauwtje (*Plebeius optilete*) en de Veenbesparelmoervlinder (*Boloria aquilonaris*).

Het Dwingelderveld ligt boven op het Drents Plateau en kent slechts weinig reliëf. Het gebied dankt zijn faam aan de uitgestrekte natte heidevelden die hier voorkomen. Het Dwingelderveld ligt op een plateau tussen de beekdalen van de Dwingelderstroom in het noorden en de Ruiner Aa in het zuiden. In het gehele gebied is keileem in de ondergrond aanwezig onder een dekzandpakket dat in dikte varieert van een halve tot twee meter. Regenwater wordt voor een deel afgevoerd via slenken, die in de keileemlaag zijn geërodeerd. Met dit water worden diverse plassen en veentjes in het gebied gevoed.

Water dat inzijgt in het zanddek, stroomt grotendeels zijdelings af over de keileemlaag en treedt in de vorm van kwel uit aan de randen van veentjes. Dergelijke plekken worden in de zomer gemarkeerd door de felgeel bloeiende Beenbreek (*Narthecium ossifragum*). Op plaatsen waar slechts een dunne laag keileem aanwezig is, zakt ook water weg naar diepere watervoerende systemen. In de beekdalen langs de rand van het Dwingelderveld komt dit water weer aan de oppervlakte. Deze regionale kwel is door de langere verblijfstijd in de bodem meer verrijkt met mineralen dan de lokale kwel in de heideveentjes; hiervan profiteren soorten als Gewone dotterbloem (*Caltha palustris* subsp. *palustris*) en Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*). De veentjes in het Dwingelderveld zijn van diverse oorsprong. In een aantal is de veenvorming op gang gekomen nadat een slenk door stuivend zand werd afgesneden en stagnatie van water optrad. Een voorbeeld hiervan is het Holtveen ten noorden van het gehucht Kralo, het grootste veen binnen het Natura 2000gebied. Van andere veentjes, zoals het Lange veen en Poort II, moet de oorsprong vanwege hun opvallend ronde vorm worden gezocht in pin- goruïnes.

Ten slotte zijn er enkele uitwaaiingsbekkens waar de dekzandlaag tot op de slecht doorlatende keileemlaag is verstoven, waarna ook hier stagnatie van water en veenvorming zijn opgetreden. Een aantal vennen is hydrologisch verbonden door met zand overstoven slenken. Een voorbeeld hiervan vormt de Poortslenk, die de vennen Poort I, Poort II en Schurenberg met elkaar verbindt. Naast veentjes liggen in het Dwingelderveld enkele plassen met een zandbodem, die in de zomer gedeeltelijk droogvallen.

In het Dwingelderveld heeft geen grootschalige vervening plaatsgevonden. Wel was er sprake van lokale winning uit veenputten, die dikwijls door een bepaalde familie werden geëxploiteerd. Sommige veentjes zijn wel tot op de zandbodem uitgeveend. Een andere menselijke activiteit die hier en daar nog sporen heeft nagelaten, is de boekweitcultuur, zoals in het Holtveen. Hiervoor werd het veen met greppeltjes ontwaterd en vervolgens gebrand, waarbij voldoende voedingsstoffen vrijkwamen voor het gewas. De veenvorming is in het Holtveen inmiddels weer op gang gekomen.

Delen van het Dwingelderveld zijn in het verleden ontgonnen tot landbouwgrond. Nabij de Davidsplassen ligt de heideontginningsboerderij de Davidshoeve en centraal in het gebied ligt de landbouwenclave het Noordenveld. Van dit laatste gebied zijn in 2007 de laatste percelen verworven, zodat de ontwaterende invloed op de omgeving kan worden opgeheven. Gestreefd wordt naar omvorming van deze gronden tot schrale graslanden en heide, met herstel van het oorspronkelijke slenkenpatroon.

Vanaf het eind van de negentiende eeuw trachtte men delen van de woeste gronden te cultiveren door grootschalige bebossing. Zo zijn de stuifzanden en droge heide ten noorden en westen van het natte heidegebied, zoals het Dwingelderzand, Lheederzand en Lheebroekerzand, in deze periode voor een groot deel bebost met Grove den (*Pinus sylvestris*) en Zomereik (*Quercus robur*). Al met al bestaat thans zo'n 45 procent van het Dwingelderveld uit bos.

Het Dwingelderveld is een uitgestrekt heideterrein in het oude Drentse esdorpenlandschap. Het gebied herbergt uitgestrekte vochtige heidegebieden, hoogveenvennen, zure en zwakgebufferde vennen, oude eikenbossen, een klein hoogveen, droge heide, stuifzanden en jeneverbesstruwelen. In het gebied liggen prehistorische grafheuvels. De Boswachterij Dwingeloo bestaat uit bossen die begin 20e eeuw zijn aangeplant op stuifzand en heide. In de bossen liggen diverse vennetjes en heidevelden. Het Lheebroekerzand is een zeer afwisselend stuifzandgebied met bos, heide en jeneverbesstruweel. De Anserdennen is een heuvelachtig deel waar gemengd bos, heide en vennen op voormalig stuifzand voorkomen.

Binnen het gebied zijn de volgende habitattypen aanwezig (met tussen haakjes de bijbehorende kritische depositiewaarde):

H2310	Stuifzandheiden met struikhei	(1.100 mol)
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	(1.100 mol)
H2330	Zandverstuivingen	(740 mol)
H3130	Zwak gebufferde vennen	(410 mol)
H3160	Zure vennen	(410 mol)
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	(1.300 mol)
H4030	Droge heiden	(1.100 mol)
H5130	Jeneverbesstruwelen	(2.180 mol)
H6230	Heischrale graslanden	(830 mol)
H7110A	Actieve hoogveen (hoogveenlandschap)	(400 mol)

H7110B	Actieve hoogvenen (heideveentjes)	(400 mol)
H7120	Herstellende hoogvenen	(400 mol)
H7150	Pioniervegetatie met snavelbiezen	(1.600 mol)
H9120	Beuken- eikenbossen met hulst	(1.400 mol)
H9190	Oude eikenbossen	(1.100 mol)

Maatgevende kritische depositiewaarde: **400 mol**

Daarnaast is het gebied aangewezen voor de kamsalamander en voor de volgende (broed)vogelsoorten: dodaars, geoorde fuut, zwarte specht, boomleeuwerik, paapje, tapuit, roodborsttapuit + kleine zwaan, toendrarietgans, wintertaling en slobeend.

Ammoniakdepositie in vergunde / feitelijke situatie

De ammoniakemissie afkomstig van de veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord veroorzaakt ter plaatse van de genoemde twee Natura 2000 gebieden een geringe ammoniakdepositie. Deze ammoniakdepositie kan, op basis van de meest recente inzichten, worden berekend met behulp van het rekenprogramma Agrostacks. Het rekenprogramma Agrostacks is een afgeleide van het programma V-stacks vergunningen (zie uitleg invoergegevens paragraaf 6.4).

Voor de volledigheid is tevens de ammoniakdepositie inzichtelijk gemaakt ter plaatse van de nabijgelegen EHS en de zeer kwetsbare natuurgebieden op grond van de Wav.

Bij deze berekeningen is een “worst-case scenario” (WC) gehanteerd. Dit houdt in dat het imissiepunt is geprojecteerd op de dichtstbijgelegen grens van het betreffende natuurgebieden. Voor de Natura 2000 gebieden wordt hierbij derhalve als uitgangspunt gehanteerd dat het voorkomende / aangemelde habitattypen met de laagste kritische depositiewaarde is gelegen op de rand van dit natuurgebied. Indien de parameters van de vigerende vergunning c.q. feitelijke bedrijfsopzet in dit programma worden ingevoerd, dan bedraagt de ammoniakdepositie ter plaatse van de betreffende natuurgebieden als volgt:

Naam van de berekening: Pasman & Van der Heide => vergunde / feitelijke situatie
Zwaartepunt X: 235,700 Y: 526,100
Berekende ruwheid: 0,19 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 704	526 120	3,9	3,0	0,5	4,00	1 088
2	Stal E	235 661	526 122	4,1	3,3	0,5	4,00	1 368
3	Stal F	235 694	526 103	5,8	4,2	0,5	0,40	1 824
4	Stal G	235 699	526 079	3,9	3,4	0,5	4,00	2 240
5	Stal H	235 656	526 084	4,3	3,4	0,5	4,00	1 440
6	Stal B	235 708	526 166	1,5	5,5	0,5	0,40	110

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
4	WAV 4	235 482	525 370	47,3
15	EHS 9	236 008	526 288	313,8
19	MZ 3	235 394	530 616	4,4
27	DV 5	226 626	534 335	0,8

EHS = Ecologische hoofdstructuur

WAV = zeer kwetsbaar natuurgebied op grond van de Wav

MZ = Mantingerzand (Natura 2000)

DV = Dwingelderveld (Natura 2000)

Uit gegevens van het Milieu en Natuur Planbureau blijkt dat de achtergronddepositie in grote delen van Nederland ruim hoger is dan 1.500 mol potentieel zuur per hectare per jaar. In de gemeente Hoogeveen bedraagt de achtergronddepositie 2.470 (2009 / bron PBL). Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	4,4 mol	1,0 %
Dwingelderveld	400 mol	0,8 mol	0,2 %
EHS	-	313,8 mol	-
Wav	-	47,3 mol	-

Ten aanzien van dit aspect kan derhalve worden gesteld dat ter plaatse van de natuurgebieden, vanwege de heersende achtergronddepositie, in de huidige / vergunde situatie de kritische depositiewaarde wordt overschreden.

6.4 GEURUITSTOOT

De geuremissie van de veebezetting in de feitelijke / vergunde situatie bedraagt als volgt:

Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³
Zoogkoeien (> 2 jaar)	18	0	0
Vleesvarkens (ged. roostervloer, volledig onderkelderd zonder afsluiter / hokoppervlakte > 0,8 m ² per dier)	1.990	23,0	45.770,0
Volwassen paarden	3	0	0
TOTAAL			45.770,0

Voor dieren met omrekeningsfactoren wordt middels het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning de geuremissie uit de veehouderij omgerekend naar geurbelasting op de geurgevoelige objecten in de omgeving van de veehouderij. In het rekenmodel dienen verschillende parameters ingevoerd worden, deze worden hieronder behandeld.

Meteorologie

Het rekenmodel kan met 2 verschillende meteostations rekenen: Schiphol of Eindhoven. Het verschil tussen deze 2 stations ligt voornamelijk in het feit dat er sprake is van een andere windsnelheid en windrichting. De keuze voor meteostation Eindhoven of Schiphol wordt bepaald door de ligging van het bedrijf in Nederland. Hiervoor is een kaart gemaakt die Nederland in tweeën deelt, bij een positie links van de scheidslijn moet Schiphol worden geselecteerd en bij een positie rechts van de lijn Eindhoven.

figuur: verdeling Nederland per meteostation

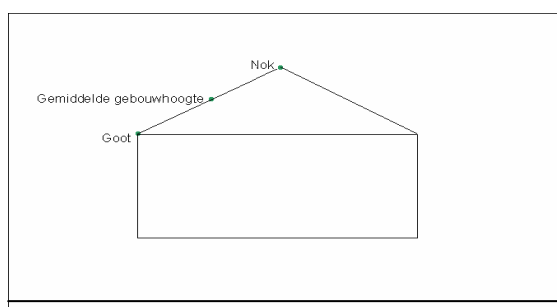
De locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord ligt aan de rechterzijde / oostzijde van de scheidslijn en dus dient het meteostation Eindhoven geselecteerd worden.

X-, Y-coördinaten van de bronnen

In het rekenmodel dienen de coördinaten van de bronnen van het bedrijf worden ingegeven. Met coördinaten worden de rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten bedoeld. Met “bron” wordt het emissiepunt van een stal bedoeld. Omdat er hier sprake is van mechanische ventilatie in de vorm van centrale afzuiging en verspreid liggende ventilatoren worden de centrale emissiepunten c.q. de middelpunten van de stallen als bron ingevoerd.

De gemiddelde gebouwhoogte

De gemiddelde gebouwhoogte van de bron is het gemiddelde tussen de goot- en de nokhoogte van de stal.

figuur: Gemiddelde gebouwhoogte van de stal

De gemiddelde hoogtes van de stallen zijn op deze wijze berekend en ingevoerd.

Geuremissie per bron (OU_F / m^3)

De geuremissie per bron (= stal) dient ingevoerd te worden. In de geldende Regeling geurhinder en veehouderij is de geuremissie per dier aangegeven. In deze regeling zijn voor de verschillende soorten varkens geuremissiefactoren opgenomen. De geuremissie per stal is vastgesteld door het aantal dieren te vermenigvuldigen met de geldende geuremissiefactor.

De hoogte van de uitstroomopening

Met de hoogte van de uitstroomopening (emissiepunthoogte) wordt de hoogte bedoeld van het emissiepunt boven het maaiveld. Voor de mechanisch geventileerde varkensstallen is dit de uitstroomopening van de ventilator / ventilatiekoker. Deze uitstroomopening wordt als emissiepunt beschouwd. Deze hoogte is bij de bestaande stallen ter plaatse opgemeten.

De inwendige diameter van de uitstroomopening

De diameter van de uitstroomopening (emissiepunt diameter) is van invloed op de verspreiding van de geur. Bij mechanische geventileerde stallen dient hiervoor de diameter van de ventilatoren of de totale diameter (centrale afzuiging) te worden bepaald. Deze waarden zijn derhalve in het model ingevoerd.

De uittreesnelheid

De uittreesnelheid is alleen van belang indien het een verticale of vrije uitstroming betreft (emissiepunt). Deze heeft namelijk een ‘emissiepuntverhogend effect’. In andere gevallen, zoals bij een horizontale uitstroming wordt de uitstroomsnelheid als verwaarloosbaar klein verondersteld. De nieuwste inzichten (bron: Infomil) ten aanzien van het model “V-stacks vergunning” geven aan dat, indien er sprake is van een horizontale uitstoot, een standaard uittreesnelheid van 0,4 m/s moet worden ingevoerd. Voor een mechanisch geventileerde stal met een verticale uitstoot, waarbij verspreid meerdere ventilatoren in de nok zijn gesitueerd, dient een standaard uittreesnelheid van 4,0 m/s te worden ingevoerd.

In de vergunde / feitelijke situatie zijn de stallen D, E, G en H uitgevoerd met mechanische ventilatie. Hierbij zijn er meerdere verspreid liggende ventilatoren aanwezig, die zijn voorzien van een (milieu)koker. In deze stallen bedraagt de uittreesnelheid derhalve 4,0 m/sec. In stal F zijn er ook meerdere verspreid liggende ventilatoren aanwezig, maar deze ventilatoren zijn voorzien van een regenkap. De feitelijke hoogte van het emissiepunt van deze stal is 5,8 meter. Hierdoor is er geen sprake van een verticale uitstroming, maar dient als uitgangspunt een horizontale uitstroming met een luchtsnelheid van 0,4 m/sec te worden gehanteerd. Deze waarden zijn op deze wijze in het model ingevoerd.

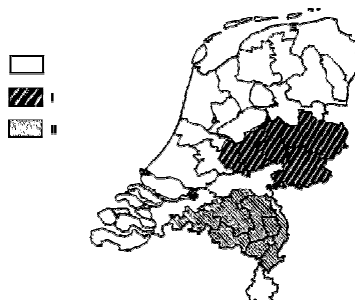
De coördinaten van de geurgevoelige objecten

Van het dichtst bij de veehouderij gelegen punt op de gevel van het receptorpunt dienen de X- en de Y-coördinaten te worden bepaald. In onderhavige situatie zijn de X- en de Y-coördinaten bepaald van de nabijgelegen geurgevoelige objecten gelegen aan de Coevorderstraatweg 107, 109 en 111, Modderwijk 17, Calkoenswijk 16 en aan de Meerboomweg-Noord 3 en 5. Dit betreffen allen burgerwoningen in het agrarische buitengebied. Daarnaast is de woningen aan de Hooogeveense Vaart 56 (1^e maatgevende woning in bebouwde kom van Nieuweroord) meegenomen in de berekeningen.

Geurnorm

Per geur gevoelig object moet de geurnorm worden ingevoerd waaraan getoetst moet worden. Hiervoor gelden de wettelijke geurnormen, of afwijkende geurnormen als hiervoor een verordening is opgesteld. Er wordt onderscheid gemaakt in de ligging van de geurgevoelige objecten binnen Nederland: in concentratiegebieden mag de geurbelasting hoger zijn dan in niet concentratiegebieden (het onderscheid zoals dat vastgelegd is in de meststoffenwet).

De onderverdeling van Nederland kan als volgt worden weergegeven:

figuur: Indeling Nederland volgens de Meststoffenwet (I = concentratiegebied Oost, II = concentratiegebied Zuid)

Ook wordt onderscheid gemaakt tussen woningen binnen de bebouwde kom en woningen buiten de bebouwde kom. De wettelijke normen met de bandbreedte voor de afwijkende normen (tussen haakjes) zijn weergegeven in de volgende tabel:

Minimale en maximale geurnormen in ou_E/m^3 op een gevoelig object (receptorpunt)		
Concentratiegebied	Binnen de bebouwde kom	(0,1) – 3 – (14)
	Buiten de bebouwde kom	(3) – 14 – (35)
Niet concentratiegebied	Binnen de bebouwde kom	(0,1) – 2 – (8)
	Buiten de bebouwde kom	(2) – 8 – (20)

De gemeente Hoogeveen is gelegen in een “niet-concentratiegebied” en valt hierdoor niet onder de werkingssfeer van de Reconstructiewet. De gemeente Hoogeveen heeft op basis van de Wet geurhinder en veehouderij tot op heden geen verordening opgesteld om afwijkende geurnormen te hanteren. De geurbelasting van de veehouderij op een receptorpunt mag op grond van de Wgv niet meer bedragen dan:

- geurgevoelig object gelegen binnen de bebouwde kom: $2,0 \text{ Ou}_E/\text{m}^3$
- geurgevoelig object gelegen buiten de bebouwde kom: $8,0 \text{ Ou}_E/\text{m}^3$.

Op een afstand van ongeveer 1.070 meter ten noordwesten van onderhavige varkenshouderij is de bebouwde kom van Nieuweroord gelegen.

In onderhavige situatie is hierdoor de nabijgelegen woning van derden in het agrarisch buitengebied aan de Coevorderstraatweg 109 maatgevend voor het beoordelen van de geurhinder.

Berekening V-stacks vergunning (toetsing aan geurnormen en minimale afstanden)

Nadat alle bovengenoemde punten als definities zijn ingevoerd in het rekenmodel kan de berekening gestart worden. Op basis van de ingevoerde coördinaten van de bronnen en de receptorpunten berekend het model automatisch de ruwheid van het gebied. Het programma gebruikt voor deze ruwheidsberekening een meegeleverd kwalitatief hoogstaand bestand voor Nederland. Daarnaast houdt het programma bijvoorbeeld ook rekening met de meest voorkomende windrichting en andere factoren. De invoer van de gegevens ziet er voor de voorgenomen activiteit als volgt uit:

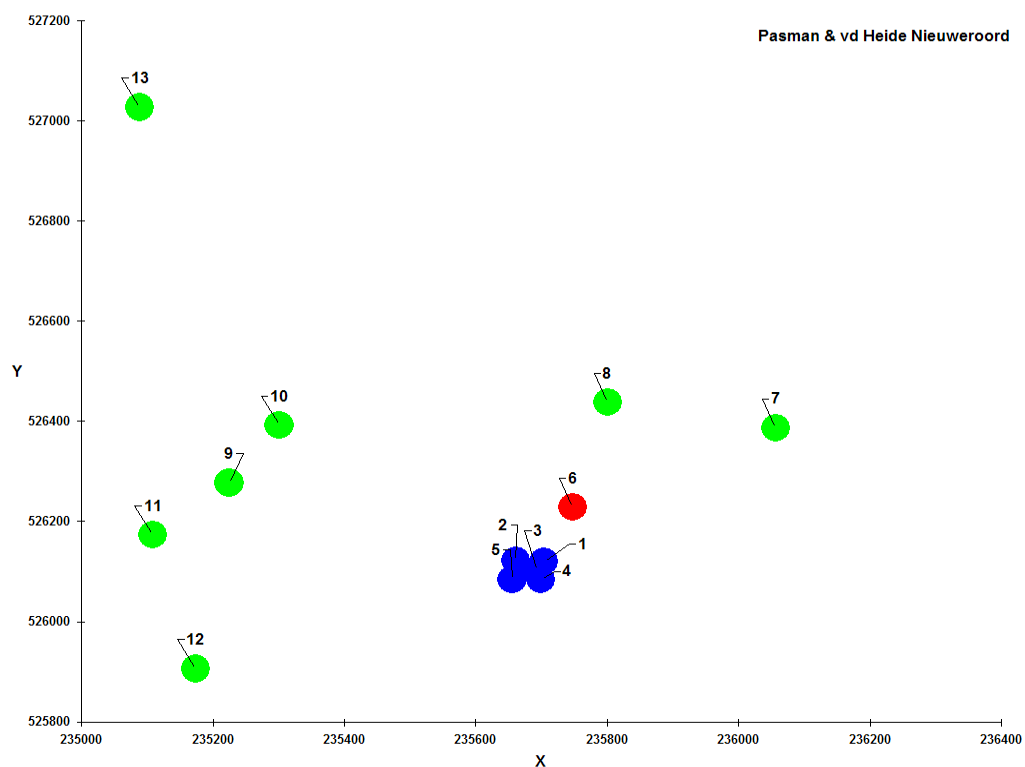
Naam van de berekening:	Vergunde / feitelijke situatie
Naam van het bedrijf:	Pasman & vd Heide Nieuweroord
Berekende ruwheid:	0,18 m
Meteo station:	Eindhoven

Brongegevens:

Volgn r.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E- Aanvraag
1	Stal D (272 vv)	235 704	526 120	3,9	3,0	0,45	4,00	6 256
2	Stal E (342 vv)	235 661	526 122	4,1	3,3	0,45	4,00	7 866
3	Stal F (456 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	10 488
4	Stal G (560 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	12 880
5	Stal H (360 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	8 280

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	23,1
7	Coevorderstr weg 111	236 057	526 387	8,0	4,1
8	Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	6,2
9	Coevorderstr weg 107	235 225	526 277	8,0	3,2
10	Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	4,2
11	Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	2,0
12	Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	2,7
13	Hoogeveensche Vaart 56	235 089	527 027	2,0	1,2

figuur: coördinatenraster met bronnen en receptorpunten

Uit de berekening blijkt dat momenteel in de vergunde / feitelijke situatie de geurnormen van 8 Ou ter plaatse van de naastgelegen woning aan de Coevorderstraatweg 109 wordt overschreden. Ter plaatse van deze woning in het buitengebied bedraagt de geuremissie 23,1 Ou. Ter plaatse van de overige woningen alsmede in de bebouwde kom van Nieuweroord wordt voldaan aan de normstelling.

Voor geurgevoelige objecten die onderdeel uitmaken van een andere veehouderij, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij, geldt een minimaal in acht te nemen vaste afstand van 50 meter. Binnen 400 meter van onderhavige veehouderij is een dergelijk geurgevoelig object niet aanwezig. Aan deze afstandseis kan derhalve ruimschoots worden voldaan. De dichtstbijgelegen veehouderijen van derden zijn gelegen aan de Calkoenswijk 14 (afstand = 400 meter), Coevorderstraatweg 115 (afstand = 440 meter) en Coevorderstraatweg 62 (afstand = 580 meter).

Vaste afstanden (paarden / rundvee)

Voor rundvee en paarden geldt op grond van de Wet geurhinder en veehouderij geldt een minimaal in acht te nemen afstand van 50 meter tussen de stalling van de paarden / rundvee en de gevel van de dichtstbijzijnde woning. In werkelijkheid bedraagt deze afstand ruim 60 meter.

Gevelafstand

Volgens de Wet geurhinder en veehouderij geldt een minimaal in acht te nemen afstand tussen de dichtstbijzijnde gevel van een stal waarin dieren worden gehouden en de gevel van het dichtstbijzijnde voor stank gevoelige object. Deze afstanden zijn als volgt:

Ligging geurgevoelig object	Afstand in acht te nemen	Werkelijke afstanden
Binnen de bebouwde kom	50 meter	1.050 meter (woning in kom Nieuweroord)
Buiten de bebouwde kom	25 meter	110 meter (woning Coevorderstraatweg 109)

Aan de genoemde vaste afstanden op basis van de Wet geurhinder en veehouderij wordt in de huidige situatie derhalve voldaan.

Cumulatieve stankhinder

De beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks omgeving. Met de inwerkingtreding van de Wet geurhinder en veehouderij is de cumulatieve geurberekening komen te vervallen en wordt in dit kader alleen getoetst of in de gewenste situatie wordt voldaan aan de geurnormen uit artikel 3 van de Wet geurhinder en veehouderij. Een vergunning voor een veehouderij wordt, binnen het kader van de geurhinder, slechts geweigerd indien de geurbelasting van de individuele veehouderij op een geurgevoelig object boven de in de Wgv gestelde normen ligt.

Overigens is er binnen het kader van de Wet geurhinder en veehouderij eventueel wel een mogelijkheid om binnen een bepaald gebied de cumulatieve geurhinder afkomstig van meerder veehouderijen te bepalen. Dit geldt voor de situatie zoals beschreven in artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij.

In het betreffende artikel staat geregeld dat er een gemeentelijke verordening kan worden opgesteld waarin een verruiming van de wettelijk geldende geurnormen (uit artikel 3 Wgv) wordt geregeld voor het grondgebied van de betreffende gemeente. Om in een gemeentelijke verordening een verruiming van de wettelijke geurnormen te kunnen regelen moet dit nader onderbouwd worden met een (omvangrijke) berekening met het berekeningsmodel V-Stacks-gebied. De gemeente Hoogeveen heeft een dergelijke verordening tot op heden nog niet vastgesteld. In de gewenste situatie wordt voldaan aan de wettelijke geurnormen uit artikel 3 van de Wet geurhinder en veehouderij. Hierdoor bestaat er dan ook geen formele noodzaak om een (omvangrijke) cumulatieve geurberekening uit te voeren.

Daarnaast kan nog worden verwezen naar de uitspraak van de Raad van State d.d. 2 juli 2008 (kenmerk 200707440/1). Uit deze uitspraak kan worden afgeleid, dat de Wet geurhinder en veehouderij het exclusieve toetsingskader is bij de beoordeling van geurhinder afkomstig van een veehouderij. Nu in deze wet geen beoordeling van de cumulatieve stankhinder is opgenomen, behoeft en kan deze derhalve formeel ook niet worden uitgevoerd. Op verzoek van de Commissie MER is echter toch besloten om deze beoordeling uit te voeren met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks omgeving. Ten aanzien van de beoordeling is door de gemeenten Hoogeveen en Coevorden een lijst met gegevens van de omliggende intensieve veehouderij aangeleverd (zie bijlage 5). Vervolgens zijn deze gegevens samen met de invoergegevens van de vergunde bedrijfsopzet van Pasman & Van der Heide ingevoerd. De berekeningen zijn vervolgens uitgevoerd ter plaatse van 8 omliggende en maatgevende burgerwoningen. De uitvoergegevens van deze berekeningen zijn opgenomen in de MER (bijlage 6). Voor de volledigheid zijn de locaties van de betreffende veehouderijen en de 8 burgerwoningen aangegeven op een luchtfoto. Deze luchtfoto is als bijlage 7 aan deze MER toegevoegd.

Met behulp van het programma V-Stacks gebied is voor de referentiesituatie de geurbelasting ter plaatse van de omliggende veehouderijen inzichtelijk gemaakt. Op basis van de door de gemeente Hoogeveen en gemeente Coevorden aangeleverde informatie is deze berekening uitgevoerd. Hierbij is de geuremissie van de omliggende 11 intensieve veehouderijen gelegen aan de Calkoenswijk 11 (varkens), Calkoenswijk 14 (varkens), Coevorderstraatweg 62 (varkens), Coevorderstraatweg 115 (varkens), Meerboomweg Z 15 (geiten), Meerboomweg 8 (varkens), Hoogeveense Vaart 57 (varkens), Stilweg 16 (varkens), Verlengde Hoogeveense Vaart 160 (pluimvee), Verlengde Hoogeveense Vaart 163 (varkens en rundvee) en Verlengde Hoogeveense Vaart 165 (vleeskalveren). De uitdraai van deze berekeningen is als bijlage 8 aan deze MER toegevoegd.

Uit deze berekening blijkt dat de totale geurbelasting ter plaatse van de omliggende woningen als volgt bedraagt:

GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
Coevorderstraatweg 109	235 748	526 228	8,0	26,2
Coevorderstraatweg 111	236 057	526 387	8,0	8,4
Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	9,5
Coevorderstraatweg 107	235 225	526 277	8,0	8,1
Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	8,2
Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	44,1
Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	5,3
Hoogeveensche Vaart 56	235 089	527 027	2,0	15,0

Uit de berekeningen kan worden afgeleid dat in de referentiesituatie ter plaatse van diverse maatgevende woningen van derden de totale geurbelasting hoger is dan de wettelijke norm van 2 // 8 Ou.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door onderhavige varkenshouderij van de heren Pasman & Van der Heide.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Meerboomweg N 3 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 62.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Hoogeveensche Vaart 56 (bebouwde kom) wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Hoogeveensche Vaart 57.

6.5 Referentiesituatie op basis van autonome ontwikkeling (AMvB-huisvesting)

Op grond van het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen moeten de stallen voor het houden van de vleesvarkens per 1 januari 2010 voldoen aan de Best Beschikbare Technieken (BBT).

In de huidige situatie zijn de stallen als volgt uitgevoerd:

Omschrijving diercategorie	Uitvoering stal
Zoogkoeien (> 2 jaar)	Grupstal
Vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
Volwassen paarden	Boxen

In de huidige / vergunde situatie wordt ten aanzien van de huisvesting van de vleesvarkens niet voldaan aan het gestelde in het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen. De huidige en vergunde situatie voldoet derhalve nog niet aan de “Best Beschikbare Technieken”.

De huidige bedrijfsopzet / vergunde situatie voldoet aan de BBT indien per diercategorie de maximale ammoniakemissiewaarde, zoals opgenomen in het Besluit huisvesting / Rav niet wordt overschreden. Voornoemde betekent dat de dierplaatsen emissiearm moeten worden uitgevoerd. Indien deze autonome ontwikkeling in ogenschouw wordt genomen is de ammoniakemissie in de vigerende bedrijfsopzet lager. Bij de beoordeling van deze autonome ontwikkeling wordt het zogenaamde intern salderen en eventuele potentiële gevolgen voor de geuremissie en de emissie van fijn stof buiten beschouwing gelaten. Deze aspecten dienen te voldoen aan de normstelling en zijn in het kader van de autonome ontwikkeling niet relevant. De autonome ontwikkeling wordt dan ook inzichtelijk gemaakt ten aanzien van de ammoniakemissie / -depositie.

In onderstaande tabel is de ammoniakemissie van de huidige en vergunde bedrijfsopzet op basis van de maximale emissiewaarden op grond van het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen inzichtelijk gemaakt:

<i>Omschrijving / Diercategorie</i>	<i>Aantal</i>	<i>Max. emissiewaarde</i>	<i>Totaal</i>
Vleesvarkens	1.990	1,4	2.786,0
Zoogkoeien	18	5,3	95,4
Paarden	3	5,0	15,0
Totaal			2.896,4 kg

De ammoniakemissie in de referentiesituatie, waarbij rekening is gehouden met de autonome ontwikkeling op grond van de AMvB-huisvesting, bedraagt 2.896,4 kg.

In deze situatie bedraagt de ammoniakdepositie ter plaatse van de natuurgebieden als volgt:

Naam van de berekening: Pasman & Van der Heide => referentie + autonome ontwikkeling
 Zwaartepunt X: 235,700 Y: 526,100
 Berekenende ruwheid: 0,19 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 704	526 120	3,9	3,0	0,5	4,00	381
2	Stal E	235 661	526 122	4,1	3,3	0,5	4,00	479
3	Stal F	235 694	526 103	5,8	4,2	0,5	0,40	638
4	Stal G	235 699	526 079	3,9	3,4	0,5	4,00	784
5	Stal H	235 656	526 084	4,3	3,4	0,5	4,00	504
6	Stal B	235 708	526 166	1,5	5,5	0,5	0,40	110

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
4	WAV 4	235 482	525 370	16,9
14	EHS 8	235 694	526 364	181,9
19	MZ 3	235 394	530 616	1,6
27	DV 5	226 626	534 335	0,3

Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	1,6 mol	0,25 %
Dwingelderveld	400 mol	0,3 mol	0,08 %
EHS	-	181,9 mol	-
Wav	-	16,9 mol	-

6.5.1 Kosten autonome ontwikkeling

De huidige bedrijfsopzet (1.990 vleesvarkens in drie stallen) moet conform het Besluit huisvesting bij een autonome ontwikkeling worden uitgevoerd met een emissiearm stalsysteem. De bestaande stallen kunnen gelet op de uitvoering niet worden voorzien van een emissiearm stalsysteem in de mestkelders. Om deze stallen emissiearm (zonder toepassing van intern salderen) uit te voeren ligt het derhalve voor de hand om deze uit te voeren met een luchtwasser. Als uitgangspunt wordt hierbij gehanteerd dat de stallen worden uitgevoerd met een gecombineerde biowasser, waarbij langs de stallen een centraal luchtkanaal wordt aangebracht. De kosten (excl BTW) van deze toepassing kunnen als volgt worden ingeschat:

Kosten Luchtwasser (combi)	Bedrag in Euro's
<i>Eenmalige investering huisvesting</i>	
Combiwasser 1.990 vleesvarkens á € 50,-	€ 99.500,-
Luchtkanaal (215 strekkende meter) á € 300 / meter	€ 64.500,-
Aanpassen uitvoering stal (ventilatie, installatie, elektra etc.)	€ 25.000,-
<i>Jaarlijks terugkomende kosten</i>	
Jaarkosten / exploitatiekosten 1.990 vleesvarkens á € 12,- / dierplaats	€ 23.880,-
Totaal	€ 212.880,-

De gegevens zijn afkomstig uit de KWIN 2010-2011.

6.6 REFERENTIESITUATIE OP BASIS VAN NBW

Op grond van artikel 1 onder m, Nbw is er geen vergunning benodigd indien er sprake is van bestaand gebruik, waarbij de ammoniakemissie en de veestapel niet zijn gewijzigd ten opzichte van de vergunde situatie op 1 oktober 2005. Indien er wel wijzigingen plaatsvinden geldt er een vergunningplicht. In onderhavige situatie vindt er een wijziging plaats van de ammoniakemissie en de veestapel. Hierdoor geldt voor de gewenste bedrijfsopzet een vergunningplicht op grond van de Nbw.

Bij deze procedure worden de bestaande rechten toegekend indien aan de veehouderij voor de aanwijzing van het natuurgebied een vergunning op grond van de Wm is verleend en de ammoniakdepositie niet toeneemt. Voor de aanwijzingen van de Natura 2000 gebieden is voor onderhavige veehouderij een milieuvergunning verleend (1980 en 2004) voor het houden van 2.400 vleesvarkens. Deze bestaande rechten worden bepaald aan de hand van de referentiedatum 7 december 2004. Op 7 december 2004 waren er binnen de veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord in totaal 2.624 vleesvarkens alsmede de 18 zoogkoeien en de 2 paarden aanwezig. Deze vleesvarkens kunnen worden afgeleid van de veesaldokaart van 2004. Deze veesaldokaart van december 2004 is als bijlage 9 aan deze MER toegevoegd. De ammoniakdepositie op deze referentiedatum inzichtelijk gemaakt met behulp van Agro-Stacks. Hierbij zijn de vleesvarkens op basis van de informatie van de vergunninghouder verdeeld over de bestaande stallen. In deze bedrijfsopzet bedroeg de hokoppervlakte per vleesvarken minder dan 0,8 m², waardoor voor deze dieren een ammoniakemissiefactor van 3,0 kg/NH₃/jaar is gehanteerd.

Op 7 december 2004 bedroeg de ammoniakdepositie ter plaatse van de natuurgebieden als volgt:

Naam van de berekening: Pasman & Van der Heide => referentie 7 december 2004
Zwaartepunt X: 235,700 Y: 526,100
Berekende ruwheid: 0,19 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 704	526 120	3,9	3,0	0,5	4,00	1 200
2	Stal E	235 661	526 122	4,1	3,3	0,5	4,00	1 200
3	Stal F	235 694	526 103	5,8	4,2	0,5	0,40	1 560
4	Stal G	235 699	526 079	3,9	3,4	0,5	4,00	2 352
5	Stal H	235 656	526 084	4,3	3,4	0,5	4,00	1 560
6	Stal B	235 708	526 166	1,5	5,5	0,5	0,40	110

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
17	MZ 1	234 352	530 556	3,3
18	MZ 2	234 698	530 549	3,8
19	MZ 3	235 394	530 616	4,3
20	MZ 4	235 983	531 110	4,3

21	MZ 5	236 882	532 194	3,0
22	MZ 6	237 378	532 165	3,1
23	DV 1	223 007	532 711	0,6
24	DV 2	224 764	533 139	0,7
25	DV 3	225 298	533 293	0,7
26	DV 4	226 060	534 135	0,8
27	DV 5	226 626	534 335	0,8
28	DV 6	227 594	537 311	0,7
29	DV 7	228 683	539 519	0,6

Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden op 7 december 2004 als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	4,3 mol	1,0 %
Dwingelderveld	400 mol	0,8 mol	0,2 %

Bovenstaande ammoniakdepositie kan derhalve op grond van de Nbw worden beschouwd als bestaand recht.

6.7. GELUID

In de vigerende milieuvergunning zijn diverse geluidsproducerende activiteiten opgenomen en zijn in de voorschriften geluidsgrenswaarden opgenomen. Deze vergunde activiteiten en de bijbehorende geluidsgrenswaarden ten aanzien van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) zijn als volgt:

Beoordelingspunt	Dag (07.00-19.00)	Avond (19.00-23.00)	Nacht (23.00-07.00)
Gevel woning van derden	45	40	35

De vergunde activiteiten en de bijbehorende geluidsgrenswaarden ten aanzien van het maximale geluidsniveaus (LA_{max}), de zogenaamde piekniveaus, zijn als volgt:

Beoordelingspunt	Dag (07.00-19.00)	Avond (19.00-23.00)	Nacht (23.00-07.00)
Gevel woning van derden	70	65	60

Deze vergunde situatie / geluidsgrenswaarden, die overeenkomen met de ter plaatse geldende streefwaarden uit de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (omgeving met druk verkeer Coevorderstraatweg + snelweg A37), zijn in onderhavige situatie als uitgangspunt gehanteerd.

Om de geluidsproductie afkomstig van de varkenshouderij in de referentiesituatie inzichtelijk te maken, is hiervoor een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van dit onderzoek (bijlage 10) blijkt dat op basis van de vigerende vergunning de geluidsbelasting bij de nabijgelegen woningen alsmede op 100 meter van de inrichting als volgt bedraagt:

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{A,LT}$) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	50	45	40	40	43	35
102	100 meter O	44	-	40	-	38	-
103a	100 meter Z	36	-	34	-	30	-
104a	100 meter W	40	-	36	-	34	-

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de vergunde c.q. feitelijke bedrijfssituatie (referentie) niet wordt voldaan aan de geldende geluidnormering. Ter plaatse van de nabijgelegen woning Coevorderstraatweg 109 is er in de dag- en nachtperiode sprake van een overschrijding van de geldende geluidsnormering. Formeel is hierdoor in de huidige situatie ten aanzien van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{A,LT}$) sprake van een verkapte weigering.

De vigerende vergunning is eveneens voor het incidenteel afvoeren van mest in de dagperiode. Hiervoor bezoeken 10 vrachtwagens en 10 tractoren de locatie. Deze activiteit geschiedt maximaal 12 x per jaar. De geluidsbelasting in deze incidentele situatie bedraagt als volgt:

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{A,LT}$) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	52	45	-	-	-	-
102	100 meter O	46	-	-	-	-	-
103a	100 meter Z	38	-	-	-	-	-
104a	100 meter W	42	-	-	-	-	-

De resultaten ten aanzien van de maximale geluidsniveaus (LA_{max}) zijn hieronder aangegeven:

Beoordelingspunt		Maximale geluidsniveaus (LA_{max} [dB(A)])					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	Toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	71	70	62	65	70	60
102	100 meter O	56	-	57	-	58	-
103a	100 meter Z	48	-	52	-	52	-
104a	100 meter W	51	-	53	-	54	-

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de vergunde situatie / huidige bedrijfsopzet (referentie) in de dag- en nachtperiode ook niet wordt voldaan aan de geluidnormering (LA_{max}) ter plaatse van de woningen van derden. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de mobiele bronnen.

De geluidsbelasting afkomstig van het wegverkeer van- en naar de inrichting voldoet aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde, zoals opgenomen in de ‘Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting’.

6.8. OPSLAG VAN MEST

De drijfmest afkomstig van de varkenshouderij wordt opgeslagen in mestkelders onder de stallen (inhoud ruim 3.000 m³). Het betreffen hier mestdichte kelders. De mest wordt vervolgens met behulp van een tankwagen uit de kelders gezogen en uit de inrichting afgevoerd. Deze mest wordt onder meer uitgereden op de omliggende gronden behorende bij de akkerbouwtaak.

6.9. LOZEN VAN AFVALWATER

In de huidige / vergunde situatie wordt al het vrijkomende bedrijfsafvalwater van de inrichting geloosd op de drijfmestkelders. Dit afvalwater wordt vervolgens samen met de drijfmest van de varkenshouderij uit de inrichting afgevoerd en als dierlijke meststof uitgereden over beschikbare landbouwgronden.

Het sanitaire afvalwater afkomstig van de bedrijfswoning wordt, zonder verdere behandeling / zuiveringstechnische voorziening, geloosd op de gemeentelijke riolering. Het niet verontreinigde hemelwater afkomstig van de gebouwen wordt in de huidige situatie geloosd op de naastgelegen sloten en een bergingsvijver.

6.10. ENERGIE- / WATERVERBRUIK

Het gemiddelde energie- en waterverbruik in de huidige situatie is als volgt:

Energiedrager	Verbruik per jaar
gas (in m ³)	7.112
elektriciteit (in kWh)	84.322
grondwater (in m ³)**	4.680
leidingwater (in m ³)	450
dieselolie (in l)	300

Bron = opgave de heer Pasman

6.11. LUCHTKWALITEIT / EMISSIE FIJN STOF

Ten behoeve van de referentiesituatie / vergunde situatie is een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Onderzocht is of in de reeds vergunde situatie op de beoordelingslocaties, voldaan kan worden aan de grenswaarden zoals deze zijn opgenomen in de Wet luchtkwaliteit.

6.11.1 Fijn stof

Om de uitstoot van met name fijn stof inzichtelijk te maken zijn, conform de gestelde eisen uit de Wet luchtkwaliteit, representatieve beoordelingspunten gesitueerd ter plaatse van woningen van derden. Deze emissie van fijn stof kan, gelet op het gestelde in de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007, op basis van de meest recente inzichten, worden berekend met behulp van het rekenprogramma + verspreidingsmodel ISLA3a (versie 2010). In de Wet luchtkwaliteit is voor fijn stof (PM10) een grenswaarde van 40 µg/m³ (jaargemiddelde) opgenomen. De daggemiddelde grenswaarde (50 µg/m³) mag in principe op basis van het genoemde regelgeving maximaal 35 dagen per jaar worden overschreden. De emissie van zeer fijn stof (PM2,5) is een afgeleide van de concentratie PM10. De emissie van PM2,5 bedraagt ongeveer 20% van de emissie van PM10. De grenswaarde (jaargemiddelde concentratie) voor PM2,5 bedraagt 25,0 µg/m³. Deze grenswaarde geldt echter pas vanaf 1 januari 2015 en tot deze datum blijft het toetsen van deze grenswaarde formeel buiten beschouwing.

Besluit NIBM

Als sprake is van een beperkte toename van de luchtverontreiniging die niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie PM₁₀ in de buitenlucht (NIBM), hoeft een project niet langer meer getoetst te worden. Dit volgt uit artikel 5.16, lid 1, sub c, van de Wet milieubeheer. Het Besluit NIBM legt vast wat geldt als niet in betekenende mate bijdragen. Na inwerkingtreding van het NSL op 1 augustus 2009, is de definitie van NIBM 3% van de grenswaarde, dat is 1,2 µg/m³ (artikel 2, lid 1, Besluit NIBM in samenhang met Bijlage 1A van de Regeling NIBM). Veehouderijen zijn niet opgenomen in de Regeling NIBM. In principe moet overal buiten de inrichtingsgrenzen getoetst worden, behalve op plekken die uitgezonderd worden op basis van toegankelijkheid. Artikel 5.19 lid 2 van de Wet milieubeheer stelt het volgende:

Op de volgende locaties vindt geen vaststelling plaats van het kwaliteitsniveau als bedoeld in het eerste lid en vindt geen berekening plaats van effecten als bedoeld in de artikelen 5.12, tweede en derde lid, en 5.16, eerste lid, van de wet, voor zover het betreft de in het eerste lid bedoelde kwaliteitsniveaus en luchtkwaliteitseisen:

- a. locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is;*
- b. terreinen waarop een of meer inrichtingen zijn gelegen, waar bepalingen betreffende gezondheid en veiligheid op arbeidsplaatsen als bedoeld in artikel 5.6, tweede lid, van de wet, van toepassing zijn;*
- c. de rijbaan van wegen en de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang tot de middenberm hebben.*

Wat bovenstaande inhoudt, wordt verduidelijkt in de toelichting van de Regeling Besluit Luchtkwaliteit.

a. Voor het publiek ontoegankelijk en geen vaste bewoning

Ontoegankelijk voor het publiek zijn terreinen die niet geschikt of bedoeld zijn voor menselijke toegang. Wanneer het publiek een locatie niet kan betreden, omdat die is bebouwd of afgesloten door een hek of water is er sprake van een voor het publiek ontoegankelijk terrein en hoeft de luchtkwaliteit daar niet bepaald te worden, omdat daar geen sprake kan zijn van blootstelling van mensen. De blootstellingsduur is in zo'n geval bepalend of ter plaatse ook daadwerkelijk getoetst moet worden. In het geval van akkerland /weide is er sprake van niet voor het publiek toegankelijk gebied. Het is geen plek waar mensen normaal gesproken komen.

b. Terreinen met één of meer inrichtingen waar arbo-regels gelden

Op het terrein van de inrichting (inclusief de eigen bedrijfswoning) waar de luchtverontreiniging ontstaat, wordt de luchtkwaliteit niet getoetst. Dat wordt beschouwd als terrein van de inrichting.

Bedrijfswoningen van naastgelegen inrichtingen

Bedrijfswoningen van naastgelegen veehouderijen moeten, net als burgerwoningen, meegenomen worden bij de toetsing. Dit sluit aan bij de doelstelling van de Europese richtlijn, namelijk de bescherming van de volksgezondheid tegen de nadelige effecten van luchtverontreiniging. Bovendien wordt door te toetsen bij bedrijfswoningen van naburige veehouderijen voorkomen dat nieuwe knelpunten ontstaan. Dit omdat de nabijgelegen bedrijfswoning ervoor zorgt dat er geen onbeperkte uitbreiding van fijn stof kan ontstaan. Met name in concentratiegebieden zou een onbeperkte uitbreiding van meerdere veehouderijen tot hoge achtergrondconcentraties kunnen leiden en daardoor weer nieuwe knelpunten kunnen veroorzaken.

Voormalige bedrijfswoningen van veehouderijen

Omdat zowel bedrijfswoningen als burgerwoningen beschermd worden tegen de fijn stof emissie van de nabij gelegen veehouderij maakt het voor de toetsing van de nabij gelegen veehouderij niet uit of het gaat om een bedrijfswoning of een voormalige bedrijfswoning. Voor de toetsing van fijn stof afkomstig van de 'eigen' veehouderij maakt dit echter wél uit.

Een bedrijfswoning maakt immers onderdeel uit van de inrichting en hoeft daarom niet getoetst te worden. Dit volgt uit het systeem van de Wet milieubeheer. Dat geldt niet voor een voormalige bedrijfswoning. Ten aanzien van een voormalige bedrijfswoning wordt geadviseerd om bij de toetsing van fijn stof afkomstig van de 'eigen' veehouderij aan te sluiten bij de juridisch-planologische status van die woning, ofwel de bestemming in het bestemmingsplan. Alleen als een voormalige bedrijfswoning is herbestemd tot burgerwoning wordt dan beoordeeld of aan de grenswaarden voor fijn stof wordt voldaan. Een voormalige agrarische bedrijfswoning die planologisch gezien nog onderdeel van de veehouderij uitmaakt, wordt niet beschermd tegen de nadelige gevolgen van fijn stof van de 'eigen' veehouderij. Daarmee wordt aangesloten bij de in het milieurecht waarneembare tendens om aan te sluiten bij de bestemming in plaats van bij het feitelijk gebruik.

c. de rijbaan van wegen en de middenberm van wegen

De rijbaan met de daarop aanwezige weggebruikers valt buiten het toetsingskader. Dat heeft tot gevolg dat ook een fietspad dat onderdeel van de rijbaan is, niet getoetst hoeft te worden. De stoep is geen onderdeel van de rijbaan. De middenberm van wegen wordt ook uitgesloten van toetsing, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm. Toegankelijke middenbermen zijn bijvoorbeeld oversteekplaatsen of ov-haltes.

Blootstelling

De luchtkwaliteit moet alleen bepaald (gemeten en berekend) worden op plaatsen waar de blootstelling significant is. Bij toetsing van de gevolgen van een project aan de luchtkwaliteitseisen is dus van belang dat de plaatsen waar significante blootstelling plaatsvindt, worden bepaald. Daarvoor moet eerst duidelijk zijn wat significant is of niet. In artikel 22 van de Rbl staat dat de luchtkwaliteit wordt bepaald op plaatsen waar de bevolking 'kan worden blootgesteld gedurende een periode die in vergelijking met de middelingstijd van de betreffende luchtkwaliteitseis significant is'. Hieruit blijkt dat *de duur van de periode dat iemand (1 persoon) kan worden blootgesteld* bepalend is voor de vraag of de luchtkwaliteit dient te worden beoordeeld. Er wordt daarbij verder geen onderscheid gemaakt naar de gevoeligheid van groepen of de aard van het verblijf. De grenswaarden zijn opgesteld ten behoeve van de gezondheid van de gehele bevolking

Significant ten opzichte van de middelingstijd van de grenswaarde

Met deze zin wordt bedoeld dat bij de bepaling of een verblijfstijd significant is, de verblijfstijd vergeleken moet worden met een jaar, dag of uur, afhankelijk van de vraag of je te maken hebt met een jaargemiddelde grenswaarde voor een stof, een daggemiddelde of een uurgemiddelde grenswaarde. Voor fijn stof gelden twee normen: een jaargemiddelde norm en een daggemiddelde norm. Voor fijn stof blijkt dat wanneer de dagnorm wordt overschreden, de jaarnorm ook wordt overschreden. De dagnorm is daarmee bepalend. Voor fijn stof geldt dan ook een middelingstijd van een dag en moet de verblijfstijd dus vergeleken worden met een dag.

Significant ten opzichte van de middelingstijd van een etmaal

Voor fijn stof is dus het feit of op een plaats in het algemeen verbleven wordt door 1 persoon gedurende een tijd die significant is ten opzichte van een dat bepalend of daar getoetst moet worden of niet. Dit staat ter beoordeling van het bevoegd gezag, en dient gemotiveerd te worden. In de toelichting op de gewijzigde Rbl van december 2008 worden een aantal voorbeelden gegeven voor plekken die significant zijn ten opzichte van een dag. Daartoe behoren om te beginnen de plekken waar mensen het hele jaar door of een groot deel van het jaar verblijven. Daarbij valt te denken aan:

- woningen, andere voor wonen bestemde gebouwen, woonboten;
- kinderopvang;
- basisscholen en scholen voor middelbaar en hoger onderwijs;
- verzorgings- en bejaardentehuizen;
- revalidatie-instellingen;
- overige gebouwen, niet zijnde (hoofdzakelijk) een werkplek, waar sprake is van een langdurig verblijf door personen en zoals penitentiaire inrichtingen, asielzoekerscentra en dergelijke.

Als plekken die significant zijn vanwege de middelingstijd van een etmaal kunnen worden beschouwd:

- recreatiewoningen en campings;
- sport- en recreatieterreinen, buitenzwembaden, speelplaatsen, speelweiden en speeltuinen, parken, pretparken en dergelijke;
- havens voor recreatievaartuigen;
- badinrichtingen in oppervlaktewater als bedoeld in de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).

Hierboven staan voorbeelden genoemd die significant zijn ten opzichte een dag. In de toelichting bij de Rbl staan ook voorbeelden genoemd van locaties die wel significant zijn ten opzichte van een middelingstijd van een uur, maar niet t.o.v. een etmaal. Dat betekent dat deze plekken in beginsel voor fijn stof *niet* getoetst hoeven te worden. Het gaat om:

- stations en haltes voor openbaar vervoer;
- parkeerterreinen;
- rustplaatsen langs de snelweg en andere weggebonden activiteiten (tanken, pech onderweg);
- winkels en andere daarmee vergelijkbare commerciële activiteiten;
- de berm bij wegen;
- langs en op het water, buiten krachtens de Whvbz aangewezen plaatsen;
- vaarwegen en (zee)havens.

In de directe omgeving van de locatie van het initiatief zijn geen wandelpaden, speeltuinen, oversteekplaatsen, OV-haltes of dergelijke objecten aanwezig. Wel zijn er in de omgeving van de veehouderij een aantal (bedrijfs)woningen van derden gelegen waar op getoetst moet worden.

Om te kunnen toetsen aan de grenswaarden voor PM_{10} zal een berekening uitgevoerd moeten worden. Voor deze berekening is een model nodig. De Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (Rbl) schrijft voor met welke modellen onder welke lokale omstandigheden gerekend mag worden. Naast de modellen die voldoen aan de rekenregels van de Rbl zijn er door VROM goedgekeurde modellen. Voor een veehouderij kan het rekenmodel ISL3a (Implementatie Standaard-rekenmethode Luchtkwaliteit 3a) gebruikt worden. Dit is een model dat VROM heeft laten ontwikkelen en dat voldoet aan de rekenregels uit de Rbl. In vergelijking met andere modellen die een implementatie zijn van standaard rekenmethode is het toepassingsbereik van ISL3a beperkt. Binnen dit toepassingsbereik is ISL3a echter gelijkwaardig aan die andere modellen. In het model moeten de gegevens van de veehouderij worden ingevuld, zoals dieren aantallen, emissiefactor, emissiepunten en gebouwgegevens. Het model berekent dan vervolgens op rasterpunten de concentratie fijn stof, inclusief de achtergrondwaarde. In het programma kunnen de blootstellingslocaties worden ingevoerd als rasterpunten. De hoeveelheid rasterpunten kan dan laag gezet worden (bijvoorbeeld 2 bij 2), zodat het programma snel rekent. Met weinig rasterpunten kunnen geen contouren worden gemaakt, maar voor de toetsing van een milieuvergunning zijn die ook niet nodig. Naast de jaargemiddelde grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof is er ook de daggemiddelde grenswaarde van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ die maximaal 35 maal per jaar overschreden mag worden. Bij fijn stof puntbronnen zoals veehouderijen blijkt de daggemiddelde grenswaarde bijna altijd bepalend te zijn. Alleen toetsen aan de jaargemiddelde grenswaarde is daarom niet voldoende. Wanneer een berekening wordt gemaakt met het rekenprogramma ISL3a wordt naast het jaargemiddelde ook het daggemiddelde berekend. De achtergrondwaarden op basis van de GCN kaarten zijn, net als in de andere modellen, in ISL3a verwerkt. Het model is vergelijkbaar met het rekenprogramma voor geur uit stallen: V-stacks vergunning. Grotendeels is sprake van dezelfde invoergegevens.

Emissiefactoren

Op grond van artikel 66 en 67 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 moet voor de berekening van concentraties van fijn stof gebruik worden gemaakt van de emissiefactoren die door de Minister van VROM zijn bekendgemaakt. De emissiefactoren voor fijn stof van veehouderijen zijn gepubliceerd op de website van het ministerie van VROM. Per diercategorie en huisvestingssysteem zijn de emissiefactoren vermeld, overeenkomstig de nummering en omschrijving van bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij. De emissiefactoren (PM_{10}) zijn gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke onderzoeken en gecorrigeerd voor leegstand. Op dit moment loopt er een meerjarig meetprogramma door Animal Science Group (ASG) naar de emissiefactoren uit stallen. Voordat toetsing aan de luchtkwaliteitseisen plaatsvindt moet de berekende fijn stof concentratie worden gecorrigeerd voor de natuurlijke aanwezigheid van fijne zeezoutdeeltjes in de lucht. Door het ministerie van VROM zijn er lijsten opgesteld waarin per gemeente is bepaald met hoeveel microgram de jaargemiddelde PM_{10} concentratie mag worden verlaagd. Aan de kust is de zeezoutbijdrage hoger dan verder landinwaarts, zodat ook de zeezoutcorrectie verloopt). Blijkens bijlage 5 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 bedraagt de zeezoutcorrectie voor gemeente Hoogeveen $4 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de referentiesituatie / vergunde situatie ter plaatse van de maatgevende woningen de jaargemiddelde concentratie alsmede het aantal overschrijdingsdagen als volgt bedraagt:

Locatie	Concentratie PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Aantal overschr. dagen	Concentratie PM2,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Aantal overschr. dagen
Woning Coevorderstraatweg 109	21,91	10,1 dagen	21,57	9,4 dagen
Bebouwde kom Nieuweroord (nr. 56)	21,40	9,3 dagen	21,40	9,3 dagen

Uit de berekeningen blijkt dat in de huidige / vergunde situatie wordt voldaan aan de geldende normstelling /grenswaarden. De genoemde concentraties en aantal overschrijdingsdagen kunnen worden beschouwd als referentie. De uitdraai van de berekening met behulp van rekenmodel ISL3a (2010) is als bijlage 16 opgenomen.

6.11.2 NO₂

In de vergunde / feitelijke situatie vinden dagelijks maximaal de volgende aan- en afvoerbewegingen plaats:

- aanvoer krachtvoer (1 vrachtwagen)
- afvoer vleesvarkens (1 vrachtwagen)
- aanvoer vleesvarkens (1 vrachtwagen)
- aan- of afvoer akkerbouwproducten (2 tractoren)
- afvoer afvalstoffen of kadavers (1 vrachtwagen)
- afvoer dunne mest (1 vrachtwagen)
- aanvoer overig (1 vrachtwagen)
- eigen bedrijfsauto (2 x per dag)
- bezoekers met personenauto (2 x per dag)

Totaal aantal dagelijkse vervoersbewegingen in de huidige / feitelijke situatie:

- 6 vrachtwagens per dag
- 2 tractoren
- 4 personenauto's

Aantal voertuigen per dag = 12 stuks (67% is vrachtverkeer).

Met behulp van de NIBM-tool (zie onderstaande afbeelding van de uitdraai) is de NO₂ emissie in de huidige / feitelijke situatie vastgesteld. Uit deze berekening blijkt dat de emissiebijdrage NO₂ van de voertuigen per dag maximaal 0,11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt. De grenswaarde voor NIBM is 1,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De bijdrage met betrekking tot de emissie van NO₂ in de huidige bedrijfsopzet / feitelijke situatie kan derhalve worden bestempeld als “niet in betekende mate”.

**Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer
als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit**

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigen (weekdaggemiddelde)		12
Aandeel vrachtverkeer		67,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,11
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,02
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		0,4
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

6.11.3 Overige stoffen

Ten aanzien van eventuele overige stoffen / emissies, op welke de Wet luchtkwaliteit van toepassing is, kan worden gesteld, dat mag worden verwacht dat deze emissies ruimschoots voldoen aan de geldende grenswaarden.

7. BESCHRIJVING VOORGENOMEN ACTIVITEIT // VOORKEURSALTERNATIEF

7.1 Gewenste bedrijfsopzet

De heren Pasman & Van der Heide zijn voornemens om het vleesvarkensbedrijf aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord te wijzigen en uit te breiden. Aanleiding hiervoor zijn de ontwikkelingen in de Nederlandse en Europese varkenssector, de welzijnseisen voor varkens en de milieuwetgeving. De gewenste schaalvergroting is vervolgens noodzakelijk om de genoemde investeringen in dierenwelzijn en milieu en de hiermee gepaard gaande kostprijsstijging per dier te kunnen opvangen / compenseren. Door deze schaalvergroting kan de kostprijs per dier worden verlaagd en is het mogelijk om een levensvatbare en duurzame varkenshouderij te realiseren c.q. te blijven exploiteren. Voornoemde ontwikkeling en schaalvergroting is ook een algemene trend binnen de intensieve veehouderij / varkenshouderij in Nederland. In de gewenste bedrijfsopzet is er sprake van een varkenshouderij, die voldoet aan de geldende eisen op het gebied van welzijn en milieu en die duurzaam kan worden geëxploiteerd. Voor de toetsing aangaande de welzijnseisen voor varkens in de gewenste bedrijfsopzet wordt verwezen naar hoofdstuk 4. De beschrijving van de gewenste bedrijfsopzet van de varkenshouderij en overige activiteiten alsmede de toetsing aan de milieuwetgeving komen in dit hoofdstuk aan de orde.

De gewenste (maximale) bedrijfsopzet kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving diercategorie	Aantal dieren / plaatsen
Paarden (> 3 jaar)	3
Vleesvarkens <i>Gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderde, zonder stankafsluiter, hokoppervlakte > 0,8 m² per dier</i>	1.160
Vleesvarkens <i>Gecombineerde luchtwasser 85% // hokoppervlakte max. 0,8 m² per dier</i>	2.000
Vleesvarkens <i>Gecombineerde luchtwasser 85% // hokoppervlakte > 0,8 m² per dier</i>	3.400

Totale veebezetting:

- 3 volwassen paarden
- 6.560 vleesvarkens

7.2 WERKZAAMHEDEN EN ACTIVITEITEN

De werkzaamheden binnen de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord worden in de gewenste bedrijfsopzet ongewijzigd uitgevoerd door de heer Pasman. Wellicht wordt er in de drukke perioden externe hulp ingeschakeld. In de gewenste situatie is er sprake van de volgende werkzaamheden en activiteiten:

- Het bedrijfsmatig houden van varkens (vleesvarkens) in vier stallen (twee bestaande stallen en twee nieuwe geschakelde stallen);
  - o droogvoer zonder bijproducten
- Het hobbymatig houden van drie paarden;
- Het opslaan van veevoeder in silo's;
- Het in gebruik hebben van een centrale droogvoervoorziening;
- Het opslaan van mest in kelders;
- Het opslaan van aardappels (akkerbouw);
- Het in gebruik hebben van een ziekenboeg;
- Het in gebruik hebben van een werktuigenberging / opslagloods;
- Het in gebruik hebben van een spoelplaats i.c.m. laad- en losplaats;
- Het in gebruik hebben van een werkplaats / kantoor / hygiënesluis;
- Het in gebruik hebben van een bedrijfswoning

De overzichtstekening ten aanzien van de gewenste bedrijfsopzet is als bijlage 11 aan de MER toegevoegd.

7.3 STALSYSTEMEN

In de gewenste situatie worden de dieren gehouden in twee bestaande stallen en twee nieuwe(geschakelde) stallen. Deze stallen zijn / worden als volgt uitgevoerd:

Gebouw*	Veebezetting / diersoort	Uitvoering stal
B	3 volwassen paarden	Paardenboxen
D (was stal F)	380 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
E (was stal G)	480 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
F (was stal H)	300 vleesvarkens	Traditioneel => gedeeltelijk roostervloer, volledig onderkelderd zonder stankafsluiter, oppervlakte > 0,8 m2 per dier
G (nieuw)	800 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte max 0,8 m2 per dier
	1.800 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier

Gebouw*	Veebezetting / diersoort	Uitvoering stal
H (nieuw)	1.200 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte max 0,8 m2 per dier
	1.600 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier
	Totaal = 6.560 vleesvarkens	

* de nummering van de stallen is conform de nieuwe plattegrondtekening (zie bijlage 11).

De twee nieuwe stallen G en H worden uitgevoerd met een gecombineerde bioluchtwasser met een rendement van 85%. Voor deze toepassing zijn momenteel de volgende drie alternatieven beschikbaar:

- Biocombiwasser Dorset => BWL 2007.02V1
- Biocombiwasser Devrie => BWL 2010.02
- Biocombiwasser Uniqfill => BWL 2009.12

Deze drie alternatieven worden in dit hoofdstuk, indien noodzakelijk, voor de betreffende aspecten afzonderlijk besproken. De dimensioneringsplannen van de genoemde 3 luchtwassers in de stallen G en H zijn als bijlage 12 aan deze MER toegevoegd. Het betreffen hier gecombineerd biologische luchtwassersystemen van Uniqfill (BWL 2009.12), Dorset (BWL 2007.02.V1) en Devrie (BWL 2010.02). In de gewenste situatie is gekozen voor een gecombineerde luchtwasser met een standaard verticale uitstroming en standaard uittreesnelheid.

7.4 Ammoniak

7.4.1. Ammoniakemissie

De ammoniakuitstoot op basis van gewenste veebezetting kan als volgt worden berekend.

RAV categorie	Stal	Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ammoniak emissie/dier	Totaal kg NH ₃
D 3.2.1.2	D/E / F	Vleesvarkens <i>(ged. roostervloer, volledig onderkelderd zonder afsluiter / hokoppervlakte > 0,8 m2 per dier</i>	1.160	4,0	4.640,0
D. 3.2.15.4.1	G / H	Vleesvarkens <i>Gecombineerd luchtwassysteem 85% / hokoppervlakte max. 0,8 m2 per dier</i>	2.000	0,38	760,0

RAV categorie		Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ammoniak emissie/dier	Totaal kg NH3
D. 3.2.15.4.2	G / H	Vleesvarkens <i>Gecombineerd luchtwassysteem 85% / hokoppervlakte > 0,8 m2 per dier</i>	3.400	0,53	1.802,0
K 1	B	Volwassen paarden	3	5,0	15,0
Totaal					7.217,0

De in de tabel gehanteerde ammoniakemissiefactoren zijn gebaseerd op de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). De ammoniakemissie bedraagt in dit alternatief 7.217,0 kg.

Ten opzichte van de vergunde / huidige situatie is er hierdoor sprake van een afname van de ammoniakemissie met $(8.070,4 - 7.217,0 =) 853,4$ kg.

Ten opzichte van de referentiesituatie (bestaande situatie inclusief autonome ontwikkeling Besluit Huisvesting / excl. het houden van de zoogkoeien) is er een toename van de ammoniakemissie met $(7.217,0 - 2.801,0 =) 4.416,0$ kg.

De bovenstaande berekening is voor de drie mogelijke varianten van de luchtwassers gelijkwaardig.

7.4.2. Zeer kwetsbare natuurgebieden binnen de EHS

Ook in gewenste situatie is de veehouderij op grond van de Wet ammoniak en veehouderij niet gelegen binnen of in een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar natuurgebied of EHS.

Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is gelegen op een afstand van ongeveer 700 meter ten zuiden van de varkenshouderij. Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is weergegeven op de Wav-kaart (zie paragraaf 3.3).

De Ecologische Hoofdstructuur is door de Provincie Drenthe vastgesteld. De locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is niet gelegen in de EHS. De EHS is gelegen ten noorden en ten zuiden van de inrichting op een afstand van ongeveer 195 / 580 meter. De situering van de EHS ten opzichte van onderhavige veehouderij is weergegeven op de EHS-kaart (zie paragraaf 3.3).

7.4.3. Ammoniakemissie afkomstig uit stalsysteem / IPPC

De vleesvarkens worden gehouden in twee bestaande stallen (stallen D / E + F) en in de nieuw te realiseren stalruimtes (stallen G en H). De nieuwe stallen dienen te worden voorzien van een emissiearm stalsysteem.

Hiervoor zijn momenteel onder meer de volgende erkende stalsystemen beschikbaar:

- Het toepassen van een emissiearm stalsysteem in de mestkelders, waarbij de emitterende oppervlakte van de mest wordt beperkt;

- Het toepassen van een chemische luchtwasser (rendement 70 of 95%);
- Het toepassen van een biologische luchtwasser (rendement 70%);
- Het toepassen van een gecombineerde luchtwasser (70% of 85%).

De heren Pasman & Van der Heide hebben er voor gekozen om in de gewenste situatie de stallen als volgt uit te voeren:

- stal D:
  - 380 vleesvarkens => de stal blijft ongewijzigd traditioneel. In deze stalruimte wordt in de gewenste bedrijfsopzet, gelet op het welzijnsaspect, het aantal vleesvarkens verminderd van 456 naar 380 vleesvarkens.
- stal E + F:
  - 480 + 300 vleesvarkens => de stal blijft ongewijzigd traditioneel. In deze stalruimte wordt in de gewenste bedrijfsopzet, gelet op het welzijnsaspect, het aantal vleesvarkens verminderd van 560 + 360 naar 480 + 300 vleesvarkens.
- stal G en H:
  - 2.600 + 2.800 vleesvarkens => deze nieuwe stallen worden uitgevoerd met een gecombineerde luchtwasser met een rendement van minimaal 85%.

In de gewenste situatie wordt een bestaande vleesvarkensstal (á 614 vleesvarkens) gesloopt.

De bovenstaande opzet is voor de drie mogelijke varianten van de luchtwassers gelijkwaardig.

BREF

Op 24 september 1996 is de Europese Richtlijn 96/61 EG, aangeduid als de IPPC- richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van kracht geworden. Op grond van deze richtlijn dient bij vergunningverlening een zo hoog mogelijk niveau van bescherming voor het gehele milieu te worden bereikt. In de bijlage I van de IPPC-richtlijn zijn, ingevolgde artikel 1, categorieën van industriële activiteiten met bijbehorende drempelwaarden weergegeven waarop de richtlijn betrekking heeft. Categorie 6.6 van de bijlage 1 omschrijft installaties voor intensieve pluimvee- of varkensbedrijven met meer dan:

- 40.000 plaatsen voor pluimvee
- 2.000 plaatsen voor vleesvarkens
- 750 plaatsen voor zeugen / opfokzeugen

In de gewenste situatie worden binnen de varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord in totaal 6.560 vleesvarkens gehouden. In de gewenste situatie wordt hierdoor de drempelwaarde zoals opgenomen in de IPPC-richtlijn (> 2.000 vleesvarkens) overschreden en hierdoor valt de varkenshouderij onder de werkingssfeer van deze richtlijn. Het bedrijf moet daarom ten aanzien van de varkenshouderij voldoen aan het 'Best Available Techniques (BAT) principe' (BBT).

Voor intensieve pluimvee- of varkenshouderijen, die onder de werking van de IPPC-richtlijn vallen, is er een BREF opgesteld (Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Pigs and Poultry, juli 2003). Deze is op 7 juli 2003 vastgesteld door de Europese Commissie en op 19 juli 2003 bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (PbEU 2003, C 170). De BREF voor de intensieve veehouderij is inmiddels ook aangewezen in de regeling aanwijzing BBT-documenten.

Ook de oplegnotitie wordt opgenomen in de Regeling aanwijzing BBT-documenten, zodat bij het bepalen van de voor een veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken eveneens met deze notitie rekening moet worden gehouden. De BREF / oplegnotitie behandelt de beste beschikbare technieken voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij onderverdeeld naar een aantal aspecten.

1. Goede landbouwpraktijk in de intensieve varkens- en pluimveehouderij
2. Voerstrategieën voor pluimvee en varkens
3. Huisvestingssystemen
4. Water in de varkens- en pluimveehouderij
5. Energie in de varkens- en pluimveehouderij
6. Opslag van varkens- en pluimveemest
7. Behandeling van varkens- en pluimveemest op bedrijfsniveau
8. Het uitrijden van varkens- en pluimveemest

De aspecten “Goede landbouwpraktijk in de intensieve varkens- en pluimveehouderij”, “Voerstrategieën voor pluimvee en varkens”, “Behandeling van varkens- en pluimveemest op bedrijfsniveau” en “Het uitrijden van varkens- en pluimveemest” zijn niet relevant in het kader van een MER c.q. vergunningprocedure op grond van de Wabo. De overige aspecten worden in dit hoofdstuk behandeld.

In de “Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij” is ten aanzien van het aspect huisvesting voor vleesvarkens het volgende opgenomen:

- volledige roostervloeren, kunstmatige ventilatie en ondergelegen diepe mestkelder (= referentiesysteem)
- volledige of gedeeltelijke roostervloeren met een vacuümsysteem eronder voor frequente mestafvoer
- volledige of gedeeltelijke roostervloeren met spoelkanalen eronder waar wordt gespoeld met verse of met beluchte mest
- volledige of gedeeltelijke roostervloeren met spoelgoten/-buizen eronder waar wordt gespoeld met verse of met beluchte mest
- gedeeltelijke roostervloeren met een verkleinde mestkelder eronder
- gedeeltelijke roostervloeren met een koeldeksysteem
- gedeeltelijke roostervloeren met een mestschraper
- gedeeltelijke roostervloeren met een dichte bolle vloer in het midden of een hellende dichte vloer aan de voorkant van het hok, een mestkanaal met schuine zijwanden en een aflopende mestkelder
- gedeeltelijke roostervloeren met een verkleinde mestkelder, voorzien van schuine wanden en een vacuümsysteem
- gedeeltelijke roostervloer met snelle mestafvoer en ingestrooide buitengang
- gedeeltelijke roostervloer met een afgedekte box
- dichte betonvloer met volledig strooisel en buitenklimaat
- dichte betonvloer met ingestrooide buitengang en een 'straw flow'-systeem.

Vleesvarkens worden altijd in groepen gehuisvest. Bij de beoordeling van BBT voor huisvestingssystemen worden technieken vergeleken met het referentiesysteem voor de huisvesting van vleesvarkens, namelijk een volledige roostervloer met een diepe mestkelder eronder en mechanische ventilatie. Voor de huisvesting van vleesvarkens zijn de volgende systemen BBT:

- een volledige roostervloer met een vacuümsysteem voor frequente mestafvoer, of
- een gedeeltelijke roostervloer met een verkleinde mestkelder, voorzien van schuine wanden en een vacuümsysteem, of
- een gedeeltelijke roostervloer met een dichte bolle vloer in het midden of een hellende dichte vloer aan de voorkant van het hok, een mestgoot met schuine zijwanden en een aflopende mestkelder.

Algemeen wordt ervan uitgegaan dat betonroosters meer ammoniakuitstoot opleveren dan metalen of kunststof roosters. Uit de aangeleverde emissiegegevens blijkt echter slechts een verschil van 6%, terwijl de kosten aanzienlijk hoger zijn. Metalen roosters zijn niet in alle lidstaten toegestaan en zijn niet geschikt voor zeer zware varkens.

In de gewenste situatie worden de vleesvarkens gehouden in een stal met een gedeeltelijke roostervloer (beton), waarbij de bestaande stallen volledig onderkelderd zijn en de nieuwe stallen gedeeltelijk worden onderkelderd. In de kelders kan de mest gedurende ruim een half jaar worden opgeslagen. De drijfmest wordt vervolgens regelmatig afgevoerd uit de inrichting.

In de gewenste situatie worden de nieuwe stallen (G & H) emissiearm uitgevoerd. De stallen D, E en F blijven ongewijzigd traditioneel uitgevoerd. Deze stallen zijn opgericht en in gebruik genomen voor 1 januari 2007, waardoor deze stal door middel van het zogenaamde intern salderen opnieuw traditioneel vergund kan worden (artikel 3, lid 3, van de Wav).

In de BREF is het toepassen van luchtwassystemen niet expliciet opgenomen als BBT. Uit inmiddels vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat naast de bovengenoemde stalsystemen, ook het toepassen van luchtwassers wordt aangemerkt als BBT. Immers de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State vindt (o.a. uitspraak Echt-Susteren, nr. 200409343/1, 1 juni 2005) het aannemelijk dat de emissiewaarde van de wassers niet hoger is dan de emissiewaarde van de stalsystemen die in het BREF-document voor de intensieve veehouderij als best beschikbare techniek (BBT) worden aangemerkt. Ook is niet gebleken dat het vergunde stalsysteem andere negatieve milieueffecten oplevert die groter zijn dan bij de in het BREF-document genoemde systemen. Daarom concludeert de Afdeling dat een luchtwassysteem is gebaseerd op BBT.

In de gewenste bedrijfsopzet wordt derhalve voldaan aan het gestelde in de BREF.

Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen

In het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen zijn voor varkens de volgende drempelwaarden opgenomen:

Omschrijving diercategorie	Drempelwaarde kg / nh3 / jaar
Vleesvarkens	1,4
Paarden (volwassen)	5,0

Op grond van het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen mag in de gewenste situatie / bedrijfsopzet de totale ammoniakemissie niet meer mag bedragen dan:

Omschrijving diercategorie	Aantal dieren / dierplaatsen	NH ₃ – emissie / dier	Totaal kg NH ₃
Vleesvarkens	6.560	1,4	9.184,0
Paarden	3	5,0	15,0
Totaal			9.199,0

In onderstaande tabel is de ammoniakemissie van de gewenste bedrijfsopzet alsmede de ammoniakemissie op basis van de maximale emissiewaarden op grond van het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen (AMvB-huisvesting) weergegeven:

Omschrijving diercategorie	Aantal dieren / dierplaatsen	NH ₃ -factor aanvraag	Totaal kg NH ₃	Drempel-waarde	Totaal kg NH ₃
Vleesvarkens	1.160	4,0	4.640,0	1,4	1.624,0
	2.000	0,38	760,0	1,4	2.800,0
	3.400	0,53	1.802,0	1,4	4.760,0
Paarden	3	5,0	15,0	5,0	15,0
Totaal			7.217,0		9.199,0

Op grond van artikel 3, lid 3 van de Wav (d.d. 1 mei 2007) geldt dat een milieuvergunning niet wordt geweigerd, indien de som van de ammoniakemissies uit alle stallen binnen de veehouderij gelijk dan wel lager is dan de som van de ammoniakemissies die zijn toegestaan bij een afzonderlijke beoordeling per stal. Voornoemde wordt ook wel “intern salderen” genoemd.

Nieuwe stallen dienen hierbij echter wel per direct te voldoen aan de eisen van de BBT en derhalve afzonderlijk eveneens te voldoen aan de geldende maximale ammoniakemissiewaarde. De maximale ammoniakemissiewaarde voor het houden van verschillende diercategorieën is in de voorgaande tabel opgenomen. In de gewenste situatie mag op grond van Wav de ammoniakemissie bij het houden van de genoemde veebezetting maximaal 9.199,0 kg bedragen. In de gewenste situatie / beoogde bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie echter “slechts” 7.217,0 kg. Hierdoor is de ammoniakemissie in de gewenste situatie ruimschoots lager dan het geldende maximale “ammoniakemissieplafond” op grond van artikel 3, lid 3 van de Wav. Daarnaast voldoen de nieuwe stalruimtes ook afzonderlijk aan de maximale ammoniakemissiewaarde. De gevraagde situatie voldoet hierdoor aan het gestelde in de Wet ammoniak en veehouderij en de AMvB-huisvesting. Dit alternatief voldoet hierdoor aan het gestelde in de Wet ammoniak en veehouderij, de Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij” en het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen.

Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing Ammoniak en Veehouderij

De “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij” is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC-richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen dient te worden uitgevoerd. Met behulp van de beleidslijn kan het bevoegd gezag beslissen of en in welke mate vanwege de lokale milieuomstandigheden strengere emissie-eisen in de milieuvergunning moeten worden opgenomen dan de eisen die volgen uit de toepassing van ‘beste beschikbare technieken’ (BBT). Daarbij moet worden opgemerkt dat een beleidslijn zoals deze noodgedwongen een generieke benadering van de problematiek hanteert. Ook al komen in deze beleidslijn een aantal bijzondere gevallen aan de orde, het is onmogelijk om met alle in de praktijk voorkomende situaties rekening te houden. Het bevoegd gezag dient daarom ook steeds op basis van de concrete omstandigheden in de vergunning te motiveren waarom in de betreffende situatie met BBT kan worden volstaan dan wel waarom strengere emissie-eisen noodzakelijk zijn. Daarbij kan uiteraard nuttig gebruik worden gemaakt van de argumentatie die in deze beleidslijn wordt gehanteerd. De beleidslijn heeft alleen betrekking op veehouderijen die onder de werkingssfeer vallen van de IPPC-richtlijn. Ten aanzien van de beoogde uitbreiding naar een “IPPC-veehouderij” (meer dan 2.000 vleesvarkens) geldt de volgende beleidslijn:

- *Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet meer bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.*
- *Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding bij toepassing van BBT meer dan 5.000 kg, dan dient boven het **meerdere** een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd. De hoogte daarvan hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie.*
- *Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken dan BBT (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het **meerdere** een reductie van circa 85% te worden gerealiseerd.*

In de hierna volgende tabel is voor de verschillende diercategorieën waarvoor in het Besluit huisvesting een maximale emissiewaarde is vastgesteld (BBT/AMvB), aangegeven welke emissiegrenswaarden in het segment tussen 5.000 en 10.000 kg (>BBT = strenger dan BBT) en in het segment boven 10.000 kg (>>BBT = veel strenger dan BBT) worden geadviseerd. Tussen haakjes is daarbij aangegeven hoeveel reductie daarbij wordt gerealiseerd. Alle reductiepercentages zijn daarbij bepaald ten opzichte van traditionele huisvestingssystemen die aan de toekomstige dierenwelzijnseisen voldoen.

Tabel: Overzicht emissiegrenswaarden voor diercategorieën waarvoor een maximale emissiewaarde is vastgesteld (in kg NH₃/dierplaats/jaar)

Rav	Diercategorie	Tradit.	BBT/AMvB	>BBT	>>BBT
	Varkens				
D 3	Vleesvarkens	3,5	1,4 (60%)	1,1 (69%)	0,53 (85%)

In de gewenste bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie van de vleesvarkenshouderij in totaal 7.202,0 kg. Hierdoor dient boven het “meerdere” (ammoniakemissie boven de 5.000 kg) een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd.

Omschrijving diercategorie	Aantal dieren / dierplaatsen	NH ₃ // BBT	Totaal kg NH ₃	NH ₃ // BBT +	Totaal kg NH ₃
Vleesvarkens	6.560	1,4	9.184,0	1,1 (69%)	7.216,0
Totaal			9.184,0		7.216,0

Het maximale ammoniakemissieplafond op basis van de beleidslijn (“worst-case scenario”, waarbij geen rekening wordt gehouden met bestaande / vergunde rechten) bedraagt 7.216,0 kg. In de gewenste situatie / beoogde bedrijfsopzet (exclusief de paarden) bedraagt de ammoniakemissie 7.202,0 kg. De gewenste bedrijfsopzet voldoet derhalve aan het gestelde in de “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij”.

De bovenstaande berekening / beoordeling is voor de drie mogelijke varianten van de luchtwassers gelijkwaardig.

7.4.4. Vogel- en Habitatgebieden/ Natura 2000 // ammoniakdepositie

In het kader van Europese regelgeving zijn binnen Nederland Vogelrichtlijngebieden en Habitatgebieden aangemeld (VHR-gebieden). Deze gebieden worden ook wel Natura 2000 gebieden genoemd en vallen onder de werkingssfeer van de Natuurbeschermingswet. De volgende beschermde gebieden zijn gelegen in de omgeving van onderhavige varkenshouderij:

- Mantingerzand (afstand = 4,5 kilometer)
- Dwingelderveld (afstand = 12 kilometer)

De ammoniakemissie afkomstig van de veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord veroorzaakt in de gewenste situatie ter plaatse van deze natuurgebieden een geringe ammoniakdepositie. Deze ammoniakdepositie kan, op basis van de meest recente inzichten, worden berekend met behulp van het rekenprogramma Agrostacks. Het rekenprogramma Agrostacks is een afgeleide van het programma V-Stacks vergunningen (zie uitleg invoergegevens paragraaf 6.4). Indien de parameters van de gewenste bedrijfsopzet in dit programma worden ingevoerd, dan bedraagt de ammoniakdepositie ter plaatse van dit natuurgebied voor de drie verschillende luchtwassers als volgt:

Biocombiwasser Dorset (BWL 2007.02.VI)

Naam van de berekening: Pasman & Van der Heide => BWL 2007.02V1

Zwaartepunt X: 235,700 Y: 526,100

Berekende ruwheid: 0,20 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 694	526 103	5,8	4,2	0,5	0,40	1 520
2	Stal E	235 699	526 079	3,9	3,4	0,5	4,00	1 920
3	Stal F	235 656	526 084	4,3	3,4	0,5	4,00	1 200
4	Stal G	235 564	526 134	6,5	5,2	8,4	0,40	1 258
5	Stal H	235 566	526 160	6,5	5,2	8,8	0,40	1 304

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
4	WAV 4	235 482	525 370	40,7
14	EHS 8	235 694	526 364	441,1
19	MZ 3	235 394	530 616	4,0
27	DV 5	226 626	534 335	0,7

EHS = Ecologische hoofdstructuur

WAV = zeer kwetsbaar natuurgebied op grond van de Wav

MZ = Mantingerzand (Natura 2000)

DV = Dwingelderveld (Natura 2000)

Uit gegevens van het Milieu en Natuur Planbureau blijkt dat het achtergronddepositie in grote delen van Nederland ruim hoger is dan 1.500 mol potentieel zuur per hectare per jaar. In de gemeente Hoogeveen bedraagt de achtergronddepositie 2.470 (2009 / bron PBL). Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	4,0 mol	1,0 %
Dwingelderveld	400 mol	0,7 mol	0,18 %
EHS	-	441,1 mol	-
Wav	-	40,7 mol	-

In vergelijking met de huidige / feitelijke situatie is er in de gewenste situatie ter plaatse van alle natuurgebieden (op de grens) sprake van een afname van de ammoniakdepositie.

In vergelijking met de huidige situatie, inclusief de autonome ontwikkeling op grond van de IPPC-richtlijn (zonder opvullen), is er op de grens van alle natuurgebieden sprake van een toename van de ammoniakdepositie.

Op basis van de referentiesituatie op grond van de NBW (7 december 2004) is er ter plaatse van de Natura 2000 gebieden sprake van een geringe afname van de ammoniakdepositie.

Op 30 september 2010 is voor de gewenste bedrijfsopzet een aanvraag voor een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 ingediend bij het college van GS van Drenthe. Vervolgens is van de provincie een schriftelijke reactie ontvangen (brief d.d. 8 oktober 2010 / zie bijlage 13). Uit deze reactie blijkt dat voor de gewenste bedrijfsopzet, mede gelet op het gestelde in de Crisis- en herstelwet, er geen vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is.

Biocombiwasser Uniqfill (BWL 2009.12)

Naam van de berekening: Pasman & Van der Heide => BWL 2009.12
 Zwaartepunt X: 235,700 Y: 526,100
 Berekende ruwheid: 0,20 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 694	526 103	5,8	4,2	0,5	0,40	1 520
2	Stal E	235 699	526 079	3,9	3,4	0,5	4,00	1 920
3	Stal F	235 656	526 084	4,3	3,4	0,5	4,00	1 200
4	Stal G	235 564	526 134	6,5	5,2	4,4	1,48	1 258
5	Stal H	235 566	526 160	6,5	5,2	4,5	1,49	1 304

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
4	WAV 4	235 482	525 370	41,7
14	EHS 8	235 694	526 364	472,7
19	MZ 3	235 394	530 616	4,0
27	DV 5	226 626	534 335	0,7

EHS = Ecologische hoofdstructuur
 WAV = zeer kwetsbaar natuurgebied op grond van de Wav
 MZ = Mantingerzand (Natura 2000)
 DV = Dwingelderveld (Natura 2000)

Uit gegevens van het Milieu en Natuur Planbureau blijkt dat het achtergronddepositie in grote delen van Nederland een ruim hoger is dan 1.500 mol potentieel zuur per hectare per jaar. In de gemeente Hoogeveen bedraagt de achtergronddepositie 2.470 (2009 / bron PBL).

Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	4,0 mol	1,0 %
Dwingelderveld	400 mol	0,7 mol	0,19 %
EHS	-	472,7 mol	-
Wav	-	41,7 mol	-

In vergelijking met de huidige / feitelijke situatie is er in de gewenste situatie ter plaatse van alle natuurgebieden (op de grens) sprake van een afname van de ammoniakdepositie.

In vergelijking met de huidige situatie, inclusief de autonome ontwikkeling op grond van de IPPC-richtlijn (zonder opvullen), is er op de grens van alle natuurgebieden sprake van een toename van de ammoniakdepositie.

Op basis van de referentiesituatie op grond van de NBW (7 december 2004) is er ter plaatse van de Natura 2000 gebieden sprake van een ruime afname van de ammoniakdepositie.

Biocombiwasser Devrie (BWL 2010.02)

Naam van de berekening: Pasman & Van der Heide => BWL 2010.02

Zwaartepunt X: 235,700 Y: 526,100

Berekende ruwheid: 0,20 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 694	526 103	5,8	4,2	0,5	0,40	1 520
2	Stal E	235 699	526 079	3,9	3,4	0,5	4,00	1 920
3	Stal F	235 656	526 084	4,3	3,4	0,5	4,00	1 200
4	Stal G	235 564	526 134	6,5	5,2	4,3	1,55	1 258
5	Stal H	235 566	526 160	6,5	5,2	4,5	1,55	1 304

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
4	WAV 4	235 482	525 370	41,7
14	EHS 8	235 694	526 364	472,7
19	MZ 3	235 394	530 616	4,0
27	DV 5	226 626	534 335	0,7

EHS = Ecologische hoofdstructuur
WAV = zeer kwetsbaar natuurgebied op grond van de Wav
MZ = Mantingerzand (Natura 2000)
DV = Dwingelderveld (Natura 2000)

Uit gegevens van het Milieu en Natuur Planbureau blijkt dat het achtergronddepositie in grote delen van Nederland een ruim hoger is dan 1.500 mol potentieel zuur per hectare per jaar. In de gemeente Hoogeveen bedraagt de achtergronddepositie 2.470 (2009 / bron PBL). Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	4,0 mol	1,0 %
Dwingelderveld	400 mol	0,7 mol	0,2 %
EHS	-	472,7 mol	-
Wav	-	41,7 mol	-

In vergelijking met de huidige / feitelijke situatie is er in de gewenste situatie ter plaatse van alle natuurgebieden (op de grens) sprake van een afname van de ammoniakdepositie.

In vergelijking met de huidige situatie, inclusief de autonome ontwikkeling op grond van de IPPC-richtlijn (zonder opvullen), is er op de grens van alle natuurgebieden sprake van een toename van de ammoniakdepositie.

Op basis van de referentiesituatie op grond van de NBW (9 december 2004) is er ter plaatse van de Natura 2000 gebieden sprake van een ruime afname van de ammoniakdepositie.

7.5 Geuruitstoot

Biocombiwasser Dorset (BWL 2007.02.V1)

De geuremissie van de veebezetting in de gewenste situatie (voorkeursalternatief met toepassing biocombiwasser van Dorset 2007.02.V1 // geurreductie 75%) bedraagt als volgt:

Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³
Vleesvarkens (ged. roostervloer, volledig onderkelderd zonder afsluiter)	1.160	23	26.680,0
Vleesvarkens (biocombiwasser BWL 2007.02 V1)	5.400	5,8	31.320,0
Volwassen paarden	3	0	0
TOTAAL			58.000,0

In het rekenmodel zijn voor de gewenste situatie / het voorkeursalternatief de volgende parameters ingevoerd:

- Meteostation = Eindhoven
- X- en Y coördinaten van de bronnen =
  - stal D (380 vv) => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde het middelpunt van de mechanische geventileerde stal;
  - stal E (480 vv) => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde het middelpunt van de mechanische geventileerde stal;
  - stal F (300 vv) => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde het middelpunt van de mechanische geventileerde stal;
  - stal G => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde de uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser in het laatste spantvak van de nieuwe stal;
  - stal H => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde de uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser in het laatste spantvak van de nieuwe stal.
- Gemiddelde gebouwhoogte = de gemiddelde hoogtes van de stallen zijn berekend op basis van het gemiddelde tussen de goot- en de nokhoogte van de stal.
- Geuremissie per bron (Ou_g/ m³) => De geuremissie per bron (=stal) dient ingevoerd te worden. In de Regeling geurhinder en veehouderij is de geuremissie per dier aangegeven. In deze regeling zijn voor de verschillende soorten varkens geuremissiefactoren opgenomen. De geuremissie per stal is vastgesteld door het aantal dieren te vermenigvuldigen met de geldende geuremissiefactor (factor vleesvarkens in stal met gecombineerde luchtwasser BWL 2007.02V1 = 5,8 Ou).

- De coördinaten van de geurgevoelige objecten = Van het dichtst bij de veehouderij gelegen punt op de gevel van het receptorpunt dienen de X- en de Y-coördinaten te worden bepaald. In onderhavige situatie zijn de X- en de Y-coördinaten bepaald van de nabijgelegen geurgevoelige objecten gelegen aan de Coevorderstraatweg 107, 109 en 111, Modderwijk 17, Calkoenswijk 16 en aan de Meerboomweg-Noord 3 en 5. Dit betreffen allen burgerwoningen in het agrarische buitengebied. Daarnaast is de woningen aan de Hooogeveense Vaart 56 (1^e maatgevende woning in bebouwde kom van Nieuweroord) meegenomen in de berekeningen.
- Geurnormering =
  - geurgevoelig object gelegen binnen de bebouwde kom: $2,0 \text{ OU}_E / \text{m}^3$
  - geurgevoelig object gelegen buiten de bebouwde kom: $8,0 \text{ OU}_E / \text{m}^3$.
- De hoogte van de uitstroomopening = Met de hoogte van de uitstroomopening (emissiepunthoogte) wordt de hoogte bedoeld van het emissiepunt boven het maaiveld.
  - stal D => horizontale uitstroomopening (ventilator met regenkap) van de ventilatoren (5,8 meter);
  - stal E => verticale uitstroomopening van de ventilatoren (3,9 meter);
  - stal F => verticale uitstroomopening van de ventilatoren (4,3 meter);
  - stal G => verticale uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser (6,5 meter);
  - stal H => verticale uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser (6,5 meter).

De inwendige diameter van de uitstroomopening

De diameter van de uitstroomopening (emissiepunt diameter) is van invloed op de verspreiding van de geur. Voor de stallen met verspreid liggende ventilatoren wordt de diameter van de ventilator gehanteerd. Voor stallen met een centrale afzuiging en gecombineerde luchtwasser wordt de uitstroomopening van de luchtwasser omgerekend naar de totale diameter.

- stal D / E / F => doorsnede ventilatoren = 0,45 meter
  - stal G => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 55,97 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 8,44 meter;
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 55,97 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 55,97 / \pi = 17,815$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{17,815}) = 4,22 \text{ meter en de doorsnede } (4,22 \times 2 =) 8,44 \text{ m.}$$
  - stal H => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 60,28 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 8,76 meter.
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 60,28 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 60,28 / \pi = 19,188$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{19,188}) = 4,38 \text{ meter en de doorsnede } (4,38 \times 2 =) 8,76 \text{ m.}$$
- (1) => zie dimensioneringsplan Dorset (bijlage 12)

De uitreesnelheid

De uitreesnelheid is alleen van belang indien het een verticale of vrije uitstroming betreft (emissiepunt). Deze heeft namelijk een 'emissiepuntverhogend effect'. In andere gevallen, zoals bij een horizontale uitstroming wordt de uitstroomsnelheid als verwaarloosbaar klein verondersteld. In de stallen G en H wordt een gecombineerde luchtwater toegepast, waarbij sprake is van een verticale uitstroming. Hierdoor dient voor deze stallen de waarde te worden berekend op basis van de totale diameter in relatie tot de aanwezige veebezetting.

- stal D => horizontale uitstroomopening => standaard uitstroomsnelheid = 0,4 m/sec
- stal E en F => verticale uitstroomopening / meerdere ventilatoren => standaard uitstroomsnelheid = 4,0 m/sec;
- stal G => totale berekende diameter = 8,44 meter=> verticale uitreesnelheid = 0,4 m/sec
  - 2.600 vleesvarkens / diameter 8,44 m. => 0,4 m/sec
    - Zie bijlage 17
- stal H => totale berekende diameter = 8,76 meter=> verticale uitreesnelheid = 0,4 m/sec
  - 2.800 vleesvarkens / diameter 8,76 m. => 0,4 m/sec
    - Zie bijlage 17

Berekening V-stacks vergunning (toetsing aan geurnormen en minimale afstanden)

Nadat alle bovengenoemde punten als definities zijn ingevoerd in het rekenmodel kan de berekening gestart worden. Op basis van de ingevoerde coördinaten van de bronnen en de receptorpunten berekend het model automatisch de ruwheid van het gebied. Het programma gebruikt voor deze ruwheidsberekening een meegeleverd kwalitatief hoogstaand bestand voor Nederland. Daarnaast houdt het programma bijvoorbeeld ook rekening met de meest voorkomende windrichting en andere factoren. De invoer van de gegevens ziet er voor de gewenste situatie met toepassing luchtwater BWL 2007.02V1 als volgt uit:

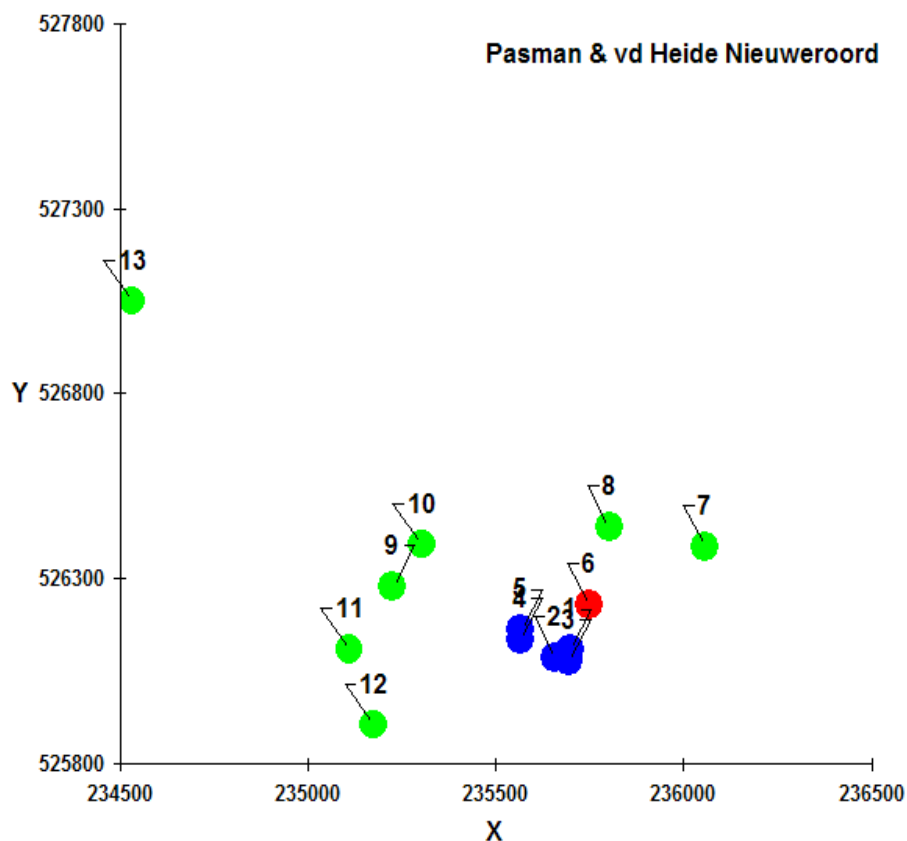
Naam van de berekening:	Gewenste situatie (BWL 2007.02V1)
Naam van het bedrijf:	Pasman & vd Heide Nieuweroord
Berekende ruwheid:	0,18 m
Meteo station:	Eindhoven

Brongegevens:

Volgn r.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E- Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	8 740
2	Stal E (480 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	11 040
3	Stal F (300 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	6 900
4	Stal G (2.600 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	8,44	0,40	15 080
5	Stal H (2.800 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	8,76	0,40	16 240

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	17,3
7	Coevorderstr weg 111	236 057	526 387	8,0	4,5
8	Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	7,2
9	Coevorderstr weg 107	235 225	526 277	8,0	5,5
10	Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	7,2
11	Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	3,0
12	Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	4,2
13	Hoogeveensche V 56	235 089	527 027	2,0	1,7

Uit de berekening blijkt dat in deze situatie de geurnorm van 8 Ou ter plaatse van de naastgelegen woning aan de Coevorderstraatweg 109 wordt overschreden. Ter plaatse van deze woning in het buitengebied bedraagt de geuremissie 17,3 Ou. Ter plaatse van de overige woningen alsmede in de bebouwde kom van Nieuweroord wordt voldaan aan de normstelling.

Salderen op grond van artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij

In de bestaande (referentie) en gewenste situatie wordt de geurnorm ter plaatse van de nabijgelegen woning Coevorderstraatweg 109 overschreden. In de bestaande (referentie) situatie bedraagt de geurimmissie ter plaatse van deze woning = 23,1 OU. (zie hoofdstuk 6.4)

Op grond van artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij mag de helft van de winst, die ten opzichte van de vergunde situatie wordt bewerkstelligd met behulp van geurreducerende maatregelen, voor de helft (50%) worden opgevuld ten behoeve van bedrijfsontwikkeling.

In de gewenste situatie worden ten opzichte van de vergunde situatie de volgende geurreducerende maatregelen doorgevoerd:

- Stal D wordt buiten werking gesteld. De betreffende vleesvarkens (272 stuks) worden in de nieuwe situatie gehuisvest in stal G en H;
- Stal E wordt buiten werking gesteld. De betreffende vleesvarkens (342 stuks) worden in de nieuwe situatie gehuisvest in stal G en H;
- In stal D (was stal F) wordt het aantal dieren teruggebracht tot 380 stuks. De overige vleesvarkens ($456 - 380 = 76$ stuks) worden in de nieuwe situatie gehuisvest in stal G en H;
- In stal E (was stal G) wordt het aantal dieren teruggebracht tot 480 stuks. De overige vleesvarkens ($560 - 480 = 80$ stuks) worden in de nieuwe situatie gehuisvest in stal G en H;
- In stal F (was stal H) wordt het aantal dieren teruggebracht tot 300 stuks. De overige vleesvarkens ($360 - 300 = 60$ stuks) worden in de nieuwe situatie gehuisvest in stal G en H.

Om het effect van de geurreducerende maatregelen te berekenen, zijn derhalve 830 vleesvarkens geprojecteerd in de stallen G en H. Deze zijn vervolgens evenredig over beide stallen verdeeld (2 x 415 stuks) en voor deze stallen zijn met uitzondering van de emissie (= 2.407 Ou per stal) de invoerwaarden gehanteerd zoals beschreven bij de gewenste situatie voor deze 2 stallen (wasser BWL 2007.02V1).

De geuremissie, na het doorvoeren van de geurreducerende maatregelen, is in kaart gebracht met behulp van het verspreidingsmodel "V-Stacks". Uit deze berekening blijkt dat de geuremissie ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 als volgt bedraagt:

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	8 740
2	Stal E (480 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	11 040
3	Stal F (300 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	6 900
4	Stal G (415 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	8,44	0,40	2 407
5	Stal H (415 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	8,76	0,40	2 407

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	13,3

Uit het bovenstaande blijkt dat in de gewenste situatie de maximale geuremissie ter plaatse van deze woning als volgt mag bedragen:

Woning	Vergund (Ou)	Na reducerende maatregelen	Maximale toelaatbare geuremissie (50 % opvullen)
Burgerwoning Coevorderstraatweg 109	23,1	13,3	18,2

In de gewenste situatie bedraagt de geuremissie ter plaatse van deze woning 17,3 Ou. Uit de beoordeling blijkt dat hierdoor in de gewenste situatie bij de toepassing van de luchtwasser BWL 2007.02V1 wordt voldaan aan het gestelde in artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij.

Cumulatieve stankhinder

De berekening en beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks omgeving. De berekeningen zijn uitgevoerd ter plaatse van de 8 omliggende en maatgevende burgerwoningen. Uit deze berekening blijkt dat de totale geurbelasting ter plaatse van de omliggende woningen bij de toepassing van de luchtwasser 2007.02V1 als volgt bedraagt:

GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
Coevorderstraatweg 109	235 748	526 228	8,0	21,7
Coevorderstraatweg 111	236 057	526 387	8,0	8,9
Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	10,4
Coevorderstraatweg 107	235 225	526 277	8,0	10,0
Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	11,1
Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	44,1
Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	7,1
Hoogeveense Vaart 56	235 089	527 027	2,0	15,0

Uit de berekeningen kan worden afgeleid dat ter plaatse van diverse maatgevende woningen van derden de totale geurbelasting hoger is dan de wettelijke norm van 2 // 8 Ou.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door onderhavige varkenshouderij van de heren Pasman & Van der Heide. In vergelijking met de referentiesituatie is er ter plaatse van deze woning sprake van een ruime afname van de geurbelasting en treedt hier derhalve een aanzienlijke verbetering op.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Meerboomweg N 3 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 62. De geurbelasting ter plaatse van de woning Hoogeveense Vaart 56 (bebouwde kom) wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Hoogeveense Vaart 57. Ter plaatse van deze woningen is er in de gewenste situatie, in vergelijking met de referentiesituatie, geen sprake van een toename van de geurbelasting. Ter plaatse van deze woningen is er formeel sprake van een (cumulatieve) overbelasting.

Bij de overige woningen is er sprake van een geringe overschrijding van de geurnorm van 8 Ou en is er sprake van een geringe toename van de cumulatieve geurbelasting. Uit de hierna opgenomen tabel (Infomil) blijkt het volgende:

Tabel 1: de achtergrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Dit is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (Infomil 1 mei 2007).

Achtergrondbelasting geur (ou _E /m ³)	Streefwaarde achtergrondbelasting	Mogelijke kans op geurhinder (%) *	Beoordeling leefklimaat (Rivm)
1 – 3		< 5	Zeër goed
4 – 8		5 – 10	Goed
9 – 13	10	10 – 15	Redelijk goed
14 – 20	20	15 – 20	Matig
21 – 28		20 – 25	Tamelijk matig
29 – 38	32	25 – 30	Slecht
39 – 50		30 – 35	Zeër slecht
51 – 65		35 – 40	Extreem

* Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt.

Ter plaatse van de woningen is er sprake van een “goed tot redelijk goed leefklimaat”, waarbij een kans van 5-15% bestaat dat de bewoners van de omliggende woningen de geur als hinderlijk ervaren.

Biocombiwasser Uniqfill (BWL 2009.12)

De geuremissie van de veebezetting in de gewenste situatie (voorkeursalternatief met toepassing biocombiwasser van Uniqfill (2009.12 // geurreductie 85%) bedraagt als volgt:

Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³
Vleesvarkens (ged. roostervloer, volledig onderkelderde zonder afsluiter)	1.160	23	26.680,0
Vleesvarkens (biocombiwasser BWL 2007.02 VI)	5.400	3,5	18.900,0
Volwassen paarden	3	0	0
TOTAAL			45.580,0

In het rekenmodel zijn voor de gewenste situatie / het voorkeursalternatief de volgende parameters ingevoerd:

- Meteostation = Eindhoven
- X- en Y coördinaten van de bronnen = zie paragraaf BWL 2007.02V1
- De coördinaten van de geurgevoelige objecten = zie paragraaf BWL 2007.02V1

- Geurnormering = zie paragraaf BWL 2007.02V1
- De hoogte van de uitstroomopening = zie paragraaf BWL 2007.02V1

De inwendige diameter van de uitstroomopening

- stal D / E / F => doorsnede ventilatoren = 0,45 meter
  - stal G => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 15,12 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 4,39 meter;
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 15,12 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 15,12 / \pi = 4,813$$
 De straal is ($\sqrt{4,813}$) = 2,19 meter en de doorsnede (2,19 x 2 =) 4,39 m.
  - stal H => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 16,20 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 4,54 meter.
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 16,20 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 16,20 / \pi = 5,157$$
 De straal is ($\sqrt{5,157}$) = 2,27 meter en de doorsnede (2,27 x 2 =) 4,54 m.
- (1) => zie dimensioneringsplan Uniqfill (bijlage 12)

De uitreesnelheid

- stal D => horizontale uitstroomopening => standaard uitstroomsnelheid = 0,4 m/sec
- stal E + F => verticale uitstroomopening / meerdere ventilatoren => standaard uitstroomsnelheid = 4,0 m/sec
- stal G => totale berekende diameter = 4,39 meter => verticale uitreesnelheid = 1,48 m/sec
  - 2.600 vleesvarkens / diameter 4,39 m. => 1,48 m/sec
    - Zie bijlage 17
- stal H => totale berekende diameter = 4,54 meter => verticale uitreesnelheid = 1,49 m/sec
  - 2.800 vleesvarkens / diameter 4,54 m. => 1,49 m/sec
    - Zie bijlage 17

Berekening V-stacks vergunning (toetsing aan geurnormen en minimale afstanden)

Nadat alle bovengenoemde punten als definities zijn ingevoerd in het rekenmodel kan de berekening gestart worden. Op basis van de ingevoerde coördinaten van de bronnen en de receptorpunten berekend het model automatisch de ruwheid van het gebied. Het programma gebruikt voor deze ruwheidsberekening een meegeleverd kwalitatief hoogstaand bestand voor Nederland. Daarnaast houdt het programma bijvoorbeeld ook rekening met de meest voorkomende windrichting en andere factoren. De invoer van de gegevens ziet er voor de gewenste situatie met toepassing luchtwasser BWL 2009.12 als volgt uit:

Naam van de berekening:	Gewenste situatie (BWL 2009.12)
Naam van het bedrijf:	Pasman & vd Heide Nieuweroord
Berekende ruwheid:	0,18 m
Meteo station:	Eindhoven

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	8 740
2	Stal E (480 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	11 040
3	Stal F (300 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	6 900
4	Stal G (2.600 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	4,39	1,48	9 100
5	Stal H (2.800 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	4,54	1,49	9 800

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	14,3
7	Coevorderstr weg 111	236 057	526 387	8,0	3,5
8	Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	5,5
9	Coevorderstr weg 107	235 225	526 277	8,0	4,0
10	Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	5,4
11	Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	2,3
12	Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	3,2
13	Hoogeveensche V 56	235 089	527 027	2,0	1,3

Uit de berekening blijkt dat in deze situatie de geurnorm van 8 Ou ter plaatse van de naastgelegen woning aan de Coevorderstraatweg 109 wordt overschreden. Ter plaatse van deze woning in het buitengebied bedraagt de geuremissie 14,3 Ou. Ter plaatse van de overige woningen alsmede in de bebouwde kom van Nieuweroord wordt voldaan aan de normstelling.

Salderen op grond van artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij

Om het effect van de geurreducerende maatregelen te berekenen zijn 830 vleesvarkens geprojecteerd in de stallen G en H. Deze zijn vervolgens evenredig over beide stallen verdeeld (2 x 415 stuks) en voor deze stallen zijn met uitzondering van de emissie (= 1.453 Ou per stal) de invoerwaarden gehanteerd zoals beschreven bij de gewenste situatie voor deze 2 stallen (wasser BWL 2009.12).

De geuremissie, na het doorvoeren van de geurreducerende maatregelen, is in kaart gebracht met behulp van het verspreidingsmodel “V-Stacks”. Uit deze berekening blijkt dat de geuremissie ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 als volgt bedraagt:

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	8 740
2	Stal E (480 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	11 040
3	Stal F (300 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	6 900
4	Stal G (415 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	4,39	1,48	1 453
5	Stal H (415 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	4,54	1,49	1 453

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	13,3

Uit het bovenstaande blijkt dat in de gewenste situatie de maximale geuremissie ter plaatse van deze woning als volgt mag bedragen:

Woning	Vergund (Ou)	Na reducerende maatregelen	Maximale toelaatbare geuremissie (50% opvullen)
Burgerwoning Coevorderstraatweg 109	23,1	13,3	18,2

In de gewenste situatie bedraagt de geuremissie ter plaatse van deze woning 14,3 Ou. Uit de beoordeling blijkt dat hierdoor in de gewenste situatie bij de toepassing van de luchtwasser BWL 2009.12 wordt voldaan aan het gestelde in artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij.

Cumulatieve stankhinder

De berekening en beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks omgeving. De berekeningen zijn uitgevoerd ter plaatse van de 8 omliggende en maatgevende burgerwoningen. Uit deze berekening blijkt dat de totale geurbelasting ter plaatse van de omliggende woningen bij de toepassing van de luchtwasser 2009.12 als volgt bedraagt:

GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
Coevorderstraatweg 109	235 748	526 228	8,0	17,8
Coevorderstraatweg 111	236 057	526 387	8,0	8,1
Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	8,9
Coevorderstraatweg 107	235 225	526 277	8,0	8,8
Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	9,2
Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	44,1
Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	6,0
Hoogeveense Vaart 56	235 089	527 027	2,0	15,0

Uit de berekeningen kan worden afgeleid dat ter plaatse van diverse maatgevende woningen van derden de totale geurbelasting hoger is dan de wettelijke norm van 2 // 8 Ou.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door onderhavige varkenshouderij van de heren Pasman & Van der Heide. In vergelijking met de referentiesituatie is er ter plaatse van deze woning sprake van een ruime afname van de geurbelasting en treedt hier derhalve een aanzienlijke verbetering op.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Meerboomweg N 3 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 62. De geurbelasting ter plaatse van de woning Hoogeveense Vaart 56 (bebouwde kom) wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Hoogeveense Vaart 57. Ter plaatse van deze woningen is er in de gewenste situatie, in vergelijking met de referentiesituatie, geen sprake van een toename van de geurbelasting. Ter plaatse van deze woningen is er formeel sprake van een (cumulatieve) overbelasting.

Bij de overige woningen is er sprake van een geringe overschrijding van de geurnorm van 8 Ou en is er sprake van een geringe toename van de cumulatieve geurbelasting. Ter plaatse van de woningen is en blijft er sprake van een “goed tot redelijk goed leefklimaat”, waarbij een kans van 5-15% bestaat dat de bewoners van de omliggende woningen de geur als hinderlijk ervaren.

Biocombiwasser Devrie (BWL 2010.02)

De geuremissie van de veebezetting in de gewenste situatie (voorkeursalternatief met toepassing biocombiwasser van Devrie 2010.02 // geurreductie 75%) bedraagt als volgt:

Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³
Vleesvarkens <i>(ged. roostervloer, volledig onderkelderd zonder afsluiter)</i>	1.160	23	26.680,0
Vleesvarkens <i>(biocombiwasser BWL 2010.02)</i>	5.400	5,8	31.320,0
Volwassen paarden	3	0	0
TOTAAL			58.000,0

In het rekenmodel zijn voor de gewenste situatie / het voorkeursalternatief de volgende parameters ingevoerd:

- Meteostation = Eindhoven
- X- en Y coördinaten van de bronnen = zie paragraaf BWL 2007.02V1

- De coördinaten van de geurgevoelige objecten = zie paragraaf BWL 2007.02V1
- Geurnormering = zie paragraaf BWL 2007.02V1
- De hoogte van de uitstroomopening = zie paragraaf BWL 2007.02V1

De inwendige diameter van de uitstroomopening

- stal D / E / F => doorsnede ventilatoren = 0,45 meter
  - stal G => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 14,44 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 4,29 meter;
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 14,44 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 14,44 / \pi = 4,596$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{4,596}) = 2,14 \text{ meter en de doorsnede } (2,14 \times 2 =) 4,29 \text{ m.}$$
  - stal H => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 15,56 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 4,45 meter.
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 15,56 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 15,56 / \pi = 4,953$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{4,953}) = 2,22 \text{ meter en de doorsnede } (2,22 \times 2 =) 4,45 \text{ m.}$$
- (1) => zie dimensioneringsplan Devrie (bijlage 12)

De uitreesnelheid

- stal D => horizontale uitstroomopening => standaard uitstroomsnelheid = 0,4 m/sec
- stal E + F => verticale uitstroomopening / meerdere ventilatoren => standaard uitstroomsnelheid = 4,0 m/sec
- stal G => totale berekende diameter = 4,29 meter => verticale uitreesnelheid = 1,55 m/sec
  - 2.600 vleesvarkens / diameter 4,29 m. => 1,55 m/sec
    - Zie bijlage 17
- stal H => totale berekende diameter = 4,45 meter => verticale uitreesnelheid = 1,55 m/sec
  - 2.800 vleesvarkens / diameter 4,45 m. => 1,55 m/sec
    - Zie bijlage 17

Berekening V-stacks vergunning (toetsing aan geurnormen en minimale afstanden)

Nadat alle bovengenoemde punten als definities zijn ingevoerd in het rekenmodel kan de berekening gestart worden. Op basis van de ingevoerde coördinaten van de bronnen en de receptorpunten berekend het model automatisch de ruwheid van het gebied. Het programma gebruikt voor deze ruwheidsberekening een meegeleverd kwalitatief hoogstaand bestand voor Nederland. Daarnaast houdt het programma bijvoorbeeld ook rekening met de meest voorkomende windrichting en andere factoren. De invoer van de gegevens ziet er voor de gewenste situatie met toepassing luchtwasser BWL 2010.02 als volgt uit:

Naam van de berekening:	Gewenste situatie (BWL 2010.02)
Naam van het bedrijf:	Pasman & vd Heide Nieuweroord
Berekende ruwheid:	0,18 m
Meteo station:	Eindhoven

Brongegevens:

Volgn r.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E- Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	8 740
2	Stal E (480 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	11 040
3	Stal F (300 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	6 900
4	Stal G (2600 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	4,29	1,55	15 080
5	Stal H (2.800 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	4,45	1,55	16 240

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	17,0
7	Coevorderstr weg 111	236 057	526 387	8,0	4,5
8	Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	7,1
9	Coevorderstr weg 107	235 225	526 277	8,0	5,4
10	Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	7,1
11	Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	3,0
12	Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	4,1
13	Hoogeveensche V 56	235 089	527 027	2,0	1,7

Uit de berekening blijkt dat in deze situatie de geurnorm van 8 Ou ter plaatse van de naastgelegen woning aan de Coevorderstraatweg 109 wordt overschreden. Ter plaatse van deze woning in het buitengebied bedraagt de geuremissie 17,0 Ou. Ter plaatse van de overige woningen alsmede in de bebouwde kom van Nieuweroord wordt voldaan aan de normstelling.

Salderen op grond van artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij

Om het effect van de geurreducerende maatregelen te berekenen zijn 830 vleesvarkens geprojecteerd in de stallen G en H. Deze zijn vervolgens evenredig over beide stallen verdeeld (2 x 415 stuks) en voor deze stallen zijn met uitzondering van de emissie (= 2.407 Ou per stal) de invoerwaarden gehanteerd zoals beschreven bij de gewenste situatie voor deze 2 stallen (wasser BWL 2010.02).

De geuremissie, na het doorvoeren van de geurreducerende maatregelen, is in kaart gebracht met behulp van het verspreidingsmodel "V-Stacks". Uit deze berekening blijkt dat de geuremissie ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 als volgt bedraagt:

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 694	526 103	5,8	4,2	0,45	0,40	8 740
2	Stal E (480 vv)	235 699	526 079	3,9	3,4	0,45	4,00	11 040
3	Stal F (300 vv)	235 656	526 084	4,3	3,4	0,45	4,00	6 900
4	Stal G (415 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	4,29	1,55	2 407
5	Stal H (415 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	4,45	1,55	2 407

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
6	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	13,3

Uit het bovenstaande blijkt dat in de gewenste situatie de maximale geuremissie ter plaatse van deze woning als volgt mag bedragen:

Woning	Vergund (Ou)	Na reducerende maatregelen	Maximale toelaatbare geuremissie (50% opvullen)
Burgerwoning Coevorderstraatweg 109	23,1	13,3	18,2

In de gewenste situatie bedraagt de geuremissie ter plaatse van deze woning 17,0 Ou. Uit de beoordeling blijkt dat hierdoor in de gewenste situatie bij de toepassing van de luchtwasser BWL 2010.02 wordt voldaan aan het gestelde in artikel 3, lid 4 van de Wet geurhinder en veehouderij.

Cumulatieve stankhinder

De berekening en beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks omgeving. De berekeningen zijn uitgevoerd ter plaatse van de 8 omliggende en maatgevende burgerwoningen. Uit deze berekening blijkt dat de totale geurbelasting ter plaatse van de omliggende woningen bij de toepassing van de luchtwasser 2010.02 als volgt bedraagt:

GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
Coevorderstraatweg 109	235 748	526 228	8,0	21,4
Coevorderstraatweg 111	236 057	526 387	8,0	8,9
Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	10,3
Coevorderstraatweg 107	235 225	526 277	8,0	9,9
Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	11,1
Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	44,1
Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	7,1
Hoogeveense Vaart 56	235 089	527 027	2,0	15,0

Uit de berekeningen kan worden afgeleid dat ter plaatse van diverse maatgevende woningen van derden de totale geurbelasting hoger is dan de wettelijke norm van 2 // 8 Ou.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door onderhavige varkenshouderij van de heren Pasman & Van der Heide. In vergelijking met de referentiesituatie is er ter plaatse van deze woning sprake van een ruime afname van de geurbelasting en treedt hier derhalve een aanzienlijke verbetering op.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Meerboomweg N 3 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 62. De geurbelasting ter plaatse van de woning Hooogeveensche Vaart 56 (bebouwde kom) wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Hooogeveensche Vaart 57. Ter plaatse van deze woningen is er in de gewenste situatie, in vergelijking met de referentiesituatie, geen sprake van een toename van de geurbelasting. Ter plaatse van deze woningen is er formeel sprake van een (cumulatieve) overbelasting. Bij de overige woningen is er sprake van een geringe overschrijding van de geurnorm van 8 Ou en is er sprake van een geringe toename van de cumulatieve geurbelasting. Ter plaatse van de woningen is en blijft er sprake van een “goed tot redelijk goed leefklimaat”, waarbij een kans van 5-15% bestaat dat de bewoners van de omliggende woningen de geur als hinderlijk ervaren.

Vaste afstanden

Voor geurgevoelige objecten die onderdeel uitmaken van een andere veehouderij, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij, geldt een minimaal in acht te nemen vaste afstand van 50 meter. Binnen 400 meter van onderhavige veehouderij is een dergelijk geurgevoelig object niet aanwezig. Aan deze afstandseis kan derhalve ruimschoots worden voldaan. De dichtstbijgelegen veehouderijen van derden zijn gelegen aan de Calkoenswijk 14 (afstand = 400 meter), Coevorderstraatweg 115 (afstand = 440 meter) en Coevorderstraatweg 62 (afstand = 580 meter).

Voor paarden geldt op grond van de Wet geurhinder en veehouderij een minimaal in acht te nemen afstand van 50 meter tussen de stalling van de paarden en de gevel van de dichtstbijzijnde woning. In werkelijkheid bedraagt deze afstand ruim 60 meter.

Volgens de Wet geurhinder en veehouderij geldt een minimaal in acht te nemen afstand tussen de dichtstbijzijnde gevel van een stal waarin dieren worden gehouden en de gevel van het dichtstbijzijnde voorstank gevoelige object. Deze afstanden zijn als volgt:

Ligging geurgevoelig object	Afstand in acht te nemen	Werkelijke afstanden
Binnen de bebouwde kom	50 meter	970 meter (woning in kom Nieuweroord)
Buiten de bebouwde kom	25 meter	90 meter (woning Coevorderstraatweg 109)

Aan de genoemde vaste afstanden op basis van de Wet geurhinder en veehouderij wordt in de huidige situatie derhalve voldaan.

7.6. ENERGIE- / WATERVERBRUIK

Het gemiddelde energie- en waterverbruik in de gewenste situatie (excl. toepassen van de luchtwassers) is als volgt:

Energiedrager	Verbruik per jaar
Gas (in m ³)	17.500
elektriciteit (in kWh)	112.000
grondwater (in m ³)**	10.350
leidingwater (in m ³)	450
dieselolie (in l)	800

* Bron = KWIN 2010-2011 // inschatting

** Het betreft hier grondwater, dat met behulp van een bron//grondwaterpomp (capaciteit van 8 m³ / uur) wordt opgepompt.

Energie en waterverbruik luchtwassers

	<i>Dorset (BWL 2007.02.VI)</i>	<i>Uniqfill (BWL 2009.12)</i>	<i>Devrie (BWL 2010.02)</i>
Waterverbruik	6.422 m ³	3.732 m ³	2.160 m ³
Energieverbruik	75.336 kWh	52.560 kWh	52.560 kWh

- *Opgaven verbruik afkomstig van de genoemde leveranciers*

Het elektriciteitsverbruik is in hoge mate toe te schrijven aan de ventilatie van de stallen en de toepassing van de luchtwassers. Bij het toepassen van de luchtwassers wordt gebruik gemaakt van nieuwe energiearme ventilatoren die worden voorzien van frequentieregelaars. Hierbij wordt de capaciteit van de ventilatie zo goed mogelijk afgestemd op het gewenste stalklimaat / gewenste luchtverversing en de noodzakelijke capaciteit voor de luchtwassers. Ten aanzien van deze wijze van ventilatie kunnen geen verdere energiereducerende maatregelen worden toegepast. De verlichting in de stallen is slechts een beperkte tijd in werking en daarnaast wordt gebruik gemaakt van energiezuinige verlichting. Gelet op bovenstaande wordt er voldaan aan de BAT-maatregelen als beschreven in het BREF-document / de oplegnotitie.

Het waterverbruik is in hoofdzaak bestemd als drinkwater voor de dieren, het schoonmaken van de stallen / voertuigen en het wassen van de lucht in de gecombineerde luchtwassers. Ten aanzien van dit verbruik kunnen geen besparende maatregelen worden getroffen.

De stallen worden na de mestrondes met behulp van water schoongemaakt. De stallen worden hierbij veegschoon gemaakt en vervolgens ingeweekt. Daarna wordt met behulp van een hoge drukreiniger de stal schoongespoet. Door deze wijze van schoonmaken wordt het waterverbruik zoveel mogelijk beperkt. Gelet op voornoemde kunnen in deze gewenste bedrijfsopzet geen verdergaande energiereducerende en waterbesparende maatregelen worden getroffen. Het energie- en waterverbruik voldoet hierdoor aan het gestelde in de Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij.

Spuiwater

Bij het wasproces van de stallucht in een gecombineerde biologische luchtwasser ontstaat er spuiwater. Het is momenteel niet toegestaan om gedenitrificeerd spuiwater terug te brengen naar de luchtwasser en om zo het spuiwater te hergebruiken. In spuiwater zitten “de uitwerpselen van de bacteriën” en dit zijn nitraten en nitrieten. Nitraten kan men denitrificeren, maar nitrieten niet. Dus water dat uit een denitrificatiebassin teruggevoerd wordt in luchtwasser bevat nog nitriet en hierdoor bestaat de mogelijkheid dat de luchtwasser minder goed werkt. Het betreffende spuiwater dient derhalve te worden afgevoerd naar een opvang- / mestkelder en vervolgens bijvoorbeeld als meststof te worden uitgereden over de eigen omliggende landbouw- / akkerbouwgronden. De hoeveelheid spuiwater dat vrijkomt bij de toepassing van een gecombineerde luchtwassers is in de gewenste situatie als volgt:

	<i>Dorset (BWL 2007.02.VI)</i>	<i>Uniqfill (BWL 2009.12)</i>	<i>Devrie (BWL 2010.02)</i>
Spuiwater	2.025 m3	798 m3	918 m3

- *Opgaven afkomstig van de genoemde leveranciers*

7.7. LUCHTKWALITEIT / EMISSIE FIJNSTOF

Ten behoeve van de gewenste situatie is een luchtkwaliteitonderzoek uitgevoerd. Onderzocht is of in de gewenste situatie op de beoordelingslocaties, voldaan kan worden aan de grenswaarden zoals deze zijn opgenomen in de Wet Luchtkwaliteit // ministeriële regeling “Beoordeling luchtkwaliteit 2007” .

7.7.1 Fijn stof

Om de uitstoot van met name fijn stof inzichtelijk te maken zijn, conform de gestelde eisen uit de Wet luchtkwaliteit, representatieve beoordelingspunten gesitueerd ter plaatse van woningen van derden. Deze emissie van fijn stof kan, gelet op het gestelde in de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007, op basis van de meest recente inzichten, worden berekend met behulp van het rekenprogramma + verspreidingsmodel ISLA3a (versie 2010). In het genoemde de Wet luchtkwaliteit is voor fijn stof (PM10) een grenswaarde van 40 ug/m3 (jaargemiddelde) opgenomen. De (daggemiddelde) grenswaarde van 50 ug/m3 mag op basis van het genoemde regelgeving maximaal 35 dagen per jaar worden overschreden. De emissie van zeer fijn stof (PM2,5) is een afgeleide van de concentratie PM10. De emissie van PM2,5 bedraagt ongeveer 20% van de emissie van PM10. De grenswaarde (jaargemiddelde concentratie) voor PM2,5 bedraagt 25,0 ug/m3. Deze grenswaarde geldt echter pas vanaf 1 januari 2015 en tot deze datum blijft het toetsen van deze grenswaarde formeel buiten beschouwing.

Biocombiwasser Dorset (BWL 2007.02.V1)

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de gewenste situatie bij het toepassen van de luchtwasser BWL 2007.02V1 ter plaatse van de maatgevende woningen de jaargemiddelde concentratie alsmede het aantal overschrijdingsdagen als volgt bedraagt:

Locatie	Concentratie PM10	Aantal overschr. dagen	Concentratie PM2,5	Aantal overschr. dagen
Woning Coevorderstraatweg 109	21,79 mg/m ³	10,0 dagen	21,54 mg/m ³	9,4 dagen
Bebouwde kom Nieuweroord (nr. 56)	21,40 mg/m ³	9,3 dagen	21,3 mg/m ³	9,2 dagen

Uit de berekeningen blijkt dat in de gewenste situatie, bij het toepassen van de biocombiwasser van Dorset (BWL 2007.02V1), wordt voldaan aan de geldende normstelling /grenswaarden.

Biocombiwasser Uniqfill (BWL 2009.12)

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de gewenste situatie bij het toepassen van de luchtwasser BWL 2009.12 ter plaatse van de maatgevende woningen de jaargemiddelde concentratie alsmede het aantal overschrijdingsdagen als volgt bedraagt:

Locatie	Concentratie PM10	Aantal overschr. dagen	Concentratie PM2,5	Aantal overschr. dagen
Woning Coevorderstraatweg 109	21,75 mg/m ³	9,8 dagen	21,54 mg/m ³	9,4 dagen
Bebouwde kom Nieuweroord (nr. 56)	21,40 mg/m ³	9,3 dagen	21,39 mg/m ³	9,2 dagen

Uit de berekeningen blijkt dat in de gewenste situatie, bij het toepassen van de biocombiwasser van Uniqfill (BWL 2009.12), wordt voldaan aan de geldende normstelling /grenswaarden.

Biocombiwasser Devrie (BWL 2010.02)

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de gewenste situatie bij het toepassen van de luchtwasser BWL 2010.02 ter plaatse van de maatgevende woningen de jaargemiddelde concentratie alsmede het aantal overschrijdingsdagen als volgt bedraagt:

Locatie	Concentratie PM10	Aantal overschr. dagen	Concentratie PM2,5	Aantal overschr. dagen
Woning Coevorderstraatweg 109	21,75 mg/m ³	9,8 dagen	21,54 mg/m ³	9,4 dagen
Bebouwde kom Nieuweroord (nr. 56)	21,40 mg/m ³	9,3 dagen	21,39 mg/m ³	9,2 dagen

Uit de berekeningen blijkt dat in de gewenste situatie, bij het toepassen van de biocombiwasser van Devrie, wordt voldaan aan de geldende normstelling /grenswaarden.

De uitdraai van de berekeningen met behulp van rekenmodel ISL3a (2010) zijn als bijlage 16 opgenomen.

7.7.2 NO₂

In de gewenste bedrijfsopzet vinden dagelijks maximaal de volgende aan- en afvoerbewegingen plaats:

- aanvoer krachtvoer (1 vrachtwagen)
- afvoer vleesvarkens (2 vrachtwagens)
- aanvoer vleesvarkens (2 vrachtwagens)
- aan- of afvoer akkerbouwproducten (2 tractoren)
- afvoer afvalstoffen of kadavers (1 vrachtwagen)
- afvoer dunne mest (2 vrachtwagens)
- aanvoer overig (1 vrachtwagen)
- afvoer spuiwater (1 vrachtwagen)
- eigen bedrijfsauto (2 x per dag)
- bezoekers met personenauto (2 x per dag)

Totaal aantal dagelijkse vervoersbewegingen in de huidige / feitelijke situatie:

- 12 vrachtwagens per dag
- 2 tractoren
- 4 personenauto's

Aantal voertuigen per dag = 18 stuks (78% is vrachtverkeer).

Met behulp van de NIBM-tool (zie onderstaande afbeelding van de uitdraai) is de NO₂ emissie in de huidige / feitelijke situatie vastgesteld. Uit deze berekening blijkt dat de emissiebijdrage NO₂ van de voertuigen per dag maximaal 0,19 µg/m³ bedraagt. De grenswaarde voor NIBM is 0,40 µg/m³.

De bijdrage met betrekking tot de emissie van NO₂ in de gewenste bedrijfsopzet kan derhalve worden bestempeld als “niet in betekende mate”.

**Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer
als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit**

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigen (weekdaggemiddelde)		18
Aandeel vrachtverkeer		78,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,19
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,04
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³		0,4
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig		

7.7.3 Overige stoffen

Ten aanzien van eventuele overige stoffen / emissies, op welke de Wet luchtkwaliteit van toepassing is, kan worden gesteld, dat mag worden verwacht dat deze emissies ruimschoots voldoen aan de geldende grenswaarden.

7.8. GELUID

Om de geluidsproductie afkomstig van de varkenshouderij in de gewenste bedrijfsopzet c.q. het voorkeursalternatief inzichtelijk te maken, is hiervoor een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de gewenste bedrijfsopzet c.q. het voorkeursalternatief de geluidsbelasting bij de nabijgelegen woningen alsmede op 100 meter van de inrichting als volgt bedraagt:

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (L _{AELT}) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	43	45	38	40	34	35
101	100 meter N	36	-	32	-	28	-
102	100 meter O	43	-	38	-	34	-
103b	100 meter Z	40	-	37	-	34	-
104b	100 meter W	41	-	36	-	34	-

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de gewenste situatie wordt voldaan aan de geldende streefwaarden. Ten opzichte van de vergunde / huidige situatie wordt het geluidsniveau gereduceerd. Er wordt voldaan aan de voorschriften uit de vigerende milieuvergunning.

Ook in de gewenste situatie wordt er incidenteel mest afgevoerd in de dagperiode. Hiervoor bezoeken 10 vrachtwagens en 10 tractoren de locatie. Deze activiteit geschiedt maximaal 12 x per jaar. De geluidsbelasting in deze incidentele situatie bedraagt als volgt:

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{A_{r,LT}}$) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	44	-	-	-	-	-
101	100 meter N	38	-	-	-	-	-
102	100 meter O	45	-	-	-	-	-
103a	100 meter Z	42	-	-	-	-	-
104a	100 meter W	42	-	-	-	-	-

De resultaten ten aanzien van de maximale geluidsniveaus (LA_{max}) zijn hieronder aangegeven:

Beoordelingspunt		Maximale geluidsniveaus (LA_{max}) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	Toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	56	70	59	65	59	60
101	100 meter N	52	-	53	-	53	-
102	100 meter O	55	-	56	-	56	-
103b	100 meter Z	52	-	54	-	54	-
104b	100 meter W	54	-	54	-	56	-

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in de gewenste situatie in alle perioden wordt voldaan aan de geluidnormering (LA_{max}) ter plaatse van de woning van derden.

De geluidsbelasting afkomstig van het wegverkeer van- en naar de inrichting voldoet aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde, zoals opgenomen in de ‘Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting’.

7.9. OPSLAG VAN MEST

De drijfmest afkomstig van de varkenshouderij wordt opgeslagen in mestkelders onder de stallen (inhoud 7.350 m³). Het betreffen hier mestdichte kelders. De mest wordt vervolgens met behulp van een tankwagen / tractor uit de kelders gezogen en uit de inrichting afgevoerd. Deze mest wordt onder meer uitgereden op de eigen gronden, die in gebruik zijn voor de akkerbouwtak. Gelet op voornoemde voldoet de opslag van vaste varkensmest aan het gestelde in de “Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij”.

7.10. LOZEN VAN AFVALWATER

In de gewenste bedrijfsopzet wordt alle vrijkomende bedrijfsafvalwater van de varkensstallen geloosd op de mestkelders. Dit afvalwater wordt vervolgens samen met de mest periodiek uit de inrichting afgevoerd en als meststof uitgereden over beschikbare landbouwgronden.

Het sanitaire afvalwater afkomstig van de kantine en hygiënesluis alsmede het restwater van de waterpomp/hydrofoor wordt, zonder verdere behandeling / zuiveringstechnische voorziening, eveneens geloosd op de mestkelders.

Het sanitaire afvalwater afkomstig van de bedrijfswoning wordt, zonder verdere behandeling / zuiveringstechnische voorziening, geloosd op de gemeentelijke riolering.

Het niet verontreinigde hemelwater afkomstig van de gebouwen wordt in de gewenste situatie geloosd op een nieuw aan te leggen bergingsvijver in combinatie met een rietfilter.

Gelet op voornoemde voldoet het lozen van afvalwater aan het gestelde in de “Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij”.

7.11. UITVAL STROOM

De stallen zijn voorzien van een alarminstallatie. Indien de omstandigheid zich voordoet dat de stroomvoorziening of ventilatie uitvalt, wordt de veehouder automatisch via een sirene alsmede via de telefoon gewaarschuwd en wordt er een noodstroomaggregaat (75 kVA) in werking gezet. Het noodstroomaggregaat kan voor de varkenshouderij tijdelijk de volledige elektriciteitsbehoefte opvangen.

7.12. BRANDVEILIGHEID

Er wordt binnen het bedrijf alleen gebruik gemaakt worden van goedgekeurde installaties. Om de gevolgen van een eventuele brand te beperken zijn, in overleg met de gemeente / brandweer, brandpreventieve maatregelen getroffen in de vorm van het aanbrengen van brandblussers. Deze blussers worden jaarlijks gekeurd. Om storingen en calamiteiten te voorkomen worden daarnaast ook de verwarmingsinstallaties en de combiwassers zo vaak als nodig is, maar in ieder geval één keer per jaar, gecontroleerd door een erkend installatiebedrijf.

7.13. VERVOERSVERBOD / HYGIËNE

Bij het uitbreken van een dierziekte, zoals bijvoorbeeld varkenspest / MKZ, kan zich de situatie voordoen, dat het bedrijf tijdelijk wordt afgesloten. Tijdens deze periode mogen geen dieren worden aan- en afgevoerd. Gevolg hiervan is dat de dieren in gewicht zullen toenemen en als gevolg hiervan de hokken vol zullen raken. Door een ruime bedrijfsopzet en de relatieve grote leefoppervlaktes van de dieren (conform Varkensbesluit) is de opvangcapaciteit van onderhavige veehouderij relatief groot. Bij een zeer lang aanhoudende periode van het niet kunnen afleveren van de vleesvarkens kan eventueel een noodopvang (noodhuisvesting / mobiele opslag van mest) worden gerealiseerd.

Om de risico's op het bedrijf te beperken c.q. te voorkomen is het bedrijf zodanig opgezet, dat bezoekers niet direct in de stallen kunnen komen. Diegene die de stallen willen bezoeken / betreden dienen zich te houden aan strikte hygiëneregels (o.a. gebruik van bedrijfskleding, een hygiënesluis, toepassen ontsmettingsmiddelen, schone en vuile weg principe etc.). Daarnaast is voor het schoonmaken en ontsmetten van vrachtauto's een spoelplaats aanwezig.

7.14. BEDRIJFSONGEVALLEN

Om bedrijfsongevallen te beperken worden diverse maatregelen getroffen. In het algemeen kan aangegeven worden dat bij het gebruik van voermachines, ventilatiesystemen etc. specifieke voorschriften gelden die bij de betreffende machines worden bijgeleverd, waarvan de aanvrager dan wel het personeel kennis neemt voor gebruik van het materiaal.

Bij het verplaatsen van grote groepen dieren en/of het verrichten van veterinaire handelingen wordt vrijwel altijd met meerdere personen tegelijk samengewerkt. Het risico op ongevallen wordt tevens verkleind door met deskundig personeel te werken.

7.15. BODEM

<i>Activiteit</i>	<i>Maatregel</i>
- opslag dieselolie in een stalen tank	PGS 30 / dichte lekbak
- afleveren dieselolie (eigen voertuigen)	vloeistofkerende vloer
- luchtwassers	gesloten proces // vloeistofkerend unit
- opslag spuiwater	dichte kelders
- opslag ontsmettings- / reinigingsmiddelen	werkvoorraad in dichte kast
- opslag bestrijdingsmiddelen	werkvoorraad in dichte kast
- opslag medicijnen	werkvoorraad in dichte kast
- werktuigenberging / werkplaats	vloeistofkerende vloer
- spoelplaats	vloeistofkerende vloer
- opslag smeermiddelen / afgewerkte olie	opslag in vaten in dichte lekbak
- opslag dunne mest	opslag in mestdichte kelders
- opslag aardappelen	vloeistofkerende vloer

Gelet op bovenstaande zijn voor alle bodembedreigende activiteiten voldoende maatregelen getroffen. Als gevolg van het toepassen van deze beschermende voorzieningen, zal het risico op bodemverontreiniging gering zijn. Op grond van de Nederlandse Richtlijn Bodemrisico is er hierdoor sprake van een aanvaardbaar verwaarloosbaar risico op bodemverontreiniging (categorie 1).

7.16. CULTUURHISTORIE / LANDSCHAP & ARCHEOLOGIE

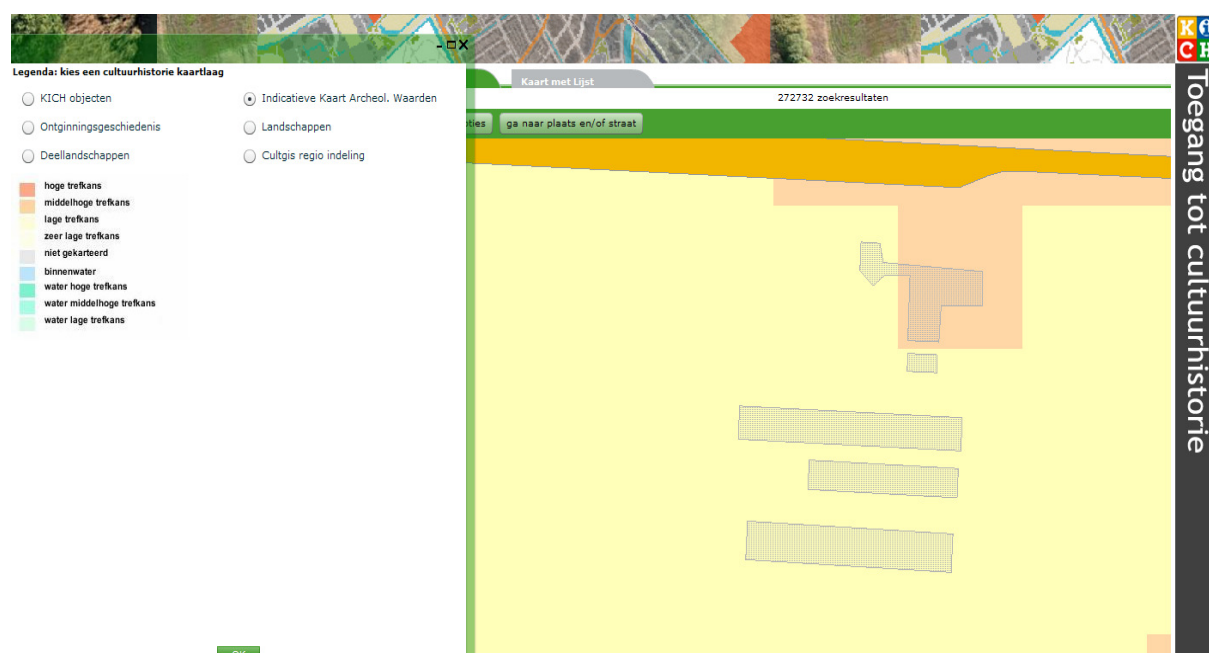
Cultuurhistorie / landschap

Van de activiteiten en de beoogde uitbreiding van de varkenshouderij zijn geen of nauwelijks negatieve gevolgen te verwachten op het landschap, cultuurhistorie en woon- en leefomgeving. Op het perceel aan Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is al zeer lang een agrarisch bedrijf aanwezig in de vorm van een varkenshouderij annex akkerbouwbedrijf. Het bedrijf is gelegen in het buitengebied van Nieuweroord / de gemeente Hoozevee. De directe omgeving kan worden aangemerkt als “agrarisch buitengebied” en in de directe omgeving van de veehouderij bevinden zich dan ook met name andere agrarische bedrijven en landbouwgronden alsmede een enkele woningen van derden. Op ruime afstand (ongeveer 1.500 meter) is in noordwestelijke richting de bebouwde kom van Nieuweroord gelegen.

[illegible]

Archeologie

Uit een indicatieve beoordeling op grond van kaartmateriaal van het Kich en de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) van de provincie Drenthe is gebleken dat op de beoogde locatie voor de realisatie van de nieuwe stalruimte binnen de locatie Coevorderstraatweg 64, er geen verhoogde kans bestaat om archeologische waarden aan te treffen. De omgeving van het bedrijf is aangemerkt met een “lage verwachtingswaarde” (zie onderstaande uitsnede uit KICH).

7.17. FLORA EN FAUNA

De Flora en Faunawet kent in artikel 2 de Algemene zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat:

- bij redelijkerwijs vermoeden verplichting handelingen met nadelige gevolgen nalaten;
- verplichting maatregel nemen ter voorkoming, beperking of ongedaan maken van nadelige gevolgen voor alle soorten (beschermde of onbeschermde).

In de gewenste situatie wordt er bestaande stalruimte gesloopt en nieuwe stalruimte / voorzieningen gerealiseerd. Om deze nieuwe stalruimte / voorzieningen te kunnen realiseren dient het agrarisch bouwperceel te worden vergroot. Ten behoeve van deze vergroting van het bouwperceel en realisatie van de nieuwe gebouwen en bouwwerken is een door adviesbureau Hamabest een onderzoek uitgevoerd ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden in het plangebied. Uit dit onderzoek blijkt het volgende:

Binnen het plangebied zijn de effecten op de volgende relevante soortgroepen beoordeeld.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen en deze worden ook niet verwacht. De omstandigheden in het plangebied zijn niet bijzonder geschikt voor de meestal veeleisende strikt beschermde soorten. Deze doelsoort zal daarom ook geen negatief effect ondervinden in het kader van de voorgenomen activiteiten.

Vogels

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen binnen het plangebied en deze zijn ook niet te verwachten. In het broedseizoen zullen broedgevallen voorkomen binnen het plangebied en in de omgeving. Het plangebied behoort tot het foeragegebied van de boerenzwaluw en andere erf en broedvogels maar is beperkt in areaal, zodat eventueel verlies probleemloos kan worden opgevangen door omliggende percelen. De Flora en faunawet hanteert voor het broedseizoen geen standaardperiode, van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Als richtdatum kan echter 15 maart tot 15 juli worden aangehouden. Om verstoring van broedgevallen te voorkomen dienen de groenelementen buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Er is geen ontheffing te verkrijgen voor broedende vogels.

Zoogdieren

Er zijn geen verblijfplaatsen van (strikt) beschermde zoogdieren waargenomen of te verwachten. De steenmarter kan in takkenhopen, zoals aanwezig binnen het plangebied, verblijfplaatsen hebben. Er zijn echter geen aanwijzingen dat dit in onderhavige situatie het geval is. Eventueel verlies aan foeragegebied kan zonder problemen worden opgevangen door omliggend areaal. Voor algemene soorten als konijnen, reeën, mollen en muizen geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. In de wintermaanden zullen de aanwezige takkenhopen worden gebruikt door algemene soorten, zoals eerder genoemde soorten en soorten als de egel, om in te overwinteren. Deze periode duurt globaal (soort afhankelijk) van november tot en met maart. Verstoring van deze soorten in de winterslaap kan fatale gevolgen hebben voor individuen. Derhalve verdient het een sterke voorkeur om de verwijdering van de groenstructuren buiten het winterseizoen plaats te laten vinden, maar vóór het voortplantingsseizoen, dat globaal begin maart start.

Amfibieën, reptielen en vissen

Er zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen in het plangebied en deze worden ook niet verwacht. Algemene soorten, zoals de gewone pad, de bruine kikker en de bastaard kikker, kunnen voorkomen en overwinteren in de sloot, vijver en takkenhopen. Er zullen door de activiteiten potentiële verblijfplaatsen verloren gaan. Dit verlies kan door omliggende sloten en de nieuw aan te leggen vijver probleemloos worden opgevangen. Het winterseizoen loopt globaal van november tot en met maart, het voortplantingsseizoen globaal vanaf maart tot en met half augustus. Voor bovengenoemde algemenere soorten geldt een algemene vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Het verwijderen van de groenstructuren en het dempen van de wateren dient, om dezelfde reden zoals besproken bij *zoogdieren*, buiten deze seizoenen plaats te vinden.

Conclusie:

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er voor de voorgenomen ingrepen in het plangebied procedurele gevolgen zijn in de zin van een ontheffingaanvraag ex. artikel 75 vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet. Er zijn geen strikt beschermde plant- en diersoorten aangetroffen binnen het plangebied en deze worden ook niet verwacht. Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn voor het plangebied.

Ten aanzien van de ingrepen is nog een algemeen geldende voorwaarde vanuit de Flora- en faunawet van toepassing: Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

Advies:

De aanwezige takkenhopen en oppervlaktewateren kunnen door diverse soorten gebruikt worden om in te overwinteren of om in voort te planten. Dit zijn kwetsbare periodes voor deze soorten. Daarom dienen deze elementen, indien planttechnisch mogelijk, buiten deze periodes verwijderd of gedempt te worden.

Globaal is de beste periode om deze werkzaamheden uit te voeren, rekening houdend met zoveel mogelijk soortgroepen, van half augustus tot en met begin november.

Het bovenstaande advies wordt in acht genomen bij de realisatie van het project.

7.18 KOSTEN VOORKEURSALETERNATIEF

De kosten voor de uitvoering van het gewenste project / voorkeursalternatief kunnen als volgt inzichtelijk worden gemaakt:

- Realisatie van 5.400 dierplaatsen voor het houden van vleesvarkens
- Toepassen van een gecombineerde biowasser in de nieuwe stallen

Kosten	Bedrag in Euro's
<i>Bouw van stalruimte</i>	
5.400 dierplaatsen á € 450,- per plaats	€ 2.430.000,-
Combiwasser 5.400 vleesvarkens á € 50,-	€ 270.000,-
<i>Jaarlijks terugkomende kosten</i>	
Jaarkosten / exploitatiekosten 5.400 vleesvarkens á € 12,- / dierplaats	€ 64.800,-
Totaal	€ 2.764.800,-

De gegevens zijn afkomstig uit de KWIN 2010-2011 alsmede gebaseerd op huidige praktijkcijfers.

8. MEEST MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF (MMA)

8.1. OVERWEGINGEN MMA

Een verplicht item bij een MER is de beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief. Als uitgangspunt voor het meest milieuvriendelijke alternatief wordt de bedrijfsvoering, de bedrijfsopzet en de voorgenomen activiteit zoals opgenomen en voorgesteld in het voorkeursalternatief gehanteerd als uitgangspunt. Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Het MMA heeft met name betrekking op geur, ammoniak, fijn stof, geluid en de reductie van deze emissies. Hierbij wordt getracht om een optimale combinatie van emissiebeperkende maatregelen in de stallen te bereiken door bijvoorbeeld het toepassen van een luchtwasser. Daarnaast dient in het kader van het MMA worden gestreefd naar een geoptimaliseerde energiehuishouding.

De volgende criteria zijn belangrijk en bepalend voor het MMA:

- het houden van de gewenste veebezetting;
- alle stallen worden emissiearm uitgevoerd;
- het MMA voldoet aan de wettelijke kaders aangaande de ammoniak- en geuremissie alsmede luchtkwaliteit en geluidnormering;
- in het MMA worden de best beschikbare emissiebeperkende huisvestingssysteem toegepast.

De gewenste (maximale) bedrijfsopzet in het MMA kan als volgt worden weergegeven:

Gebouw	Veebezetting / diersoort	Uitvoering stal
B	3 volwassen paarden	Paardenboxen
D	380 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier
E	480 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier
F	300 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier
G (nieuw)	800 vleesvarkens 1.800 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte max. 0,8 m2 per dier + BWL 2004.05V1 Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier + BWL 2004.05V1
H (nieuw)	1.200 vleesvarkens 1.600 vleesvarkens	Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte max. 0,8 m2 per dier + BWL 2004.05V1 Gecombineerde luchtwasser 85% // oppervlakte > 0,8 m2 per dier + BWL 2004.05V1
	Totaal = 6.560 vleesvarkens	

De vleesvarkens worden gehouden in 3 bestaande stallen (stallen D, E en F) en in twee nieuw te realiseren stalruimtes (stallen G en H). De bestaande en nieuwe stallen dienen te worden aangepast met een emissiearm stalsysteem. Hiervoor zijn momenteel onder meer de volgende erkende stalsystemen beschikbaar:

- Het toepassen van een emissiearm stalsysteem in de mestkelders, waarbij de emitterende oppervlakte van de mest wordt beperkt;
- Het toepassen van een chemische luchtwasser (rendement 70 of 95%);
- Het toepassen van een biologische luchtwasser (rendement 70%);
- Het toepassen van een gecombineerde luchtwasser (70% / 85%).

De veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is gelegen op een relatief ruime afstand van een zeer kwetsbaar natuurgebied (± 700 meter) en een natuurgebied dat valt onder de werkingssfeer van de Natura 2000 (ruim 4,5 en 12 kilometer). Uit de beoordelingen van het voorkeursalternatief is gebleken dat de geuremissie in onderhavige situatie, vanwege de ligging nabij burgerwoning Coevorderstraatweg 109 kan worden beschouwd als maatgevende / beperkende factor. Gelet op voornoemde is er in het MMA gekozen om een gecombineerde luchtwasser te prefereren boven alleen een chemische luchtwasser (95%) of biologische luchtwasser (70%). Gelet op voornoemde kan hierdoor het beste de gecombineerde luchtwasser met een hoog ammoniakreducerend (85%) en een hoog geurreducerend vermogen (85%) worden toegepast ($\Rightarrow$ BWL 2009.12). In de drie bestaande stalruimtes is het momenteel, vanwege de uitvoering van de stallen (hokuitvoering, situering en uitvoering van roosters etc.) en mestkelders (volledig onderkelderde), niet mogelijk om eventueel ook nog een emissiearm stalsysteem (bijvoorbeeld schuine platen) in de kelders aan te brengen. In theorie zouden in deze drie bestaande stallen wel de zogenaamde “balansballen” (drijvende ballen in de mest met een reductie van 29% / BWL 2010.01). Deze additief mag alleen in bestaande stallen worden toegepast. Echter gelet op het gestelde in de Rav (voetnoot 17) veroorzaakt deze in combinatie met de toepassing van een luchtwasser geen extra reductie, waardoor deze toevoeging geen meerwaarde heeft. In de stallen E en F kan theoretisch aan de noordzijde van de stal langs de zijgevel een centraal luchtkanaal worden gerealiseerd. Vanwege de beperkte hoogte van deze stalruimtes kan dit luchtkanaal niet in de nok worden gerealiseerd. Aan het einde van het betreffende luchtkanaal kan vervolgens een gecombineerde luchtwasser worden geplaatst.

In stal D kan theoretisch aan de zuidzijde van de stal langs de zijgevel een centraal luchtkanaal worden gerealiseerd. Vanwege de beperkte hoogte van deze stal, kan dit luchtkanaal niet in de nok worden gerealiseerd. Aan het einde van het betreffende luchtkanaal kan vervolgens een gecombineerde luchtwasser worden geplaatst.

In de twee nieuw te bouwen stallen kan in principe, naast de aansluiting van een gecombineerde luchtwasser, ook een emissiearm stalsysteem in de mestkelders aan worden gebracht. Hierdoor kan het ammoniakemitterend mestoppervlak alsmede de hoeveelheid mest die onder de stallen wordt opgeslagen, worden verkleind, hetgeen naar verwachting een positieve invloed heeft op de emissies van met name geur- en ammoniak. Op basis van de geldende regelgeving (Rav / Rgv) is er aan een gecombineerd emissiearm stalsysteem (“dubbel emissiearm” $\Rightarrow$ luchtwasser + emissiearm systeem in kelder) voor de diercategorieën vleesvarkens een aparte emissiefactor vastgesteld.

Hierdoor zijn in het MMA de volgende uitgangspunten ten aanzien van het stalsysteem gehanteerd:

- alle stallen voorzien van een gecombineerde luchtwasser (BWL 2009.12);
- de drie bestaande stallen worden niet voorzien van een emissiearm stalsysteem in de mestkelder;
- de twee nieuwe stallen worden ook voorzien van een emissiearm stalsysteem in de mestkelder.

Hieronder volgt per stal de afweging aangaande het MMA:

- stallen D, E en F:

deze bestaande traditionele stalruimtes worden in het kader van het MMA ook uitgevoerd met een gecombineerde luchtwasser. Hiertoe dient langs de stallen een nieuw luchtkanaal te worden gerealiseerd, omdat de ruimte hiervoor in de nokken van de stalruimtes niet aanwezig is.

Vervolgens kan achter dit luchtkanaal een gecombineerde luchtwasser worden geplaatst.

In deze stallen is het momenteel, vanwege de uitvoering van de stallen en mestkelders, technisch niet mogelijk / haalbaar om eventueel ook nog een emissiearm stalsysteem (bijvoorbeeld schuine platen) in de kelders aan te brengen. In theorie kunnen in de kelders wel de zogenaamde balansballen (reductie 29%) worden aangebracht. Deze toepassing is, vanwege het feit dat de stallen volledig zijn onderkelderd, zeer kostbaar. Echter op grond van de Rav / Rgv zal door het toepassen van een luchtwasser in combinatie met de balansballen niet leiden tot een verdere reductie van de ammoniak- en geuremissie. Voornoemde is derhalve niet zinvol en heeft hierdoor ook geen meerwaarde. Door het toepassen van gecombineerde luchtwassers kunnen deze stallen worden aangemerkt als MMA.

- stallen G en H:

deze twee nieuwe stallen worden in de gewenste situatie uitgevoerd met een gecombineerde luchtwasser. In de meest vriendelijke situatie zouden deze stallen ook kunnen worden voorzien van een emissiearm stalsysteem in de mestkelder (beperken ammoniakemitterend oppervlakte / lagere mestopslagcapaciteit). De heren Pasman & Van der Heide achten het wenselijk om de vleesvarkens te houden in een stal met roostervloer die is vervaardigd van beton. Hierdoor is in het MMA gekozen voor de toepassing van het zogenaamde “mestkelders met mest- en waterkanaal, waarbij het mestkanaal wordt voorzien van een schuine plaat” BWL 2004.05V1.

Het emitterend mestoppervlak per vleesvarken is hierbij maximaal 0,18 m² per dier.

Het MMA voor deze stalruimtes bestaat derhalve uit het houden van de vleesvarkens in een stal, die is uitgevoerd met gedeeltelijke roostervloer vervaardig van beton met water- en mestkanaal inclusief een schuine wand (emitterend mestoppervlak max. 0,18 m² per dier) en waarbij de stal tevens wordt voorzien van een gecombineerde luchtwasser. In het MMA bedraagt de ammoniakemissiefactor voor de vleesvarkens als volgt. Op grond van voetnoot 3 van de Rav is de formule voor het vaststellen van de emissiefactor $\Rightarrow E_{Fc} = 0,01 \times (100 - RP1) \times EFa$.

Hierbij is RP1 de reductiefactor van de wasser (i.c. 85%) en de EFa de ammoniakemissiefactor van het systeem BWL 2004.05V1 (i.c. 1,2 kg). De berekening luidt derhalve: $0,01 \times 15 \times 1,2 = 0,18$ per dierplaats per jaar. De ammoniakemissiefactor voor alle vleesvarkens in de stallen G en H is hierdoor 0,18 kg/NH₃/jaar.

8.2 WERKZAAMHEDEN EN ACTIVITEITEN

De werkzaamheden en activiteiten van het MMA zijn gelijkwaardig aan het voorkeursalternatief (zie hoofdstuk 8).

8.3 AMMONIAK

8.3.1. Ammoniakemissie

De ammoniakuitstoot op basis van het MMA met toepassing van een gecombineerde luchtwasser kan, mede gelet op de vastgestelde ammoniakemissiefactoren (dubbel emissiearm conform voetnoot 3 van de Rav) als volgt worden berekend.

RAV categorie	Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ammoniak emissie/dier	Totaal kg NH ₃
D. 3.2.15.4.2	Vleesvarkens <i>Gecombineerd luchtwassysteem 85% / hokoppervlakte > 0,8 m² per dier</i>	1.160	0,53	614,8
D. 3.2.15.4.1/2	Vleesvarkens <i>Gecombineerd luchtwassysteem 85% / hokoppervlakte max. 0,8 m² per dier + BWL 2004.05V1</i>	5.400	0,18	972,0
K 1	Volwassen paarden	3	5,0	15,0
Totaal				1.601,8

De ammoniakemissie bedraagt in het MMA 1.601,8 kg.

Ten opzichte van de vergunde / huidige situatie is er hierdoor sprake van een afname van de ammoniakemissie met $(8.070,4 - 1.601,8 =) 6.468,6$ kg.

Ten opzichte van de referentiesituatie (bestaande situatie inclusief autonome ontwikkeling Besluit Huisvesting / excl. het houden van de zoogkoeien) wordt een afname van de ammoniakemissie met $(2.801,0 - 1.601,8 =) 1.199,2$ kg bewerkstelligd.

8.3.2. Zeer kwetsbare natuurgebieden binnen de EHS

Ook in gewenste situatie is de veehouderij op grond van de Wet ammoniak en veehouderij niet gelegen binnen of in een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar natuurgebied of EHS.

Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is gelegen op een afstand van ongeveer 700 meter ten zuiden van de varkenshouderij. Het dichtstbijgelegen kwetsbare natuurgebied is weergegeven op de Wav-kaart (zie paragraaf 3.3).

De Ecologische Hoofdstructuur is door de Provincie Drenthe vastgesteld. De locatie Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord is niet gelegen in de EHS. De EHS is gelegen ten noorden en ten zuiden van de inrichting op een afstand van ongeveer 195 / 580 meter. De situering van de EHS ten opzichte van onderhavige veehouderij is weergegeven op de EHS-kaart (zie paragraaf 3.3).

8.3.3. *Ammoniakemissie afkomstig uit stalsysteem / IPPC*

In het MMA worden alle vleesvarkens gehouden in een emissiearme stal. Door het toepassen van deze emissiearme (gecombineerde) stalsystemen wordt in het MMA voldaan aan het gestelde in de BREF en “oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve varkens- en pluimveehouderij”. Op grond van het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen mag in de gewenste situatie / bedrijfsopzet de totale ammoniakemissie niet meer mag bedragen dan 9.184,0 kg en rekening houdend met het principe BBT+ maximaal 7.216,0 kg (zie hoofdstuk 8).

In de bedrijfsopzet van het MMA bedraagt de ammoniakemissie echter slechts 1.601,8 kg. Hierdoor is de ammoniakemissie in de gewenste situatie ruimschoots lager dan het geldende maximale “ammoniakemissieplafond”. In deze bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie van de veebezetting in totaal 1.601,8 kg en is er ten opzichte van huidige situatie en het referentieniveau sprake van een ruime afname. Nu de ammoniakemissie lager is dan 5.000 kg, is het principe BBT+, zoals omschreven in de “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij”, niet aanvullend van toepassing. In deze situatie is derhalve formeel het toepassen van BBT afdoende. Het MMA voldoet aan het gestelde in het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen en in de “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij”.

8.3.4. *Vogel- en Habitatgebieden/ Natura 2000 // ammoniakdepositie*

In het kader van Europese regelgeving zijn binnen Nederland Vogelrichtlijngebieden en Habitatgebieden aangemeld (VHR-gebieden). Deze gebieden worden ook wel Natura 2000 gebieden genoemd en vallen onder de werkingsfeer van de Natuurbeschermingswet. De volgende beschermde gebieden zijn gelegen in de omgeving van onderhavige varkenshouderij:

- Mantingerzand (afstand = ruim 4,5 kilometer)
- Dwingelderveld (afstand = ruim 12 kilometer)

De ammoniakemissie afkomstig van de veehouderij aan de Coevorderstraatweg 64 te Nieuweroord veroorzaakt op basis van het MMA ter plaatse van deze natuurgebieden een geringe ammoniakdepositie. Deze ammoniakdepositie kan, op basis van de meest recente inzichten, worden berekend met behulp van het rekenprogramma Agrostacks. Het rekenprogramma Agrostacks is een afgeleide van het programma V-Stacks vergunningen (zie uitleg invoergegevens paragraaf 6.4). Indien de parameters van het MMA in dit programma worden ingevoerd, dan bedraagt de ammoniakdepositie als volgt:

Naam van de berekening:	Pasman & Van der Heide => MMA
Zwaartepunt	X: 235,700 Y: 526,100
Berekende ruwheid:	0,20 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 667	526 112	3,5	4,2	2,0	1,01	201
2	Stal E + F	235 642	526 074	3,5	3,4	2,9	1,04	413
3	Stal G	235 564	526 134	6,5	5,2	4,4	1,48	468
4	Stal H	235 566	526 159	6,5	5,2	4,5	1,49	504

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
4	WAV 4	235 482	525 370	9,1
14	EHS 8	235 694	526 364	120,9
19	MZ 3	235 394	530 616	0,9
27	DV 5	226 626	534 335	0,2

EHS = Ecologische hoofdstructuur

WAV = zeer kwetsbaar natuurgebied op grond van de Wav

MZ = Mantingerzand (Natura 2000)

DV = Dwingelderveld (Natura 2000)

Uit gegevens van het Milieu en Natuur Planbureau blijkt dat het achtergronddepositie in grote delen van Nederland een ruim hoger is dan 1.500 mol potentieel zuur per hectare per jaar. In de gemeente Hoogeveen bedraagt de achtergronddepositie 2.470 (2009 / bron PBL). Uit de berekening blijkt dat de ammoniakdepositie ter plaatse van het maatgevende punt op de rand van de genoemde natuurgebieden als volgt bedraagt:

Natura 2000 gebied	Kritische depositiewaarde	Berekende depositie (WC)	Percentage / bijdrage
Mantingerzand	410 mol	0,9 mol	0,2 %
Dwingelderveld	400 mol	0,2 mol	0,04 %
EHS	-	120,9 mol	-
Wav	-	9,1 mol	-

In vergelijking met de huidige / feitelijke situatie is er in deze bedrijfopzet op de grens van de natuurgebieden sprake van een ruime afname van de ammoniakdepositie.

In vergelijking met de huidige / feitelijke situatie inclusief de autonome ontwikkeling is er op de grens van alle natuurgebieden sprake van een ruime afname van de ammoniakdepositie.

8.4. Geuruitstoot

De geuremissie van de veebezetting in het MMA bedraagt als volgt:

Omschrijving Diercategorie	Aantal dieren / plaatsen	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³
Vleesvarkens <i>Gecombineerd luchtwassysteem 85% / hokoppervlakte > 0,8 m2 per dier (BWL 2009.12)</i>	1.160	3,5	4.060,0
Vleesvarkens <i>Gecombineerd luchtwassysteem 85% / hokoppervlakte max. 0,8 m2 per dier + BWL 2004.05V1</i>	5.400	2,7	14.580
Volwassen paarden	3	0	0
TOTAAL			18.640,0

In het rekenmodel zijn voor de gewenste situatie / het voorkeursalternatief de volgende parameters ingevoerd:

- Meteostation = Eindhoven
- X- en Y coördinaten van de bronnen =
  - stal D (380 vv) => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde de uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser aan het eind van het luchtkanaal langs de zijgevel van de stal;
  - stal E + F (780 vv) => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde de uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser aan het eind van het luchtkanaal langs de zijgevel van de stal;
  - stal G => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde de uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser in het laatste spantvak van de nieuwe stal;
  - stal H => de coördinaten van het emissiepunt, zijnde de uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser in het laatste spantvak van de nieuwe stal.
- Gemiddelde gebouwhoogte = de gemiddelde hoogtes van de stallen zijn berekend op basis van het gemiddelde tussen de goot- en de nokhoogte van de stal.
- Geuremissie per bron (Ou_g/ m³) => De geuremissie per stal is vastgesteld door het aantal dieren te vermenigvuldigen met de geldende geuremissiefactor (factor vleesvarkens in een stal met gecombineerde luchtwasser BWL 2009.12 = 3,5 Ou // vleesvarkens in een stal met gecombineerde luchtwasser BWL 2009.12 + BWL 2004.05V1 = 2,7 Ou).
- De hoogte van de uitstroomopening = Met de hoogte van de uitstroomopening (emissiepunthoogte) wordt de hoogte bedoeld van het emissiepunt boven het maaiveld.
  - stal D => verticale uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser (3,5 meter);
  - stal E + F => verticale uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser (3,5 meter);

- stal G => verticale uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser (6,5 meter).
- stak H => verticale uitstroomopening van de gecombineerde luchtwasser (6,5 meter).

De inwendige diameter van de uitstroomopening

- stal D => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 3,24 m² (2). De diameter van deze uitstroomopening is 2,03 meter;
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 3,24 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 3,24 / \pi = 1,03$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{1,03}) = 1,015 \text{ meter en de doorsnede } (1,015 \times 2 =) 2,03 \text{ m.}$$
  - stal E/F => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 6,48 m² (2). De diameter van deze uitstroomopening is 2,87 meter;
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 6,48 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 6,48 / \pi = 2,06$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{2,06}) = 1,436 \text{ meter en de doorsnede } (1,436 \times 2 =) 2,87 \text{ m.}$$
  - stal G => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 15,12 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 4,39 meter;
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 15,12 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 15,12 / \pi = 4,813$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{4,813}) = 2,19 \text{ meter en de doorsnede } (2,19 \times 2 =) 4,39 \text{ m.}$$
  - stal H => de oppervlakte van de uitstroomopening van de luchtwasser bedraagt 16,20 m² (1). De diameter van deze uitstroomopening is 4,54 meter.
    - de diameter wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$\text{Uitstroomopening} = \pi R^2 \Rightarrow 16,20 = \pi R^2 \Rightarrow R^2 = 16,20 / \pi = 5,157$$

$$\text{De straal is } (\sqrt{5,157}) = 2,27 \text{ meter en de doorsnede } (2,27 \times 2 =) 4,54 \text{ m.}$$
- (1)=> zie dimensioneringsplan Uniqfill stal G en H (bijlage 12)
- (2)=> zie dimensioneringsplan Uniqfill stal D en E/F (bijlage 12)

De uitreesnelheid

- stal D => totale berekende diameter = 2,03 meter=> verticale uitreesnelheid = 1,01 m/sec
  - 380 vleesvarkens / diameter 2,03 m. => 1,01 m/sec
    - Zie bijlage 17
- stal E/F => totale berekende diameter = 2,87 meter=> verticale uitreesnelheid = 1,04 m/sec
  - 780 vleesvarkens / diameter 2,87 m. => 1,04 m/sec
    - Zie bijlage 17
- stal G => totale berekende diameter = 4,39 meter=> verticale uitreesnelheid = 1,48 m/sec
  - 2.600 vleesvarkens / diameter 4,39 m. => 1,48 m/sec
    - Zie bijlage 17
- stal H => totale berekende diameter = 4,54 meter=> verticale uitreesnelheid = 1,49 m/sec
  - 2.800 vleesvarkens / diameter 4,54 m. => 1,49 m/sec
    - Zie bijlage 17

Berekening V-stacks vergunning (toetsing aan geurnormen en minimale afstanden)

De invoer van de gegevens ziet er voor het MMA als volgt uit:

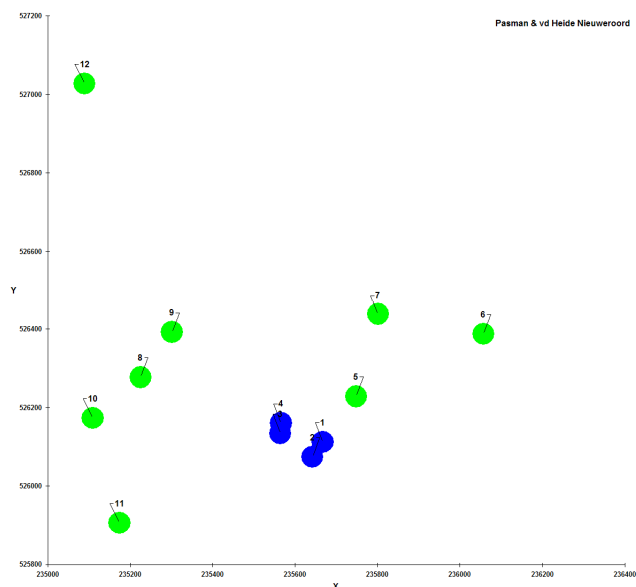
Naam van de berekening: MMA
Naam van het bedrijf: Pasman & vd Heide Nieuweroord
Berekende ruwheid: 0,18 m
Meteo station: Eindhoven

Brongegevens:

Vol gnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	Stal D (380 vv)	235 667	526 112	3,5	4,2	2,03	1,01	1 330
2	Stal E+F (780 vv)	235 642	526 074	3,5	3,4	2,87	1,04	2 730
3	Stal G (2600 vv)	235 564	526 134	6,5	5,2	4,39	1,48	7 020
4	Stal H (2.800 vv)	235 566	526 160	6,5	5,2	4,54	1,49	7 560

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
5	Coevorderstr weg 109	235 748	526 228	8,0	5,9
6	Coevorderstr weg 111	236 057	526 387	8,0	1,4
7	Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	2,6
8	Coevorderstr weg 107	235 225	526 277	8,0	2,0
9	Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	2,6
10	Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	1,1
11	Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	1,5
12	Hoogeveensche V 56	235 089	527 027	2,0	0,6

Uit de berekening blijkt dat in het MMA ter plaatse van de naastgelegen woning aan de Coevorderstraatweg 109 wordt voldaan de geurnorm van 8 Ou. Ter plaatse van deze woning in het buitengebied bedraagt de geuremissie 5,9 Ou. Ter plaatse van de overige woningen alsmede in de bebouwde kom van Nieuweroord wordt voldaan aan de normstelling. In het MMA is er derhalve geen sprake meer van een met geuroverlaste situatie.

Cumulatieve stankhinder

De berekening en beoordeling van de cumulatieve geurhinder heeft plaatsgevonden met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks omgeving. De berekeningen zijn uitgevoerd ter plaatse van de 8 omliggende en maatgevende burgerwoningen. Uit deze berekening blijkt dat de totale geurbelasting ter plaatse van de omliggende woningen bij de toepassing van het MMA als volgt bedraagt:

GGLID	X coördinaat	Y coördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
Coevorderstraatweg 109	235 748	526 228	8,0	10,0
Coevorderstraatweg 111	236 057	526 387	8,0	7,2
Calkoenswijk 16	235 801	526 438	8,0	7,0
Coevorderstraatweg 107	235 225	526 277	8,0	8,0
Modderwijk 17	235 301	526 392	8,0	7,7
Meerboomweg N 3	235 109	526 073	8,0	44,1
Meerboomweg N 5	235 174	525 906	8,0	4,5
Hoogeveense Vaart 56	235 089	527 027	2,0	15,0

Uit de berekeningen kan worden afgeleid dat in het MMA ter plaatse van drie maatgevende woningen van derden de totale geurbelasting hoger is dan de wettelijke norm van 2 // 8 Ou.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Coevorderstraatweg 109 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door onderhavige varkenshouderij van de heren Pasman & Van der Heide. In vergelijking met de referentiesituatie is er ter plaatse van deze woning sprake van een zeer ruime afname van de geurbelasting en treedt hier derhalve een aanzienlijke verbetering op.

De geurbelasting ter plaatse van de woning Meerboomweg N 3 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Coevorderstraatweg 62. De geurbelasting ter plaatse van de woning Hoogeveense Vaart 56 (bebouwde kom) wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de direct naastgelegen varkenshouderij aan de Hoogeveense Vaart 57. Ter plaatse van deze woningen is er in het MMA, in vergelijking met de referentiesituatie, geen sprake van een wijziging van de geurbelasting. Ter plaatse van deze woningen is en blijft er formeel sprake van een (cumulatieve) overbelasting.

Bij de overige woningen is er geen sprake van een overschrijding van de geurnorm van 8 Ou. Ter plaatse van de woningen is er sprake van een “goed leefklimaat”.

8.5. ENERGIE-/WATERVERBRUIK

Het gemiddelde energie- en waterverbruik in de gewenste situatie (excl. toepassen van de luchtwassers) is als volgt:

Energiedrager	Verbruik per jaar
Gas (in m ³)	17.500
elektriciteit (in kWh)	112.000
grondwater (in m ³)**	10.350
leidingwater (in m ³)	450
dieselolie (in l)	800

* Bron = KWIN 2010-2011 // inschatting

** Het betreft hier grondwater, dat met behulp van een bron//grondwaterpomp (capaciteit van 8 m³ / uur) wordt opgepompt.

Energie en waterverbruik luchtwassers

	<i>Uniqfill (BWL 2009.12) in alle stallen</i>
Waterverbruik	4.534 m ³
Energieverbruik	72.270 kWh

- Opgave verbruik afkomstig van Uniqfill

Het hogere elektra- en waterverbruik (respectievelijk 19.710 kWh en 802 m³) is toe te schrijven aan het (extra) toepassen van gecombineerde luchtwassers in de stallen D, E en F.

Spuiwater

Bij het wasproces van de stallucht in een gecombineerde biologische luchtwasser ontstaat er spuiwater. Het is momenteel niet toegestaan om gedenitrificeerd spuiwater terug te brengen naar de luchtwasser en om zo het spuiwater te hergebruiken. In spuiwater zitten “de uitwerpselen van de bacteriën” en dit zijn nitraten en nitrieten. Nitraten kan men denitrificeren, maar nitrieten niet. Dus water dat uit een denitrificatiebassin teruggevoerd wordt in luchtwasser bevat nog nitriet en hierdoor bestaat de mogelijkheid dat de luchtwasser minder goed werkt. Het betreffende spuiwater dient derhalve te worden afgevoerd naar een opvang- / mestkelder en vervolgens bijvoorbeeld als meststof te worden uitgereden over de eigen omliggende landbouw- / akkerbouwgronden. De hoeveelheid spuiwater dat vrijkomt bij de toepassing van gecombineerde luchtwassers in alle stallen is als volgt:

	<i>Uniqfill (BWL 2009.12)</i>
Spuiwater	969 m ³

- Opgave afkomstig van Uniqfill

De toename van het vrijkomende spuiwater (+171 m3) is uiteraard toe te schrijven aan het toepassen van de gecombineerde luchtwassers in de vleesvarkensstallen D, E en F.

8.6. LUCHTKWALITEIT / EMISSIE FIJNSTOF

Ten behoeve van het MMA is een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Onderzocht is of in de gewenste situatie op de beoordelingslocaties, voldaan kan worden aan de grenswaarden zoals deze zijn opgenomen in de Wet Luchtkwaliteit // ministeriële regeling “Beoordeling luchtkwaliteit 2007”.

8.6.1 Fijn stof

Uit de resultaten van de berekening met behulp van het programma ISL3a blijkt dat in het MMA ter plaatse van de maatgevende woningen de jaargemiddelde concentratie alsmede het aantal overschrijdingsdagen als volgt bedraagt:

Locatie	Concentratie PM10	Aantal overschr. dagen	Concentratie PM2,5	Aantal overschr. dagen
Woning Coevorderstraatweg 109	21,57 mg/m3	9,4 dagen	21,50 mg/m3	9,4 dagen
Bebouwde kom Nieuweroord (nr. 56)	21,40 mg/m3	9,2 dagen	21,39 mg/m3	9,2 dagen

Uit de berekeningen blijkt dat in het MMA wordt voldaan aan de geldende normstelling /grenswaarden. De uitdraai van de berekeningen met behulp van rekenmodel ISL3a (2010) zijn als bijlage 16 opgenomen.

8.6.2 NO2

In de gewenste bedrijfsopzet vinden dagelijks maximaal de volgende aan- en afvoerbewegingen plaats:

- aanvoer krachtvoer (1 vrachtwagen)
- afvoer vleesvarkens (2 vrachtwagens)
- aanvoer vleesvarkens (2 vrachtwagens)
- aan- of afvoer akkerbouwproducten (2 tractoren)
- afvoer afvalstoffen of kadavers (1 vrachtwagen)
- afvoer dunne mest (2 vrachtwagens)
- aanvoer overig (1 vrachtwagen)
- afvoer spuiwater (2 vrachtwagens)
- eigen bedrijfsauto (2 x per dag)
- bezoekers met personenauto (2 x per dag)

Totaal aantal dagelijkse vervoersbewegingen in de huidige / feitelijke situatie:

- 13 vrachtwagens per dag
- 2 tractoren
- 4 personenauto's

Aantal voertuigen per dag = 19 stuks (79% is vrachtverkeer).

Met behulp van de NIBM-tool (zie onderstaande afbeelding van de uitdraai) is de NO₂ emissie in de huidige / feitelijke situatie vastgesteld. Uit deze berekening blijkt dat de emissiebijdrage NO₂ van de voertuigen per dag maximaal 0,20 µg/m³ bedraagt. De grenswaarde voor NIBM is 1,2 µg/m³. De bijdrage met betrekking tot de emissie van NO₂ in de gewenste bedrijfsopzet kan derhalve worden bestempeld als “niet in betekende mate”.

**Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer
als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit**

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigen (weekdaggemiddelde)		19
Aandeel vrachtverkeer		79,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,20
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,04
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³		0,4
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig		

8.6.3 Overige stoffen

Ten aanzien van eventuele overige stoffen / emissies, op welke de Wet luchtkwaliteit van toepassing is, kan worden gesteld, dat mag worden verwacht dat deze emissies ruimschoots voldoen aan de geldende grenswaarden.

8.7. GELUID

Om de geluidsproductie afkomstig van de varkenshouderij in het MMA inzichtelijk te maken, is hiervoor een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het MMA de geluidsbelasting bij de nabijgelegen woningen alsmede op 100 meter van de inrichting als volgt bedraagt:

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (L _{Af,LT}) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	43	45	38	40	34	35
101	100 meter N	36	-	31	-	28	-
102	100 meter O	43	-	37	-	34	-
103b	100 meter Z	40	-	36	-	33	-
104b	100 meter W	41	-	36	-	34	-

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het MMA, ten opzichte van de vergunde / huidige situatie, het geluidsniveau wordt gereduceerd. Er wordt voldaan aan de voorschriften uit de vigerende milieuvergunning.

Ook in de gewenste situatie wordt er incidenteel mest afgevoerd in de dagperiode. Hiervoor bezoeken 10 vrachtwagens en 10 tractoren de locatie. Deze activiteit geschiedt maximaal 12 x per jaar. De geluidsbelasting in deze incidentele situatie bedraagt als volgt:

Beoordelingspunt		Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{A_{r,LT}}$) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	44	-	-	-	-	-
101	100 meter N	38	-	-	-	-	-
102	100 meter O	44	-	-	-	-	-
103a	100 meter Z	41	-	-	-	-	-
104a	100 meter W	42	-	-	-	-	-

De resultaten ten aanzien van de maximale geluidsniveaus (LA_{max}) zijn hieronder aangegeven:

Beoordelingspunt		Maximale geluidsniveaus (LA_{max}) [dB(A)]					
		Dag (07.00-19.00)		Avond (19.00-23.00)		Nacht (23.00-07.00)	
		berekend	toetsing	Berekend	toetsing	berekend	Toetsing
Representatieve bedrijfssituatie							
001	Coevorderstraatweg 109	56	70	59	65	59	60
101	100 meter N	52	-	53	-	53	-
102	100 meter O	55	-	56	-	56	-
103b	100 meter Z	52	-	54	-	54	-
104b	100 meter W	54	-	54	-	56	-

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in het MMA in alle perioden wordt voldaan aan de geluidnormering (LA_{max}) ter plaatse van de woning van derden.

De geluidsbelasting afkomstig van het wegverkeer van- en naar de inrichting voldoet aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde, zoals opgenomen in de ‘Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting’.

8.8. FINANCIËLE GEVOLGEN MMA

De extra kosten voor dit alternatief ten opzichte van het voorkeursalternatief als volgt:

- toepassen van gecombineerde luchtwasser voor 380 vleesvarkens in stal D;
- toepassen van gecombineerde luchtwasser voor 780 vleesvarkens in de stallen E + F;
- realiseren van twee luchtkanalen langs de zijgevels van de stallen D en E + F;
- toepassen van emissiearm stalsysteem in mestkelders van stallen voor houden van 5.400 vleesvarkens (BWL 2004.05V1 in de stallen H en I);
- het aanpassen van de bestaande stallen D, E en F om deze geschikt te maken voor aansluiting op een luchtwasser (ventilatie, installatie, aanpassen elektra etc.);
- realisatie van een compenserende mestopslag (2.500 m3) buiten de stallen i.v.m. toepassen emissiearm stalsysteem in mestkelders van de twee nieuwe stallen (á € 37,50 / m3). Immers door het toepassen van een emissiearm stalsysteem in de mestkelders van de nieuwe stallen G/H wordt de opslagcapaciteit voor de mest aanzienlijk verminderd en is de (verplichte) opslagcapaciteit ontoereikend. Deze opslagcapaciteit dient hierdoor te worden gecompenseerd door een externe opslag buiten de nieuwe stallen.

De meerkosten van het MMA (excl. BTW) bedragen:

Kosten Luchtwasser (combi)	Bedrag in Euro's
<i>Eenmalige investering huisvesting</i>	
Combiwasser 380 vleesvarkens á € 50,-	€ 19.000,-
Combiwasser 780 vleesvarkens á € 50,-	€ 39.000,-
Emissiearm in kelder 5.400 vleesvarkens á € 30,-	€ 162.000,-
Luchtkanaal (132 strekkende meter) á € 300 / meter	€ 39.600,-
Aanpassen uitvoering stal (ventilatie, installatie, elektra etc.)	€ 15.000,-
Mestsilo (beton / 2.500 m3)	€ 93.750,-
<i>Jaarlijks terugkomende kosten</i>	
Jaarkosten / exploitatiekosten 380 vleesvarkens á € 12,- / dierplaats	€ 4.560,-
Jaarkosten / exploitatiekosten 780 vleesvarkens á € 12,- / dierplaats	€ 9.360,-
Jaarkosten / exploitatiekosten 5.400 vleesvarkens á € 3,- / dierplaats	€ 16.200,-
Totaal	€ 398.470,-

De gegevens zijn afkomstig uit de KWIN 2010-2011.

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

In onderstaande tabel staan de gevolgen van de verschillende alternatieven weergegeven. De vergelijking vindt plaats ten opzichte van de referentiesituatie. Daar waar mogelijk is de vergelijking kwantitatief uitgevoerd. In de andere gevallen zijn de verschillen kwalitatief vergeleken. De verklaring van de hierbij gebruikte tekens is als volgt:

+ = goed / positief gevolgen   0 = neutraal / voldoet   - = slecht / negatieve gevolgen

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Referentiesituatie (autonome ontwikkeling)	Voorkeursalternatief			MMA
			Wasser = BWL =	Dorset 2007.02V1	Uniqfill 2009.12	
Aantal dieren	18 zoogkoeien 3 volwassen paarden 1.990 vleesvarkens	18 zoogkoeien 3 volwassen paarden 1.990 vleesvarkens	3 6.560	volwassen paarden vleesvarkens		3 6.560 volwassen paarden vleesvarkens
Ammoniak						
Emissie (in kg NH ₃ per jaar)	8.070,4	2.896,4	7.217,0			1.601,8
Depositie (in mol/jaar)		7 december 2004				
Wav – gebied	47,3	16,9 -	40,7	41,7	41,7	9,1
EHS	313,8	189,9 -	441,1	472,7	472,7	121,3
Mantingerzand kd = 410 mol	4,4	1,6 4,3	4,0	4,0	4,0	0,9
Dwingelderveld kd = 400 mol	0,8	0,3 0,8	0,7	0,7	0,7	0,2
Gevolgen voor achtergronddepositie (2009 = 2.470 mol)	-	++	+	+	+	+++
Afstand tot: kwetsbaar natuurgebied Wav EHS (in meters)	700 250 / 600	700 250 / 600	700 195 / 580			700 195 / 580
Voldoet aan IPPC / BEH	Nee	Ja	Ja			Ja

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Referentiesituatie (autonome ontwikkeling)	Voorkeursalternatief			MMA
			Wasser = BWL =	Dorset 2007.02V1	Uniqfill 2009.12	
Geur						
Emissie (in Ou)	45.770,0	n.v.t.	58.000,0	45.580,0	58.000,0	18.640,0
Geuremissie t.g.v. maatgevende woning (in Ou)		n.v.t.				
- woning Coevorderstraat 109	23,1		17,3	14,3	17,0	5,9
- kom Nieuweroord	1,2		1,7	1,3	1,7	0,6
Voldoet aan geurnorm	Nee	Nee	Nee			Ja
Afstand tussen gevel stal en maatgevende woning		n.v.t.				
- woning buitengebied	110 meter		90 meter			90 meter
- kom Nieuweroord	1.050 meter		970 meter			970 meter
Aantal overbelaste maatgevende objecten => individueel / cumulatief	1 / 7	n.v.t.	1 / 7			0 / 3
Energie- + waterverbruik		n.v.t.				
Elektriciteit (in kWh)	84.332,0		187.336	164.560	164.560	184.270
Gas (in m3)	7.112		17.500			17.500
Grondwater (in m3)	4.680		17.222	14.532	12.960	15.334
Dieselolie in liters	300		800			800
Spuiwater (in m3 / jaar)	0		2.025	798	918	969

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Referentiesituatie (autonome ontwikkeling)	Voorkeursalternatief			MMA
			Wasser = BWL =	Dorset 2007.02V1	Uniqfill 2009.12	Devrie 2010.02
Dierenwelzijn	0 / -	0 / -	0			0
Risico van technische storingen	0	0 / -	-			--
Luchtkwaliteit		n.v.t.				
Emissie Fijn stof (PM10) // ug/m3	21,91		21,79	21,75	21,75	21,57
Aantal overschrijdingsdagen	10,1		10,0	9,8	9,8	9,4
Emissie Fijn stof (PM2,5) // ug/m3	21,57		21,54	21,54	21,54	21,50
Aantal overschrijdingsdagen (woning Coevorderstraat 109)	9,4		9,4	9,4	9,4	9,4
Emissie NO2 ug/m3	0,11	n.v.t.	0,19			0,20
Bodem en Water	0	n.v.t.	-			--
Verontreiniging	0	n.v.t.	+			++
Verzuring	0	n.v.t.	+			++
Verdroging	0	n.v.t.	-			--
Geluid		n.v.t.				
L _{Ar,LT} in dB(A)	50 / 40 / 43		43 / 38 / 34			43 / 38 / 34
L _{Ar,LT} incidenteel in dB(A)	52 / -- / --		44 / -- / --			44 / -- / --
LA _{max} in dB(A)	71 / 62 / 70		56 / 59 / 59			56 / 59 / 59
Indirecte hinder (dag / avond / nacht)	Voldoet		Voldoet			Voldoet

Milieugevolgen	Vergunde / feitelijke situatie	Referentiesituatie (autonome ontwikkeling)	Voorkeursalternatief			MMA
			Wasser = BWL =	Dorset 2007.02V1	Uniqfill 2009.12	
Externe veiligheid						
Opslag gevaarlijke stoffen	0	n.v.t.	0			0
Landschap / Levende natuur	0	0	+			+
Bebouwing	0	0	-			--
Bouwactiviteiten	0	0	-			--
Financiële gevolgen						
Financiële gevolgen (meerkosten)	0	€ 212.880,-	€ 2.764.800,-			€ 398.470,-
Excl. BTW						
Opslag mest	3.000 m3	3.000 m3	7.350 m3			7.350 m3

9.1 CONCLUSIES

Uit de vergelijking van de alternatieven blijkt dat het MMA ten aanzien van de maatgevende aspecten (ammoniakemissie / -depositie + geuremissie) het beste alternatief is. Het betreffende alternatief is echter ook het duurste alternatief. De meerkosten voor dit alternatief bedragen ongeveer € 400.000,- excl. BTW. In het voorkeursalternatief worden ten opzichte van de referentiesituatie reeds aanzienlijke reducties bewerkstelligd ten aanzien van de maatgevende aspecten (ammoniakemissie / -depositie + geuremissie). Daarnaast wordt in dit alternatief eveneens voldaan aan alle geldende wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn en milieu. Het toepassen van het MMA is hierdoor niet noodzakelijk en vormt eveneens geen directe meerwaarde voor de uitvoering van het project. De volgende motivatie kan hiervoor worden genoemd:

- Het extra toepassen van een emissiearm stalsysteem in de mestkelders van de nieuwe stallen heeft, nu de stallen al worden voorzien van gecombineerde biowasser, slechts een geringe meerwaarde. De kosten van deze toepassing wegen niet op tegen de baten;
- Bij het MMA moet een externe mestopslag in de vorm van een mestsilo worden gerealiseerd. Het overpompen van de mest naar deze silo brengt extra werkzaamheden met zich mee en daarnaast vergt een mestsilo extra onderhoud. Eveneens neemt een mestsilo de nodige ruimte op het erf in beslag en vormt een extra emissiebron. Voornoemde wordt, mede gelet op het beschikbare bouwperceel van 1,5 hectare, door de initiatiefnemers niet wenselijk geacht.
- Het toepassen van een luchtwasser in de bestaande stallen vormt een bedrijfsrisico. Om deze wassers te installeren dient het ventilatiesysteem in de bestaande stallen volledig te worden gewijzigd. Bij dergelijke aanpassingen is het vervolgens afwachten of het ventilatiesysteem na deze aanpassingen ook nog optimaal functioneert. Eveneens achten de initiatiefnemers het niet wenselijk om deze relatieve oude stallen voor deze toepassing grootschalig te verbouwen. Daarnaast brengt het toepassen van deze aanvullende luchtwassers ook extra werkzaamheden met zich mee in de vorm van onderhouds-, controle- en schoonmaakwerkzaamheden. Indien de betreffende stallen in de toekomst worden vervangen door nieuwe stalruimte, zal vervolgens de vervangende nieuwe stalruimte alsnog op basis van een BBT afweging worden voorzien van erkend emissiearm stalsysteem (luchtwassers).
- De meerkosten voor het MMA zijn aanzienlijk, hetgeen een negatief effect heeft op de kostprijs / opbrengst per dier. Het toepassen van het MMA (extra investerings- en jaarkosten) is in de gewenste bedrijfsopzet financieel niet haalbaar.

Gelet op voornoemde zijn de initiatiefnemers voornemens om in de gewenste situatie het voorkeursalternatief uit te voeren. Momenteel staat nog niet vast welke van de drie mogelijkheden uit het voorkeuralternatief (soort gecombineerde luchtwasser) in de nieuwe stallen zal worden toegepast. Dit besluit wordt op een later tijdstip door de initiatiefnemers genomen. Op basis van dit besluit wordt vervolgens de aanvraag voor de omgevingsvergunning (milieu) opgesteld en ingediend.

10. FASERING EN PLANNING

Hieronder volgt stapsgewijs een overzicht van de fasering en planning van het project:

- De heren Pasman en Van der Heide zijn voornemens om in 2010 / 2011 de MER-procedure en bijbehorende procedure op grond van de Wabo (omgevingsvergunning) te doorlopen;
- In een periode van 3 tot 5 jaren na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning zullen gefaseerd de nieuwe stallen worden gerealiseerd;
- Vanaf 2013 moet het bedrijf voldoen aan de geldende welzijnsrichtlijn voor varkens (Varkensbesluit).

Bovenstaande planning is uiteraard mede afhankelijk van eventuele inspraak op de te doorlopen procedures, de situatie in de varkenssector / markt alsmede de financiële aspecten en mogelijkheden.

11. LEEMTEN IN INFORMATIE

Op het moment van opstellen van deze MER zijn er nagenoeg geen aspecten waarover een gebrek aan informatie bestaat en die wellicht een belangrijke rol spelen bij de besluitvorming. Over alle milieuaspecten die belangrijk zijn voor de besluitvorming is voldoende informatie beschikbaar.

12. EVALUATIEPLAN

Na de realisatie van een van de opties zoals beschreven in het voorkeursalternatief moet, gelet op het gestelde in het MER-besluit, de gemeente Hoogeveen (= bevoegd gezag) een evaluatieonderzoek uitvoeren. Dit evaluatieonderzoek heeft als doel om de voorspelde effecten te vergelijken met de daadwerkelijk optredende effecten. Indien wenselijk / noodzakelijk kan de gemeente Hoogeveen vervolgens aanvullende maatregelen of voorschriften stellen en deze als voorschrift verbinden aan de omgevingsvergunning.

De heren Pasman & Van der Heide dienen als “uitvoerende” er voor zorg te dragen dat de gestelde normen en voorschriften worden nageleefd. De gemeente Hoogeveen heeft hierbij een controlerende functie.

Belangrijke milieuaspecten als gevolg van de beoogde activiteiten zijn de ammoniak- en geuremissie. De omvang van deze emissies worden bepaald door het aantal dieren en de wijze van huisvesting. Het aantal dieren en de stalsystemen moeten op basis van het voorkeursalternatief worden uitgevoerd. Na de realisatie dient te worden beoordeeld of het aantal dieren en de huisvestingsystemen in overeenstemming zijn met het alternatief.

Er worden daarnaast maatregelen genomen om eventuele (milieu)risico's te vermijden. Hierbij kan worden gedacht aan het toepassen van geautomatiseerd alarm- en voersysteem, de beschikbaarheid van mobiele noodstroomaggregaten en het toepassen van een emissiearm stalsysteem om de uitstoot van stof, ammoniak en geur te verminderen.

De geluidemissie wordt veroorzaakt door onder meer de ventilatoren en het aantal vervoers- / transportbewegingen van en naar de inrichting. Voornoemde geluidsbronnen zijn met behulp van een akoestisch onderzoek (berekening / modellering) nauwkeurig ingeschat. Als gevolg van externe factoren zouden deze inschattingen kunnen wijzigen. De vastgestelde bedrijfssituatie zal in de toekomst dan ook geëvalueerd moeten worden en eventueel moeten worden gecheckt met behulp van een controlemeting.

In onderstaand tabel zijn voor de meest relevante onderdelen / aspecten de frequentie en wijze van registreren opgenomen:

Onderdeel	Frequentie	Wijze van registreren	Bewaarplaats
Stalsysteem	Na de omschakeling / nieuwbouw stal en vervolgens periodiek	Bevindingen	Milieulogboek
Aantal dieren	Continue	Aantal	Financiële boekhouding / diertellingen
Elektriciteitsverbruik	Maandelijks	KWh	Logboek
Aanvoer dieren	Bij aanvoer	Aantallen	Financiële boekhouding / diertellingen
Afvoer dieren	Na afleveren	Aantallen	Financiële boekhouding / diertellingen
In werking zijn alarminstallatie	Indien van toepassing	Tijdstip en reden	Milieulogboek
Aanvoer mengvoer / evt. granen	Wekelijks	Hoeveelheid en soort / leverancier	MINAS / Financiële boekhouding
Afvoer kadavers	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Afvoer mest	Dagelijks	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Afvoer overige afvalstoffen	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
De bezoekers van de varkenshouderij	Dagelijks	Bezoeker / doel	Logboek
Inspectie verwarming / koeling	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
Inspectie brandblusmiddelen	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
Inspectie combiwasser	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
Onderhoud combiwasser	Jaarlijks	Uitgevoerde werkzaamheden	Logboek / Financiële boekhouding

Onderdeel	Frequentie	Wijze van registreren	Bewaarplaats
In werking zijn alarminstallatie	Indien van toepassing	Tijdstip en reden	Logboek
Afvoer spuiwater	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Rendementsmeting gecombineerde luchtwasser	Na realisatie	Bevindingen	Logboek

14. BEGRIPPENLIJST + AFKORTINGEN

Begrippen

Achtergronddepositie

Totale ammoniakdepositie in een bepaald gebied, afkomstig van de veehouderijen gezamenlijk.

Agrarisch gebied

Gedeelten van het buitengebied, in eerste instantie bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf.

Ammoniakdepositie

Depositie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in mol per hectare per jaar.

Ammoniakemissie

Emissie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in kilogram per jaar.

Bestemmingsplan

Een gemeentelijk plan voor een deel van de gemeente en bindend voor de burgers, waarin de ruimtelijke inrichting in voorschriften en op een plankaart is vastgelegd.

Bouwblok

In bestemmingsplan vastgelegd bouwvlak, waarbinnen een bedrijf met in achtneming van de ‘spelregels’ gebouwen kan oprichten.

Commissie MER

In deze rapportage wordt bedoeld: de werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. Dit is een adviescommissie welke advies uitbrengt over de richtlijnen voor het Milieueffectrapport.

Concentratiegebied

In de Meststoffenwet was er sprake van concentratie- en niet concentratiegebied, dit hield verband met de concentratie van intensieve veehouderij in deze gebieden. In de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij heeft men besloten hierbij aan te sluiten voor wat betreft de bepaling van de geurnormen (er is sprake van een verschil in geurbeleving in deze twee gebieden).

Cumulatieve geurhinder

Geuremissie afkomstig van meerdere intensieve bedrijven, welke door geurgevoelige objecten als hinderlijk kan worden ervaren.

Dierverblijf

Al dan niet overdekte ruimte waarbinnen dieren worden gehouden.

Doel van de EHS is het realiseren van een netwerk van natuurgebieden door middel van natuurbehoud en natuurontwikkeling.

Emissies

Uitworp, uitstoot van vloeibare, gasvormige en vaste stoffen (stofdeeltjes), of van geluid, naar lucht, water of naar bodem.

Emissiepunt

Punt waarvandaan emissie ontstaan binnen een diervverblijf in de buitenlucht reeds.

Flora- en faunawet

Deze wet biedt, uit het oogpunt van het natuurbehoud, bescherming aan in- en uitheemse planten- en diersoorten die in het wild leven. Provincies kunnen plaatsen aanwijzen als beschermde leefomgeving. Het gaat hierbij om gebieden die van wezenlijke betekenis zijn als leefomgeving voor een beschermde inheemse soort. De provincies kunnen dan bepaalde handelingen verbieden of aan beperkingen onderhevig maken. Voorbeelden van beschermde leefomgevingen zijn een dassenburcht of een vijver met kamsalamanders.

Gemeentelijke Verordening

In een gemeentelijke verordening kan een gemeente (vertegenwoordigd door de gemeenteraad) eigen invulling aan wetgeving geven.

Groen Label systeem

In 1992 is de stichting Groen Label in het leven geroepen (o.a.) ter bevordering van de ontwikkeling van emissiearme stalsystemen. Als een stal voldeed aan de criteria van de stichting kreeg de stal een Groen Label nummer en kon men gebruik maken van de financiële en milieutechnische voordelen die dit systeem kon bieden. Inmiddels is de Groen Label certificering voor stallen afgeschaft, de naam Groen Label leeft echter voort als synoniem voor ammoniakemissie arm stalsysteem.

Geuremissiefactor

Bij ministeriele regeling vastgestelde geuremissie per dier, behorende bij een daartoe aangewezen diercategorie.

Geurgevoelig object

Gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Habitatrichtlijn

Europese richtlijn die de lidstaten van de Europese Unie verplicht tot het aanwijzen van habitatrichtlijngebieden en de implementatie van het beschermingskader in nationale wetgeving. De bescherming van habitatrichtlijngebieden is geregeld in de nieuwe Natuurbeschermingswet. De Flora- en faunawet regelt de bescherming van de in- en uitheemse planten en dieren.

Habitattypen

Aanduiding van het leefgebied van specifieke planten- en diersoorten. Om deze leefgebieden te behouden zijn de belangrijkste gebieden waarin zij voorkomen, aangemeld bij de Europese Commissie. Hierdoor genieten deze gebieden bescherming volgens de Habitatrichtlijn.

Habitat

Leefgebied van bepaalde soort(en).

Huisvestingssysteem

Gedeelte van een dierenverblijf, waarin dieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden.

IPPC-richtlijn

Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, PbEG L257.

(zeer)Kwetsbaar natuurgebied

Voor verzuring gevoelige gebieden gelegen binnen de ecologische hoofdstructuur, vastgesteld door de provincie.

Maximale emissiewaarde

Ammoniakemissie per dierplaats, die ingevolge een voorschrift gesteld krachtens artikel 8.44 van de Wet milieubeheer bij een diercategorie ten hoogste mag plaatsvinden.

Mechanische ventilatie

Ten bate van de luchtverversing in de stal dient er geventileerd te worden. Dit kan op natuurlijke wijze (natuurlijke trek in de stal) of op gedwongen wijze, middels ventilatoren, dit heet mechanische ventilatie.

Meteostation

Station waar weersomstandigheden worden gemeten (meteorologie)

Methaan

Brandstof met chemische formule CH₄. Biogas bestaat voor 55-65% uit methaan.

Milieueffectrapportage

Een wettelijk vereist rapport waarin, voordat een bepaald project wordt uitgevoerd, de gevolgen (effecten) voor het milieu worden berekend en beschreven.

Natura 2000

De Europese vogel- en habitatrictlijngebieden vormen samen een groot Europees netwerk van beschermde gebieden: het Natura 2000 netwerk. Doel is het voortbestaan van natuurlijke habitats en leefgebieden van plant- en diersoorten op de langere termijn veilig te stellen.

Nbw: Natuurbeschermingswet 1998 / beschermde natuurmonumenten

De Natuurbeschermingswet beschermt zogeheten natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten. Voor activiteiten in en rond deze gebieden die invloed hebben op de natuurlijke kenmerken is een vergunning vereist van het ministerie van LNV. De nieuwe Natuurbeschermingswet regelt ook de wettelijke bescherming van vogel- en habitatrictlijngebieden (Natura 2000-gebieden).

Natuurmonument

Terreinen en wateren, aangewezen door de minister van LNV in overeenstemming met de minister van VROM, die van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of natuurwetenschappelijke betekenis.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)

Provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur.

Receptorpunt

In de context van de geurtoetsing: de dichtstbijzijnde gevel van en voor geur gevoelig object (bijvoorbeeld een woning)

Regeling Geurhinder en Veehouderij (RGV)

In de Wet Geurhinder en Veehouderij wordt voorgeschreven hoe de uitstoot van geur uit een veehouderij getoetst moet worden. In deze wet wordt verwezen naar de Regeling Geurhinder en Veehouderij. In deze Regeling staan o.a. de stankfactoren vermeld. Een Regeling kan afzonderlijk van de Wet aangepast worden.

Rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten

In Nederland wordt in de Topografie gebruik gemaakt van Rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten. Dit is een raster van coördinaten welke als middelpunt de Onze-Lieve-Vrouwetoren in Amersfoort heeft. Op basis hiervan kan de locatie van een object worden teruggevonden.

Robuuste verbinding

Grootschalige verbindingen tussen grote natuurgebieden. Door deze verbindingen worden de leefgebieden vergroot.

Rode lijsten

Lijsten van met uitroeiing bedreigde planten- en diersoorten die voorkomen in Nederland. Alleen de rode lijsten die worden vastgesteld op grond van de Flora- en Faunawet (en die worden gepubliceerd in de Staatscourant) genieten officiële bescherming.

Spuiwater

Afvalproduct welke ontstaat bij het chemisch wassen van de ventilatielucht.

Streekplan

Een door de provincie opgesteld plan, waarin de gewenste toekomstige ontwikkeling met betrekking tot de ruimte in de provincie is aangegeven.

Structuurschema Groene Ruimte

Structuurschema uit 1995 waarin de visie van het Rijk op natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke, natuurlijke kenmerken in de Ecologische Hoofdstructuur.

Vermesting

Een overmaat aan voedingsstoffen in de bodem waardoor niet alleen de bodem, maar ook het oppervlaktewater, het bodemwater en het grondwater te voedselrijk wordt.

Verzuring

Het zuurde worden van bodem en water, vooral door verzurende stoffen afkomstig van landbouw, industrie, elektriciteitscentrales en verkeer.

Vogelrichtlijn

Europese richtlijn die betrekking heeft op de instandhouding van alle natuurlijke, in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. De richtlijn regelt de bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan. De richtlijn is van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. De lidstaten zijn verplicht alle nodige maatregelen te nemen om de bedoelde vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te geven, in stand te houden of te herstellen.

V-stacks vergunning

Rekenmodel welke de geurbelasting uit een veehouderij op omliggende objecten kan berekenen.

afkortingen

AMvB:	Algemene maatregel van bestuur
BAT:	Best Available Techniques
BBT:	Beste Beschikbare Technieken
BREF-documenten:	Best Available Techniques reference documenten
B en W:	Burgemeester en Wethouders
EG:	Europese Gemeenschap
EHS:	Ecologische hoofdstructuur
ELI:	Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
GS:	Gedeputeerde Staten
IAV:	Interimwet ammoniak en veehouderij
IPPC:	Integrated Pollution Prevention and Control
Kg:	Kilogram
KWh:	Kilowattuur
KWIN:	Kwantitatieve informatie Veehouderij
LNV:	Landbouw natuur en voedselkwaliteit
MER:	Milieueffectrapportage
MINAS:	Mineralenaangiftesysteem
MMA:	Meest milieuvriendelijk alternatief
NeR:	Nederlandse emissierichtlijn Lucht
NH ₃ :	Ammoniak
NMP:	Nationaal Milieubeleidsplan
NRB:	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming
OU/Ou:	Odour units
POP:	Provinciaal OmgevingsPlan
Rav:	Regeling ammoniak en veehouderij
Rgv:	Regeling geurhinder en veehouderijen
VHR-gebied:	Vogelrichtlijn- en Habitatgebied
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM:	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wabo:	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wav:	Wet ammoniak en veehouderij
Wgv:	Wet geurhinder en veehouderij
Wm:	Wet milieubeheer
WRO:	Wet op de Ruimtelijke Ordening

15. REFERENTIES

- Kwantitatieve informatie Veehouderij 2010-2011, Animal Science Group, Wageningen UR, Lelystad.
- Informatieblad veehouderijen herziene versie, Infomil, november 2004.
- Ingrated Pollution Prevention and Control (IPPC) Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003. BREF code ILF.
- Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing Ammoniak en Veehouderij, vastgesteld op 25 juni 2007 door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
- Internetsite Infomil: www.infomil.nl.
- Internetsite Senter: www.senter.nl.
- Internetsite Ministerie van ELI: www.rijksoverheid.nl.
- Internetsite Ministerie van VROM: www.rijksoverheid.nl.
- Internetsite provincie Drenthe: www.drenthe.nl.
- Internetsite gemeente Hoogeveen: www.hoogeveen.nl.
- Toepassing van luchtbehandelingstechnieken binnen de intensieve veehouderij, Agrotechnology & food innovations B.V in opdracht van Ministerie van LNV, Rapport 029, R.W. Melse en H.C. Willers.
- Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura2000 gebieden. H.F. van Dobben en A. van Hinsberg. Alterrapport 1654. Alterra Wageningen mei 2008
- Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen, Ministerie van LNV, Directie Kennis, januari 2007. Dick Bal & Henk Beijer, Han van Dobben en Arjen van Hinsberg.
- Rapport Stallucht en Planten door het Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek (IPO).
- “Opties voor reductie van fijn stof emissie uit de veehouderij” (RIVM en Alterra) en “Fijn stof uit stallen” (ECN);
- Aagro-stacks, berekeningsmodel NH₃-depositie, versie 1.0 (2007 / ministerie LNV/VROM)
- Beschrijvingen huisvestingssystemen, www.infomil.nl
- V-stacks vergunningen, berekeningsmodel geuremissie, versie 2010-1 (ministerie LNV/VROM)
- ISL3a, berekeningsmodel emissie fijn stof, versie 2010-1 (ministerie LNV/VROM)
- Technisch Informatiedocument ”Luchtwatersystemen voor de veehouderij”, versie 1.1 februari 2011